

รายงานฉบับสมบูรณ์

การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

Review of criminal liability relating to alcohol laws in Thailand

(สัญญาเลขที่ 61-02029-0103)

โดย

ดร.อรัชมน พิเชฐวรกุล

นายพรพล เทศทอง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มกราคม 2565

สัญญาเลขที่ 61-02029-0103

รายงานฉบับสมบูรณ์

การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

(สัญญาเลขที่ 61-02029-0103)

โดย

ดร.อรัชมน พิเชฐวรกุล

นายพรพล เทศทอง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Final Report

Review of criminal liability relating to alcohol laws in Thailand

(Contract no. 61-02029-0103)

By

Dr. Arachamon Pichetworakoon

Mr. Pornpon Thedthong

Faculty of Law, Prince of Songkla University

This project was supported by

Center for Alcohol Studies

Faculty of Medicine, Prince of Songkla University

January 2022

บทสรุปผู้บริหาร

ในปัจจุบันตลาดเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในมิติของปริมาณและมูลค่า ส่งผลให้มีเครื่องตี๋ม และผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยเข้าถึงเครื่องตี๋มประเภทนี้ได้ง่ายมากขึ้น และรับรู้ถึงการโฆษณาเครื่องตี๋มประเภทดังกล่าวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้การควบคุมของกฎหมายตั้งแต่การผลิต การนำเข้าไป การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่มียาวนาน อันประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 ซึ่งแต่ละกฎหมายล้วนมีประเด็นเรื่องการควบคุมเกี่ยวกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น กล่าวคือ มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ในการผลิต การนำเข้าไป การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคไว้ เพื่อป้องกันมิให้ภัยของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เกิดแก่สังคมรวมไปถึงรักษาไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของการป้องกันนั้น จึงได้มีการบัญญัติโทษทางอาญาไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับ

แต่อย่างไรก็ตามจากสถิติกระทำความผิดอันเกิดจากเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน นั้น ยังมีปริมาณที่อยู่ในระดับสูง ประกอบกับเศรษฐกิจในประเทศไทยในปัจจุบันมีสถานะเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเร็วจากภาวะยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นของนักลงทุนและแนวโน้มการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ เสถียรภาพระบบการเงินไทยยังมีความเสี่ยงสูงตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้าและการระบาดระลอกใหม่ของ COVID-19 ส่งผลให้ฐานะทางการเงินของทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจเปราะบาง ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงตั้งสมมุติฐานว่าควรที่จะทำการทบทวนอัตราโทษหรืออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตั้งแต่กระบวนการผลิต การนำเข้าไป การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคที่ปรากฏอยู่ในสังคม โดยอ้างอิงจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากความผิดเกี่ยวกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์กับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบัน อันจะนำมาซึ่งข้อเสนอแนะทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในอนาคต

จากการศึกษาวิจัยพบว่าในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่มีโทษทางอาญา (โทษปรับหรือจำคุก หรือ ทั้งจำทั้งปรับ) นั้นล้วนมีแนวคิดที่ว่ากระทำความผิดนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่คนส่วนมากว่าเป็นการ

กระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นก็ไม่ได้ให้อภัยแก่การกระทำดังกล่าว ซึ่งการลงโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นการลงโทษที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด เนื่องจากรัฐมุ่งจะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ อีกทั้งโทษปรับในกฎหมายหลายฉบับยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ส่วนโทษจำคุกนั้นส่วนใหญ่ศาลมักสั่งให้รอลงอาญา มากกว่า จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงได้นำเสนอถึงทางเลือกอื่นในการกำหนดโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันได้แก่

1. มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก

มาตรการอื่นทางอาญาจะมีความมุ่งหมายที่ตัวผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญเช่นเดียวกับโทษ แต่มาตรการอื่น ๆ ทางอาญาก็มุ่งหมายที่จะแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดเอง เพื่อให้กลับคืนสู่สังคม และชีวิตได้ตามปกติ และเป็นการสนับสนุนการปรับปรุงแก้ไขตัวบุคคลที่มีสภาพอันตรายไม่ให้เกิดการทำความผิดซ้ำอีกเช่นกัน โดยการนำมาตรการอื่นมาใช้แทนที่การลงโทษจำคุก ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ คือ การลงโทษกักขัง โดยในกรณีที่ ศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หากผู้กระทำความผิดนั้นไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดเล็กน้อย เพื่อเป็นการป้องกันผลร้ายจาก การที่ผู้ซึ่งไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เพิ่งได้รับโทษจำคุกกระยะสั้นไม่ให้ปะปนกับผู้ที่ต้องโทษจำคุกอยู่แล้วในเรือนจำ

2. การเลือกรูปแบบการกำหนดโทษปรับ

ระบบการลงโทษปรับของประเทศไทยในปัจจุบัน ไทยใช้ระบบการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว (Fixed Sum System) ซึ่งให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดจำนวนค่าปรับ โดยศาลจะพิจารณากำหนดโทษปรับจากความร้ายแรงของการกระทำความผิด ซึ่งก่อให้เกิดการกำหนดค่าปรับที่ไม่มีมาตรฐานและการกำหนดโทษปรับโดยมิได้คำนึงถึงเงินเพื่อ ดังนั้นผู้วิจัยเสนอให้นำ “การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้” (Day Fine) มาปรับใช้ในการกำหนดอัตราโทษปรับในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ต้องคำนึงถึงรายได้ของผู้กระทำความผิดมาใช้คำนวณค่าปรับ ค่าปรับจึงแปรผันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด โดยระบบดังกล่าวจะสร้างความเป็นธรรมในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีระดับรายได้ต่างกัน อีกทั้งสามารถแก้ปัญหาความลักลั่นของค่าปรับในแต่ละฐานความผิด และปัญหาค่าปรับที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามเงินเพื่อ

3. การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล

การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลจะต้องมีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Punishment to Fit the Criminal) โดยมีแนวความคิดตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงที่ว่ามนุษย์แต่ละคนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกันในการรับผิดชอบอันเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะอุปนิสัยตลอดจน พฤติการณ์ภายนอกของตัวผู้กระทำความผิด การลงโทษจะต้องเป็นการลงโทษโดยคำนึงถึงธรรมชาติของตัวผู้กระทำความผิดหรือ อาชญากรเป็นสำคัญมิใช่การลงโทษโดยคำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ โดยพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เป็นพฤติการณ์ของการกระทำความผิด และข้อเท็จจริงที่เป็นส่วนบุคคล กล่าวคือความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติเป็นอาชญาของผู้กระทำความผิดก่อนการลงโทษ

4. การทำงานแทนค่าปรับ

การทำงานแทนค่าปรับหมายถึงการทำงานบริการสังคมหรือการทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีลักษณะของการทำงานแทนค่าปรับโดยการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์นั้นโดยส่วนใหญ่เป็นการให้บริการสังคม ชุมชน องค์กรการกุศล หรือ องค์กรสาธารณประโยชน์ รวมไปถึงสถานศึกษาและสถานพยาบาลด้วย โดยผู้นั้นจะไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนใด ๆ

5. การปรับใช้มาตรการทางปกครอง

สำหรับประเทศไทยโทษทางปกครองในระบบกฎหมายไทย คือ คำสั่งทางปกครองขององค์กรฝ่ายปกครอง ใช้อำนาจทำขึ้นเพื่อลงโทษการกระทำความผิดกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การเพิกถอนใบอนุญาต การพักใบอนุญาต หรือการสั่งให้ใช้เบี้ยปรับซึ่งมิใช่การกำหนดค่าปรับในทางอาญา แต่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่ต้องชำระเบี้ยปรับ จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งจะกลายเป็นโทษทางปกครอง และต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งเมื่อพิจารณาโทษทางปกครองอันเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยนั้น พบว่ามีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ ได้แก่ พระราชบัญญัติสถานบริการ มาตรา 21 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 34(2) โดยในการนำเอามาตรการทางปกครองมาใช้บังคับแทนการลงโทษทางอาญานั้น จะก่อให้เกิดผลดี คือลดช่องว่างในเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของบุคคลในสังคมลงไป เนื่องจากมาตรการทางปกครองจะเป็นการลงโทษที่เป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษปรับที่จะมีผลกระทบต่อบุคคลบางคนเท่านั้น ทำให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสทบทวนการกระทำของตน และเปิดโอกาสให้แก่ผู้กระทำความผิดได้แก้ไขพฤติกรรมของตน

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีขึ้นเพื่อทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในบริบทที่แตกต่างจากอดีต ทำให้จำเป็นต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบัน อันจะนำมาซึ่งข้อเสนอแนะทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอนาคต โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสม ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย โดยการจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็น และจัดสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคลในการศึกษาเพื่อเสนอแนะทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงแบบอัตราโทษ โดยมีพื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาวิจัยที่ได้ คือ ควรมีการปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงการกำหนดอัตราโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการกำหนดอัตราโทษใหม่ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจด้วยรูปแบบการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้และการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล ประกอบกับนำมาตรการในการลงโทษในรูปแบบอื่นมาปรับใช้ ในกรณีที่เป็นการกระทำผิดไม่ร้ายแรงควรปรับใช้การกักขังแทนการจำคุก ประกอบกับการทำงานบริการสังคมควบคู่ไปด้วย และควรมุ่งเน้นการใช้มาตรการลงโทษทางปกครองเป็นทางเลือกแทนการลงโทษรูปแบบเดิม

คำสำคัญ: การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้, โทษทางปกครอง, การบริการสังคม, ค่าเสียหายเชิงลงโทษ

Abstract

This study examined the criminal penalty rates in Thailand's alcohol laws as a result of economic, social, and cultural changes. As a result of this change, it is necessary to analyze the relationship between the criminal penalty rates in alcohol laws and the current external factors in economic, social, and cultural aspects in order to propose appropriate guidelines for the future determination of the alcohol penalty rate. This study takes a mixed-methods approach, focusing on qualitative research as well as quantitative research in the form of an opinion survey and in-depth interviews. Songkhla Province is the location for this study.

The study's findings indicate that the criminal penalty rates in alcohol laws should be revised and changed in view of existing social conditions and the rapidly changing economic system, by forming new penalties proportional to economic conditions, with fines based on date and income, and penalties customized to the individual. Furthermore, the adoption of alternative models of sanction measures. In the case of a non-serious offense, detention with social service should be used instead of imprisonment. The use of administrative sanctions as an alternative punishment should be emphasized in particular.

Keywords: Day Fine, Administrative Sanction, Community Service, Punitive Damages

คำนำ

ผู้วิจัยจัดทำงานวิจัยเรื่อง “การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย” ขึ้น เพื่อเป็นการเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประเด็นการศึกษานี้จะส่งผลต่อการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้อัตราโทษและความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายฉบับอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยงานวิจัยฉบับนี้จะช่วยส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย และป้องกันการก่อให้เกิดความเสียหายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสนอกฎหมายจะสามารถนำไปปรับใช้ต่อไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร.....	3
บทคัดย่อ.....	6
Abstract	7
คำนำ	8
สารบัญ	9
สารบัญตาราง	12
สารบัญภาพ	14
บทที่ 1 บทนำ.....	15
1.1 ที่มาของสภาพปัญหา	15
1.2 วัตถุประสงค์.....	17
1.3 สมมติฐาน	17
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	18
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	19
1.6 การใช้ประโยชน์จากการศึกษาวิจัย.....	19
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.1 ทฤษฎีการลงโทษ	21
2.1.1 ทฤษฎีการกำหนดความผิดในทางอาญา	21
2.1.2 ทฤษฎีกลไกการควบคุม	21
2.1.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน	22
2.1.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง.....	23
2.1.5 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู	24
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา.....	25

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับคดีและการบังคับโทษทางอาญา	27
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโทษปรับและการบังคับโทษปรับ	29
2.5 แนวคิดการลงโทษอื่นแทนการลงโทษจำคุก.....	33
2.6 แนวคิดการลงโทษทางปกครอง	41
2.2 หลักกฎหมายภายในประเทศ	46
2.2.1 ประมวลกฎหมายอาญา	46
2.2.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดมัลลอคอสต์ พ.ศ.2551	50
2.2.3 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493	57
2.2.4 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522.....	59
2.2.5 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509.....	61
2.2.6 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธ์พืช	64
2.2.7 พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560.....	65
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจ	72
3.1 กรอบแนวคิดวิจัย	72
3.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดวิจัย	72
3.3 รูปแบบการศึกษา.....	73
3.4 พื้นที่ ประชากร จำนวนขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง	74
3.5 เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล	74
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
3.8 ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน	75
3.9 การติดตามและประเมินผล	76
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	78

4.1 หลักการและแนวคิดในการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย.....	78
4.2 การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย	80
4.3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย	109
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	132
5.1 สรุปผลการวิจัย	132
5.2 ข้อเสนอแนะ	134
5.2.1 มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก	136
5.2.2 การเลือกรูปแบบการกำหนดโทษปรับ	140
5.2.3 การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล	143
5.2.4 การทำงานแทนค่าปรับ	144
5.2.5 การปรับใช้มาตรการทางปกครอง	148
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	155
ภาคผนวก 1 ตัวอย่างแบบสอบถาม	155
ภาคผนวก 2 ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจาก Google Forms	160
ภาคผนวก 3 ตัวอย่างชุดคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล	168
ภาคผนวก 4 สรุปข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	170
ภาคผนวก 5 รูปภาพการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน.....	76
ตารางที่ 2	การติดตามและประเมินผล	77
ตารางที่ 3	ตารางเปรียบเทียบโทษทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย	108
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	109
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	110
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	110
ตารางที่ 7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้	111
ตารางที่ 8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คน.....	111
ตารางที่ 9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน	112
ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไป	114
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	115
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	116
ตารางที่ 13	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามเพศ.....	118
ตารางที่ 14	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามอายุ.....	121
ตารางที่ 15	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	123
ตารางที่ 16	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามรายได้	125
ตารางที่ 17	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่ม	

แอลกอฮอล์ของผู้คน	127
ตารางที่ 18 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน	129

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	72
ภาพที่ 2 ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย.....	167
ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย อาจารย์คมสัน โพธิ์คง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพ.....	174
ภาพที่ 4 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย นายแพทย์พงศ์ธร ชาติพิทักษ์ สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	174
ภาพที่ 5 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย โกรทินธาคม คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	175
ภาพที่ 6 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย อาจารย์ ดร.ธนัทเทพ เขียวประสิทธิ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.....	175

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของสภาพปัญหา

กฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมายที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม กฎหมายอาญาจึงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันเพื่อช่วยให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ลักษณะการทำความผิดทางอาญา มี 3 ลักษณะได้แก่ การกระทำความผิดโดยเจตนา คือการกระทำที่ผู้กระทำตั้งใจ จงใจหรือมุ่งหมาย โดยรู้สำนึกในการกระทำ การกระทำความผิดโดยประมาท ไม่ได้เป็นการกระทำโดยเจตนา แต่เป็นการกระทำโดยไม่มี ความระมัดระวัง ตามสมควรเท่าที่ผู้กระทำต้องมี และการกระทำโดยไม่เจตนา เป็นการกระทำที่ผู้กระทำไม่เจตนา แต่ผู้กระทำต้องยอมรับ เพราะมีกฎหมายกำหนดให้ต้องรับผิด ซึ่งมีกำหนดไว้ในกฎหมายอาญา โดยโทษทางอาญา คือ สภาพบังคับของกฎหมายอาญา ซึ่งได้กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดไว้ 5 ประการ โดยลำดับโทษเป็นโทษที่หนักที่สุด คือ ประหารชีวิต คือ การลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการฉีดยา หรือใช้สารพิษให้ตาย รองลงมาเป็นโทษจำคุก คือ การลงโทษผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาตามคำพิพากษา ของศาลโดยนำตัวผู้กระทำความผิดไปคุมขังไว้ในเรือนจำ ตามระยะเวลาที่ศาลตัดสิน มี 2 ประเภท คือ โทษจำคุกตลอดชีวิตและโทษจำคุกที่มีกำหนดเวลา ซึ่งถัดจากโทษจำคุกจะเป็นโทษกักขัง คือ การนำตัวผู้กระทำความผิดทางอาญาไปกักขังไว้ในสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ที่ไม่ใช่เรือนจำ เช่น สถานีตำรวจ หรือสถานที่ที่ศาลเห็นสมควร นอกจากนี้ก็ยังมีโทษปรับ คือการบังคับเอาทรัพย์สิน ของผู้กระทำความผิดและต้องโทษปรับตามคำพิพากษาของศาล โดย พิจารณาจากความ ร้ายแรงของการกระทำความผิด ทำยที่สุดเป็นโทษที่อยู่ในสถานเบาที่สุด คือ โทษยึด/ริบทรัพย์สิน คือ การบังคับเอาทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งผู้ใดมี สิ่งผิดกฎหมายไว้ครอบครองถือว่าเป็นความผิด โดยหลักกฎหมายดังกล่าวได้ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาเป็นหลัก และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากโทษทางอาญาจะปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ความผิดทางอาญาก็ได้ปรากฏในกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งหนึ่งในนั้นก็เป็นอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกิดจากสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ด้วย

สุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ถือเป็นสารเสพติดที่มีโทษชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะต่อระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ทำให้พูดไม่ชัด เสียการทรงตัว ไม่มีสติ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และหมดสติ เมื่อมีการดื่มสุราเป็นประจำสามารถก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น ทำให้ปลายประสาทอักเสบ ความจำเสื่อมง่าย เยื่อบุกระเพาะอาหารถูกทำลาย ตับอ่อนอักเสบ และกล้ามเนื้อหัวใจไม่แข็งแรง อีกทั้งโทษของการดื่มสุราต่อสังคมส่วนรวมนั้นมีหลากหลาย เช่น อุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ การทะเลาะวิวาท การฆ่าตัวตาย หรือก่ออาชญากรรม เป็นต้น กอรปกับตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในมิติของปริมาณและมูลค่า ส่งผลให้มีเครื่องดื่ม และผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยเข้าถึง

เครื่องตีประเภทนี้ได้ง่ายมากขึ้น และรับรู้ถึงการโฆษณาเครื่องตีประเภทดังกล่าวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้การควบคุมของกฎหมายตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ ที่มียาวนาน อันประกอบไปด้วยด้วยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 เป็นต้น

การควบคุมเกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยแต่ละพระราชบัญญัตินั้น ล้วนมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ในการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคไว้ เพื่อป้องกันมิให้ภัยของเครื่องตีแอลกอฮอล์เกิดแก่สังคมรวมไปถึงรักษาไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของการป้องกันนั้น จึงได้มีการบัญญัติโทษทางอาญา เช่น พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่บัญญัติถึงระเบียบการผลิต ตามมาตรา 153 ซึ่งมีหลักว่า ผู้ใดประสงค์จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครอง ให้อื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด หากผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่ผลิตโดยฝ่าฝืนมาตรา 153 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 191 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันหรือจะเป็นกรณีการนำเข้าสุรตามาตรา 154 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มีหลักว่า ผู้ใดประสงค์จะนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ให้อื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี โดยหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 195 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522 ที่ออกมาควบคุมมิให้ผู้บริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ซบเซ่หรือขณะมีเมามาตรา มาตรา 43(2) ห้ามมิให้ผู้ซบเซ่ซบรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตซบเซ่ ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตซบเซ่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตซบเซ่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตซบเซ่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตซบเซ่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตซบเซ่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตซบเซ่ อันปรากฏในมาตรา 160 ตรี แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่ออกมาควบคุมการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์หลายรูปแบบ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การกระทำความผิดอันเกิดจากเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่ปรากฏในสังคมปัจจุบันนั้นยังมีปริมาณที่อยู่ในระดับสูง

เศรษฐกิจในประเทศไทยในปัจจุบันมีสภาวะเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเร็วจากภาวะยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นของนักลงทุนและแนวโน้มการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ เสถียรภาพระบบการเงินไทยยังมีความเสี่ยงสูงตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้าและการระบาดระลอกใหม่ของ COVID-19 ส่งผลให้ฐานะทางการเงินของทั้งภาครัฐครัวเรือนและภาคธุรกิจเปราะบางจากหนี้ที่อยู่ในระดับสูงและความสามารถในการชำระหนี้ที่ด้อยลง ในระยะต่อไป การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยยังมีความไม่แน่นอนและการฟื้นตัวระหว่างภาคธุรกิจยังแตกต่างกัน บางภาคธุรกิจอาจไม่สามารถฟื้นตัวกลับมาที่ระดับก่อน COVID-19 ได้ จะเห็นได้ว่าจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ส่งผลให้อัตราโทษและความผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายฉบับอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นเราจึงควรที่จะทำการทบทวนอัตราโทษหรืออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่กระบวนการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคที่ปรากฏอยู่ในสังคม โดยอ้างอิงจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากความผิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้น จึงสมควรให้มีการกำหนดแก้ไข ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโทษทางอาญาของกฎหมายดังกล่าวเหล่านี้ให้สอดคล้องกับสภาวะสังคมในปัจจุบันและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนและเปรียบเทียบอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบัน
3. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอนาคต

1.3 สมมติฐาน

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ได้กำหนดสมมติฐานของการศึกษาคือ ประเทศไทยควรมีการทบทวนมาตรการด้านอัตราโทษทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในบริบทที่แตกต่างจากอดีต จึงควรมีการปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงการกำหนดอัตราโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการกำหนดอัตราโทษใหม่ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจหรือนำมาตรการในการลงโทษในรูปแบบอื่นมาปรับใช้ เช่น มาตรการลงโทษแบบขั้นบันได มาตรการลงโทษทางปกครอง เป็นต้น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย โดยแบ่งกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาดังนี้

1.1 จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็น (Questionnaire) แบบออนไลน์ (Online) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย จากประชาชนโดยทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 20–60 ปี ทั้งเพศชายและหญิง รวมทั้งสิ้นจำนวน 500 คน

1.2 จัดสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) ในประเด็นที่ศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 4 คน ดังนี้ (1) นักวิชาการ/อาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอาญา จำนวน 1 คน (2) ผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง จำนวน 1 คน (3) นักเศรษฐศาสตร์ จำนวน 1 คน (4) นักบรรณรักษ์/เฝ้าระวังฯ จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อจัดหาแนวทางการปรับปรุงอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย โดยมีหลักการที่ต้องศึกษา ดังนี้

2.1 หลักการ แนวคิด ขั้นตอน วิธี และกระบวนการในการกำหนดโทษทางอาญาที่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

2.3 หลักการ แนวคิด ในการกำหนดโทษทางอาญาตาม

2.4 หลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสนอแก้ไขปรับปรุงอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

2.5 หลักเกณฑ์และแนวทางการปรับปรุงอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ จังหวัดสงขลา

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564 (7 เดือน)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาที่มีบัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน
2. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกับอัตราโทษหรือความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของแต่ละพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง อันส่งผลกระทบต่อสังคมในปัจจุบันและอนาคต
3. นำเสนอความเหมาะสมของอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันส่งผลกระทบต่อสังคมในปัจจุบันและอนาคต

1.6 การใช้ประโยชน์จากการศึกษาวิจัย

ประเด็นการวิจัยที่ศึกษามีผลต่อการกำหนดนโยบายระดับประเทศ เนื่องจากสุราเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาอุบัติเหตุจราจร อีกทั้งการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังก่อปัญหาต่อสุขภาพร่างกาย จิต สังคม และปัญญาของประชากรไทย โดยส่งผลกระทบต่อตัวผู้บริโภคเอง และรวมไปจนถึงบุคคลรอบข้าง อีกทั้งชุมชน สังคม และประเทศล้วนต้องมีส่วนแบกรับภาระจากผลกระทบที่ตามมาอีกด้วย ดังนั้นหัวข้อวิจัยที่นำเสนอจึงมีผลต่อการกำหนดนโยบายและอาจส่งผลถึงการแก้ไขกฎหมายในอนาคตของประเทศไทยได้ เพื่อลดการเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจากอุบัติเหตุอันมีสาเหตุมาจากการขับขณะเมาสุรา อีกทั้งยังสามารถลดอุบัติเหตุจราจรได้อีกทางหนึ่งด้วย

โดยโครงการวิจัยนี้จะช่วยเสริมสร้างสุขภาพในประเด็น การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (build healthy public policy) ตามประกาศกฎบัตรออตตาวา 2529 (Ottawa charter) และ ช่วยในการเสริมสร้างสุขภาพในประเด็น การใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครอง ความปลอดภัย และส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการมีสุขภาพที่ดี (Regulate and legislate to ensure a high level of

protection from harm and enable equal opportunity for health and well-being for all people) ตามกฎบัตรกรุงเทพ 2548 (Bangkok charter) อีกด้วย

ทั้งนี้องค์การภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ ได้แก่ 1. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) 2. ประชาชนทั่วไป 3. ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอกฎหมาย เช่น กฤษฎีกา กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีการลงโทษ

2.1.1 ทฤษฎีการกำหนดความผิดในทางอาญา¹

ในการที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างใด ควรที่จะกำหนดให้เป็นความผิดในทางอาญา หรือไม่นั้น มีนักกฎหมายนามว่า เฮอร์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) ได้อธิบาย ถึงหลักการในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวไว้ในหนังสือที่ชื่อ “The Limits of the Criminal Sanction” โดยได้มีการวางหลักการในการพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดควรที่จะกำหนดให้เป็น ความผิดในทางอาญาหรือไม่ ดังต่อไปนี้

1. การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่คนส่วนมากว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมนั้น และหมู่ชนส่วนมากในสังคมนั้นก็ไม่ได้ให้อภัยแก่การกระทำดังกล่าว
2. ถ้าการกระทำดังกล่าวถือเป็นความผิดในทางอาญาแล้ว จะไม่ขัดหรือแย้งต่อ วัตถุประสงค์แห่งการลงโทษประการต่าง ๆ
3. ในการปราบปรามการกระทำเช่นนั้น จะไม่มีผลให้เป็นการลดการกระทำที่สังคม เห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป
4. หากเป็นความผิดในทางอาญาแล้ว จะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการกระทำดังกล่าวนั้น ย่อมจะไม่มีผลใน การที่จะก่อให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญา กับกรณีดังกล่าวที่เกิดขึ้น

2.1.2 ทฤษฎีกลไกการควบคุม

ทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment theory) ของเรคเลส² ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายและพฤติกรรมที่ เบี่ยงเบน การกระทำความผิดจะมี กลไกในการควบคุมที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ระบบ คือ

1. ระบบการควบคุมภายใน (Inner control) เป็นองค์ประกอบของความเป็นตัวเอง self-components หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตัวเองได้ความอดกลั้น ความคิดที่ ใฝ่ดีมีคุณธรรม จิตใจสูงพอจะมองข้ามสิ่งเร้าหรือความชั่วร้าย ความเข้มแข็งของจิตสำนึกความมีสติสัมปชัญญะ ความอดทนสูง มี

¹ Herbert L. Packer, (1968), The Limits of the Criminal Sanction. California:Stanford University Press, page 296.

² วริศรา ศิริสุทธิเดชา, ทฤษฎีของเรคเลส, 2546, หน้า 25 – 26.

เหตุผล สามารถหาเหตุผลลดความตึงเครียดให้แก่ตนเองได้

2. ระบบการควบคุมภายนอก (Outer control) หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายนอกตัวเรา ทำให้เรา รู้สึกว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้บุคคลมีแนว ประพฤติปฏิบัติและมีความหวังในชีวิต มีการชี้แนะและมีการใช้ระเบียบวินัยที่มีประสิทธิภาพ เช่น กฎเกณฑ์ระเบียบ จารีตประเพณี ศีลธรรม การมีเป้าหมายและความมุ่งหวังแห่งชีวิต สภาพ สังคมที่มีความหวังและมีเหตุผลคำแนะนำที่ดี มีวินัยที่มีประสิทธิภาพ โอกาสที่จะได้รับการยอมรับ นับถือ

แรงที่ทำให้คนเราเบี่ยงเบนมี 3 ประการคือ

1. แรงกดดันทางสังคม (Social pressures) เช่น ความยากจน การถูกเอารัดเอาเปรียบ การขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้ง ข้อห้ามต่าง ๆ ของสังคม สภาพความเป็นชนกลุ่มน้อย การขาด โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต

2. แรงดึงดูดทางสังคม (Social pulls) เช่น การสูบบุหรี่ เล่นการพนัน การโฆษณาขายของ ความเย้ายวนต่าง ๆ การโฆษณาชวนเชื่อความมีเสน่ห์ความยั่ว ความสวยงาม

3. ความปรารถนาในใจหรือตัณหา (Inner push or drives) เช่น ความต้องการต่าง ๆ ความวิตกกังวลหรือความอิจฉาริษยาความผิดหวังและความรู้สึกที่ตนเองต่ำต้อยความรู้สึกเป็นปฎิกฤษณ์ นอกจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วยังมีแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวถึงการ กระทำผิดและการก่ออาชญากรรม โดยเน้นถึงการคบเพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญ อียอน และเรคเลส³ กล่าวว่า การคบเพื่อนเลวเป็นพลังผลักดันที่สำคัญที่สุดในการก่อให้เกิดปัญหา การกระทำผิดและอาชญากรรม เซลดอน และกลูช⁴ ให้ความเห็นว่าเด็กเกเร ส่วนใหญ่ มีเพื่อนเกเร ชอว์และแมคเคย์ (Shaw & McKay) กล่าวว่า ประเพณีของการเกเรได้ถูก ถ่ายทอดผ่านทาง การติดต่อระหว่างกลุ่ม ซึ่งตัวการสำคัญในการถ่ายทอดความเกเรคือกลุ่มเพื่อนและกลุ่ม โดยจะถ่ายทอด และเรียนรู้กันและกัน⁵

2.1.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory) หรือเรียกอีกอย่างว่าทฤษฎีเด็ดขาดนี้เป็นทฤษฎี ที่ได้มีพื้นฐานทางด้านความคิดมาจากในส่วนของลัทธิเจตจำนงเสรี โดยลัทธิเจตจำนงเสรีนี้ มีแนวความคิดความเชื่อว่า มนุษย์นั้นย่อมมีเหตุผล มีอิสระในอันที่จะได้คิด และมีเสรีภาพในการที่จะสามารถ กระทำการอย่างใด ๆ ภายใต้ความคิด ความเชื่อ และมีการตัดสินใจที่เป็นของตนเอง ตลอดจน ความสามารถของบุคคลในอันที่จะได้ใช้เหตุใช้ผล ฉะนั้น มนุษย์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไปไม่ว่าการกระทำนั้นของมนุษย์จะเป็นไปในทางที่ดีหรือทางที่ร้ายก็ตาม กล่าวคือหากการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีแล้ว บุคคลนั้นก็

³ Eyon & Reckless. (1961), Containment theory, Inner push or drives. p. 164.

⁴ Sheldon & Gluech. (1961). Containment theory, Inner push or drives. p. 104.

ได้รับสิ่งตอบแทนที่ตีกลับมาด้วย แต่หากว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย บุคคลนั้นก็ต้องรับผลจากการกระทำ อันชั่วร้ายของตนเช่นกัน อาทิ การถูกลงโทษจากสังคมนั้น ๆ เป็นต้น ดังนั้นแนวคิดดังกล่าวนี้จึงเป็นแนวคิดที่มีมุมมองเกี่ยวกับ เรื่องการลงโทษในทางอาญาที่ว่า การลงโทษทางอาญานั้นจะต้องมีความเป็นธรรม กล่าวคือ การลงโทษในทางอาญานั้นไม่ว่าจะเป็นการลงโทษในส่วนของความรุนแรงแห่งการลงโทษ ตลอดจนระยะเวลาในการลงโทษจะต้องมีสัดส่วนกับความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดของบุคคล ผู้กระทำความผิดนั้น

ในส่วนของเหตุผลแห่งการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนนั้น สามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 2 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อการทดแทนความผิดตามกฎหมาย กล่าวคือ ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ว่า อาชญากรรม และการลงโทษนั้น ย่อมจะเป็นของคู่กัน ฉะนั้น หากเมื่อได้มีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นแล้ว ผู้กระทำความผิด จะถูกลงโทษด้วยเหตุผลที่ว่า เขาสมควรจะได้รับการลงโทษเพราะเหตุที่ได้กระทำความผิดกฎหมาย มิใช่เพราะเพื่อความยุติธรรม

2. เพื่อความยุติธรรม กล่าวคือ ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ว่า การกระทำความผิดกฎหมายนั้น ถือได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนต่อหลักแห่งความยุติธรรม ฉะนั้น เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ผู้กระทำ ความผิดจึงจำเป็นที่จะต้องถูกลงโทษ⁶

2.1.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory) นี้ ได้มีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การกระทำความผิดนั้น เมื่อได้เกิดขึ้นมาแล้วจะไม่อาจที่จะย้อนหวนคืนกลับไปไม่ให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้นซ้ำ ได้อีกการหาแนวทางในการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้นอีกจึงถือเป็นแนวทางที่ เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา ฉะนั้นทฤษฎีนี้จึงมีมุมมองที่เห็นว่าการลงโทษนั้นถือเป็นสิ่งที่เลวร้าย หากแต่การลงโทษนั้นก็ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการดำรงไว้ซึ่งความสงบสุขของสังคม ทำให้การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงต้องเป็นการลงโทษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะข่มขู่ยับยั้ง ผู้กระทำการดังกล่าวมิให้ก่อให้เกิดการกระทำความผิดนั้นขึ้นมาอีกเป็นครั้งที่สอง ซึ่งถือเป็นการ ข่มขู่ให้บุคคลผู้กระทำความผิดรวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับหากมีการ กระทำความผิดขึ้นด้วย ทั้งนี้ ทฤษฎีดังกล่าว ย่อมจะมีวัตถุประสงค์แห่งการลงโทษ ซึ่งสามารถที่จะแบ่งได้เป็น 2 ประการได้แก่

1. การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการยับยั้งมิให้ บุคคลผู้กระทำความผิดนั้นกลับมากระทำความผิดซ้ำเป็นครั้งที่สองอีก หรือเรียกได้ว่าเป็นการข่มขู่ ยับยั้งโดยเฉพาะ

2. การลงโทษผู้ที่กระทำความผิดเพื่อข่มขู่ยับยั้งบุคคลอื่น ๆ ในสังคมให้เกิดความเกรง กลัวที่จะถูก

⁶ สหชน รัตน์ไพจิตร. (2527). ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมาย ลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์,คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 33-34.

ลงโทษเช่นนั้นหากคนนั้นได้กระทำความผิดดังกล่าวขึ้น หรือเรียกได้ว่าเป็นการป้องกัน โดยทั่วไปนั่นเอง

หลักสำคัญในการที่จะสามารถทำให้การลงโทษตามทฤษฎีข่มขู่ยับยั้งนี้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การลงโทษต้องได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น (Proportionality) กล่าวคือ โทษที่จะทำการลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องมีความพอดีกับความผิดที่บุคคลดังกล่าวได้กระทำลงไป เนื่องจากภายใต้สัญญาประชาคมแล้ว รัฐจะไม่สามารถที่จะลงโทษผู้ใดได้เกินกว่าที่ มีความจำเป็น อีกทั้งการลงโทษที่รุนแรง ไม่เท่าเทียมความร้ายแรงแห่งความผิดนั้น ซึ่งถือเป็นการ ลงโทษที่น้อยกว่าประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับจากการกระทำความผิดนั้น ย่อมจะส่งผลไม่ เกิดความเกรงกลัวต่อโทษขึ้น และยิ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลดังกล่าว รวมถึงบุคคลอื่น ๆ ในสังคมกระทำความผิดอีกได้

2. การรับรู้จะต้องเป็นที่รับรู้ในหมู่สาธารณชน (Public Knowledge) กล่าวคือ เพื่อให้บุคคลอื่นนอกเหนือไปจากผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อโทษในการกระทำผิดต่อ กฎหมายแล้ว การลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องจัดให้ประชาชนสามารถที่จะรับรู้ถึงการลงโทษ เช่นนั้นได้ด้วย โดยการลงโทษนั้นจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็วจนสามารถที่จะทำให้สาธารณชน สามารถที่จะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับการลงโทษนั้นได้ รวมทั้งโทษนั้น จะต้องมีความแน่นอนและการลงโทษนั้น จะต้องมีความเหมาะสมในทางสัญลักษณ์และเข้าใจกันได้ กับประเภทของอาชญากรรม เพื่อที่จะทำให้สาธารณชนสามารถที่จะเปรียบเทียบระหว่างแรงจูงใจในการประกอบอาชญากรรมกับโทษที่จะได้รับได้นั่นเอง

3. กฎหมายกับการลงโทษนั้นจะต้องเป็นเรื่องสาธารณะและต้องมองเห็นได้ อาทิ การ เข้าถึงกฎหมายของประชาชนซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถที่จะรับรู้ถึงอัตราโทษในแต่ละความผิด ได้นั่นเอง⁷

2.1.5 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู

แนวคิดตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitative Theory) ดังกล่าวนี จะมีความเชื่อที่ว่า การลงโทษนั้นควรที่จะกระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดให้สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตนเองได้เพื่อไม่ให้ตนกลับมากระทำความผิดในลักษณะเช่นเดิมอีกรวมทั้ง เป็นการที่จะช่วยให้ผู้กระทำความผิดสามารถที่จะกลับคืนสู่สังคมเพื่อที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างบุคคลปกติ อาทิ การบำบัดทางจิตมิให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกถึงปมด้อยของตนในการได้รับการลงโทษ หรือการฝึกพัฒนาฝีมือในทางอาชีพให้แก่ผู้กระทำความผิด เป็นต้น ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายของการลงโทษ ตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ย่อมมีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจสาเหตุแห่งการกระทำความผิด โดยเน้นไปที่ตัวบุคคลผู้กระทำ ความผิด รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่บุคคลดังกล่าวอยู่

⁷ ฌ็อง-ฌัก ลูว์ซ็อง (2554). ทฤษฎีอาชญาวิทยา. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 85.

2. เพื่อที่จะหาทางแก้ไข มิให้ผู้กระทำความผิด กลับมากระทำความผิดซ้ำอีกเป็นครั้งที่สอง มากกว่า การที่จะใช้วิธีลงโทษบุคคลดังกล่าวนี้

3. เพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคมของตนเองและสามารถที่จะดำเนินชีวิต ได้อย่างปกติ ดังเช่นบุคคลทั่วไป รวมทั้งสามารถที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ภายในสังคมได้อย่าง ปกติสุขอีกด้วย

เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อที่จะแก้ไขฟื้นฟู ตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูนั้น จะเกิดประสิทธิผลได้ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักการสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. หลีกเลี่ยงมิให้ผู้กระทำความผิดประสบกับสิ่งที่สามารถที่จะทำลายคุณลักษณะ ประจำตัวของ ผู้กระทำความผิดนั้น

2. ใช้วิธีการอย่างอื่นแทนการลงโทษจำคุกที่มีระยะสั้น เนื่องด้วยทฤษฎีดังกล่าวนี้เห็นว่า ความผิดที่ จะต้องมีการลงโทษจำคุกในระยะเวลาที่สั้นนั้น จะทำให้ผู้กระทำความผิดตกอยู่ใน สถานะผู้เคยโดนลงโทษโดย ไม่จำเป็น จึงไม่อาจที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการฟื้นฟู ผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งวิธีการอย่างอื่นนั้น อาทิ การคุมประพฤติ เป็นต้น

3. การลงโทษนั้นจะต้องเหมาะสมกับการกระทำความผิดของบุคคลเป็นราย ๆ ไป กล่าวคือ ในการ พิจารณากำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น โทษที่จะลงจะต้องขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาที่จำเป็นจะต้องใช้ ในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้ที่ได้กระทำความผิดนั้นมิใช่ความร้ายแรงแห่ง การกระทำความผิด

4. การลงโทษจะต้องหยุดลงเมื่อผู้กระทำความผิดได้รับการแก้ไขปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้แล้ว โดย ทฤษฎีนี้เห็นว่า การลงโทษต่อไปก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด โดยวิธีการที่ นำมาใช้ในการระงับการลงโทษก็ คือ วิธีการพักการลงโทษ นั่นเอง

5. ให้มีการปรับปรุงการลงโทษระหว่างที่คุมขังนั้น อาทิ การฝึกวิชาชีพในการทำมาหากิน หรือการ เรียนรู้การใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษไปแล้ว เป็นต้น⁸

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา

คดีอาญา เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นย่อมต้องมีการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิด เพื่อป้องกันมิ ให้มีการก่ออาชญากรรมและเป็นการป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก ส่วนโทษทางอาญา คือ ผลร้ายซึ่งผู้กระทำความผิดได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา โดยแนวคิดในการกำหนดโทษและความผิด ที่มีโทษทางอาญาอาจคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันตามแต่สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละ ประเทศ การลงโทษทางอาญานั้นเป็นการลงโทษที่รุนแรง และกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย

⁸ อุทิศ แสนโกศิก. (2525).กฎหมายอาญาภาค 1. พระนคร:ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กองวิชาการ กรมอัยการ. หน้า 34.

และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าโทษทางอาญาควรใช้กับการ กระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงเท่านั้น ศาสตราจารย์เฮอเบิร์ด แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) แห่งมหาวิทยาลัยแอสตมฟอร์ด เสนอหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษ ทางอาญาซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางไว้ดังนี้⁹

1. คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่าการกระทำนั้นคุกคามหรือเป็นอันตรายร้ายแรงต่อการ อยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยมีลักษณะเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของ บุคคลและสังคม เช่น การฆ่าผู้อื่น การข่มขืน การใช้กำลังประทุษร้าย การชิงทรัพย์ เป็นต้น
2. การลงโทษทางอาญาต้องทำให้การกระทำผิดนั้น ๆ ลดน้อยลง
3. การลงโทษทางอาญาต้องไม่ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมต้องลดน้อยลง
4. หากเป็นความผิดอาญาแล้วจะสามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันทั้งโดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการสืบหาและจับกุมผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ
5. กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องมีประสิทธิภาพในการพิสูจน์ความผิดและลงโทษ ผู้กระทำความผิดโดยไม่ก่อให้เกิดภาระแก่การดำเนินกระบวนการจนเกินขอบเขตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ไม่มีทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกว่าการลงโทษทางอาญา

เนื่องจากโทษเป็นวิธีการบังคับ (Sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อบุคคลผู้กระทำความผิดอาญาและเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญาจึงต้องอยู่ในบังคับของหลักทั่วไป 3 ประการ¹⁰ ดังนี้

1. โทษต้องเป็นไปตามกฎหมาย หมายความว่า การจะลงโทษบุคคลใดจะต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นมีโทษ และโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นจะต้องมีวิธีการและจำนวนโทษซึ่งเป็นไปตามกฎหมายกำหนด หลักนี้เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งหลักนี้บัญญัติรองรับไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย"
2. โทษต้องเป็นไปโดยเสมอภาค หมายความว่า การลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิด จะต้องกระทำโดย

⁹ Herbert L. Packer. (1968). The Limits of the Criminal Sanction. p. 296.

¹⁰ จิตติ ดิงศภัทย์.(2525) กฎหมายอาญา ภาค 1. หน้า 1014 – 1024.

ไม่เลือกปฏิบัติ เมื่อกระทำความผิดฐานเดียวกันจะต้องได้รับโทษในอัตราเดียวกัน อย่างไรก็ตามโทษ จะต้องเป็นไปโดยเสมอภาคนี้ไม่จำเป็นต้องถึงขนาดที่ว่าทุกคนที่กระทำความผิดฐานเดียวกันต้องรับโทษ จำนวนเท่ากัน เพราะเป็นดุลยพินิจของศาลที่จะกำหนดโทษโดยคำนึงถึงพฤติการณ์หรือความร้ายแรง แห่งความผิดเป็นราย คดีไป

3. โทษมีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวบุคคล หมายความว่า โทษนั้นเป็นเรื่องที่จะกระทำต่อตัวบุคคล ผู้กระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น จะไม่มีการตกทอดไปยังทายาทดังเช่นสิทธิและหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินตามกฎหมายมรดก ดังนั้น เมื่อบุคคลผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย ความผิดและโทษก็เป็น อันระงับไป

ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้บัญญัติในเรื่องโทษทางอาญาไว้ใน มาตรา 18 ได้แก่ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน

โทษทางอาญาที่บังคับกับชีวิต ได้แก่ โทษประหารชีวิต มีวัตถุประสงค์ที่จะตัดโอกาสในการกระทำ ความผิดของอาชญากรให้หมดไปจากสังคมอย่างถาวรและเป็นการทดแทนการ กระทำความผิดที่บุคคล ดังกล่าวได้ก่อขึ้นแก่สังคม ซึ่งโทษประหารชีวิตมักจะใช้กับผู้กระทำความผิดที่ประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะ รุนแรง มีผลกระทบต่อความรู้สึกของสังคมค่อนข้างสูง

โทษทางอาญาที่บังคับกับเสรีภาพ ได้แก่ โทษจำคุกและโทษกักขังโดย มีวัตถุประสงค์ไปในทางแก้แค้น ทดแทนผู้กระทำความผิดให้แก่ผู้เสียหายและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิด และเป็นการตัด ผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ระหว่างที่ผู้ที่ กระทำความผิดได้รับโทษอยู่นั้นก็จะมี มาตรการในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องโทษ รวมทั้งการฝึกอาชีพและอบรมความรู้เพื่อให้บุคคลดังกล่าว สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อีกครั้งหนึ่ง

โทษทางอาญาที่บังคับกับทรัพย์สิน ได้แก่ โทษปรับและโทษริบทรัพย์สิน มุ่งประสงค์ที่จะบังคับเอา กับบรรดาทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดได้มาจากการกระทำความผิด โดยถือว่าทรัพย์สินเงินทองเหล่านั้นผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับเพราะเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งทรัพย์สินบางประเภทยังเป็นสิ่ง ที่โดยสภาพของตัวทรัพย์สินนั่นเองเป็นของที่ผิดกฎหมาย หรือในความผิดบางประเภทที่มีลักษณะไม่รุนแรงก็ อาจบังคับใช้โทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดเพื่อให้เกิดความเข็ดหลาบ เป็นต้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับคดีและการบังคับโทษทางอาญา

ในการดำเนินคดีภายหลังจากที่ศาลได้ตัดสินชี้ขาดว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดแล้วศาลจะกำหนด

โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในคำพิพากษา และคำพิพากษาซึ่งเสร็จเด็ดขาดแล้วนั้นจะนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาที่เรียกว่า "การบังคับคดี"

การดำเนินคดีอาญาเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐ โดยทั่วไปการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐมีโครงสร้าง 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การดำเนินคดีอาญาขั้นก่อนฟ้องคดี คือการดำเนินงานทั้งปวงของเจ้าพนักงานก่อนยื่นฟ้องคดี อันได้แก่การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการดำเนินการของพนักงานอัยการก่อนการยื่นฟ้อง กระบวนการดำเนินคดีอาญาในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการเดียวกันแม้ว่าเจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่จะมีหลายฝ่ายก็ตาม

2. การดำเนินคดีอาญาขั้นการประทับรับฟ้อง คือ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้วต้องมีการดำเนินคดีอีกขั้นตอนหนึ่งคือ "การดำเนินคดีอาญาขั้นประทับรับฟ้อง" กล่าวคือ ศาลจะต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าจะสมควรประทับรับฟ้องนั้นไว้พิจารณาต่อไปหรือไม่ ในขั้นนี้ศาลจะพิจารณาเพียงมูลคดีเท่านั้น ซึ่งโดยปกติในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องศาลอาจจะเห็นว่าคดีมีมูลแล้วและส่งประทับฟ้องก่อนเสมอจึงจะส่งประทับฟ้องนั้นได้เนื่องจากการไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเป็นกระบวนการบังคับตามกฎหมาย หากไม่กระทำการยอมทำให้การประทับฟ้องนั้นเสียไปดังที่ศาลฎีกาได้เคยกล่าวไว้ว่า "บทบัญญัติเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน" กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่เป็นเงื่อนไขบังคับให้ต้องกระทำก่อน

3. การดำเนินคดีอาญาขั้นการพิจารณา คือกระบวนการของการ ดำเนินคดีอาญาในศาลหลังจากศาลส่งประทับฟ้องแล้ว การพิจารณาเป็นขั้นตอนดำเนินคดีอาญาที่มี เป้าหมายเพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำและความชั่วของจำเลย กล่าวคือวินิจฉัยว่าจำเลยได้กระทำ ตามที่ถูกกล่าวหาในฟ้องนั้นหรือไม่ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงศาลก็จะพิพากษาลงโทษ จำเลยและศาลอาจกำหนดใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือมาตรการบังคับทางอาญาอื่นด้วยแล้วแต่ กรณีการพิจารณาอาจกระทำเฉพาะในศาลชั้นต้นเพียงศาลเดียวหรืออาจจะกระทำในศาลอุทธรณ์หรือ ศาลฎีกาก็ได้

4. การดำเนินคดีอาญาขั้นบังคับคดี คือการบังคับตามคำพิพากษานันถึงที่สุดของศาล การบังคับคดีอาญาเป็นขั้นตอนของการดำเนินคดีเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ในการบังคับคดีอาญาโดยทั่วไปกระทำโดยการออกหมายบังคับคดีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือการออกหมายจำคุกจึงทำให้การบังคับคดีอาญาเป็นเรื่องของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแตกต่างกับ "การบังคับโทษอาญา" กล่าวคือ การบังคับโทษอาญาเป็นเรื่องของกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษหรือกฎหมายราชทัณฑ์ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการดำเนินคดีอาญาแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การดำเนินคดีอาญาขั้นกำหนดคดี และการดำเนินคดีอาญาขั้นบังคับคดี และสิ่งที่เชื่อมโยง

ให้การดำเนินคดีอาญาทั้งสองชั้นดังกล่าวติดต่อกันคือ "คำพิพากษาถึงที่สุด"

การบังคับโทษอาญานั้นเป็นมาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับโทษจำคุก โทษ กักขัง หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยอันเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล เพราะฉะนั้นการบังคับโทษจึง เป็นเรื่องที่อยู่นอกกฎหมาย วิธีพิจารณาคดีอาญา จึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนด วิธีปฏิบัติในการที่จะจัดการกับผู้กระทำความผิดในขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม โดยการควบคุมผู้กระทำความผิดไว้ตามคำพิพากษาของศาลเพื่อแก้ไขและปรับปรุงผู้กระทำความผิดให้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียใหม่จนสามารถกลับเข้าสู่สังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข โดย กฎหมายดังกล่าวนี้จะกำหนดลักษณะและวิธีการบังคับโทษจำคุก โทษกักขัง และกำหนดลักษณะและ วิธีการเพื่อความปลอดภัยชนิดที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่กระทำในเรือนจำและทัณฑสถานทั้งหลาย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโทษปรับและการบังคับโทษปรับ

โทษปรับเป็นโทษที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ศาสตราจารย์เกอฮาร์ท เกรบิง (Gerhard Grebing) กล่าวว่าโทษปรับมีขึ้นเพื่อลดทอนค่าที่ในการที่ผู้เสียหายจะทำร้ายผู้กระทำความผิดเป็นการแก้แค้นทดแทนในสมัยที่แก้แค้นทดแทนยังแพร่หลายอยู่¹¹ ต่อมา ก่อนศตวรรษที่ 19 กฎหมายโรมานอ-เยอรมันนิกก็พัฒนาไปอีกขั้นหนึ่ง โดยนำโทษปรับ มาใช้ในการลงโทษสถานเบาสำหรับความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างที่เรียกกันว่า "ความผิดลหุโทษ" (Petty Crimes) เพื่อใช้ในกรณีเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษประการอื่นเพราะเห็นว่าเป็นการทารุณโหดร้ายเกินไป เช่น การกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมแต่ไม่เกิดอันตรายต่อผู้ใดซึ่งทำให้โทษปรับเป็นโทษที่อยู่ในระบบกฎหมายอาญาที่สมบูรณ์และมีกฎเกณฑ์ในตัวเองเช่นเดียวกับโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกซึ่งต่างมีระบบการลงโทษและหลักการเหตุผลของตนเองแยกออกไป

วัตถุประสงค์ของโทษปรับ

วัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา คือ ต้องการลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งการลงโทษนั้นอาจเป็นไปเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution) หรือเพื่อการข่มขู่ (Deterrence) หรือเพื่อการตัดโอกาสในการกระทำความผิด (Incapacitation) หรือเพื่อการปรับปรุงแก้ไข (Reformation) ผู้กระทำความผิดก็ได้ ส่วนลักษณะทำนองเดียวกับการกำหนดโทษปรับไว้ในมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ก็เพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาสำหรับคดีความผิดเล็กน้อย ต่อมาแนวคิดในเรื่องการ ลงโทษปรับได้เปลี่ยนแปลงไปโดยรัฐจะ

¹¹ โกเมน ภทรภิรมย์, (ม.ป.ป.), "โทษปรับ." วารสารอัยการ, หน้า 455.

ลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อปิดกั้นอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับสังคม ซึ่งเป็นอันตรายที่ไม่รุนแรงมากนัก และเพื่อเป็นการทดแทนโทษที่ได้กระทำต่อเสรีภาพต่อชีวิตหรือต่อ ร่างกาย โดยกฎหมายเห็นว่าขนาดของความผิดที่ผู้กระทำได้รับเมื่อเทียบกับบทลงโทษแล้วไม่มีความ จำเป็นถึงกับต้องจำกัดเสรีภาพด้วย ดังนั้นในการกระทำ ความผิดอาญาในคดีเล็กน้อยซึ่งจำเลยหรือผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษ จำคุกนั้นได้มีการเสนอโทษปรับซึ่งเป็นการ ลงโทษในทางทรัพย์สินและเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการ หลีกเลี่ยงโทษจำคุกกระยะสั้น นอกจากนี้การที่รัฐใช้การ ลงโทษปรับแทนโทษจำคุกกระยะสั้นยังเป็นผลทำให้รัฐประหยัดงบประมาณในการเลี้ยงดูผู้ต้องโทษอีกด้วย ฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการนำโทษปรับมาใช้ บังคับกับบุคคลผู้กระทำความผิดก็เพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ความสะดวกแก่รัฐโดยไม่จำเป็นต้องจัดหาสถานที่กักขังหรือจำคุกให้กับนักโทษอีก
2. เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ถูกกักขังหรือจำคุกระหว่างต้องโทษ
3. เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่จะกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด และความสามารถในทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด
4. เพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่มีมลทิน
5. โทษปรับจะยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อใช้บังคับผู้กระทำความผิดที่มีฐานะยากจน
6. ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ลักษณะของโทษปรับ

โทษปรับถือเป็นโทษที่บังคับเอากับทรัพย์สิน โดยในมาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า "ผู้ใดต้องโทษปรับ ผู้นั้นต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาของศาล" โทษปรับจึงได้แก่ โทษซึ่งผู้ต้องคำพิพากษาจะต้องนำเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษามาชำระต่อศาล โดยโทษปรับมีลักษณะ สำคัญดังต่อไปนี้

1. โทษปรับเป็นโทษที่บังคับเอาแก่ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดทรัพย์สินที่จะบังคับเอานั้นคือเงิน หากเป็นการบังคับเอาจากทรัพย์สินอื่น ๆ ก็ไม่ใช่โทษปรับ ถ้าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดก็ ถือว่าเป็นโทษเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีเงินเสียค่าปรับอาจถูกยึด ทรัพย์สินได้ การยึดทรัพย์สินจึงมิใช่การริบทรัพย์สิน เพราะมิได้กระทำต่อทรัพย์สินอันเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด

2. ค่าปรับต้องตกเป็นของแผ่นดิน กล่าวคือ รัฐเข้ามาเป็นผู้เสียหายหรือรัฐเข้ามาเป็นผู้จัดการแทนผู้เสียหาย ซึ่งแนวคิดเรื่องเงินค่าปรับในทางอาญามีความแตกต่างจากแนวคิดเรื่องเงินค่าสินไหมในทางแพ่ง โดย ค่าสินไหมในทางแพ่งเป็นการชดใช้ความเสียหายแก่เอกชนผู้ได้รับความเสียหาย แต่การปรับในทางอาญาเป็นการปรับเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด และค่าสินไหมในทางแพ่งนั้นคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ แต่เงินค่าปรับในทางอาญากฎหมายได้กำหนดไว้ ส่วนค่าสินไหมในทางแพ่งจะบังคับให้ผู้ถูกปรับชดเชยแทนค่าปรับไม่ได้ แต่เงินค่าปรับในทางอาญาบังคับให้ผู้ถูกปรับชดเชยแทนเงินค่าปรับได้ นอกจากนี้การปรับในทางอาญาเป็นโทษ เมื่อเป็นโทษก็ย่อมเป็นการเสื่อมเสีย เกียรติยศชื่อเสียงแก่ผู้ถูกปรับอยู่ในตัว แต่การปรับในทางแพ่งไม่ใช่โทษจึงไม่เป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศ แก่ผู้ถูกปรับแต่อย่างใด เงินค่าปรับในทางอาญาที่ผู้กระทำความผิดต้องชำระนั้นตกเป็นของรัฐ ส่วนในทางแพ่ง เช่น ในกรณีละเมิดนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คู่กรณีผู้ได้รับความเสียหายได้กลับคืนสู่ สถานะเดิมก่อนมีการกระทำความผิดอันเป็นละเมิดนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นเงินค่าปรับที่ ผู้กระทำความผิดต้องชำระนั้นจะตกเป็นของรัฐ

3. โทษปรับเป็นโทษที่อาจใช้เป็นเอกเทศโดยไม่มีโทษอื่น หรืออาจใช้ควบคู่กันไป กับโทษสถานอื่นก็ได้ หรือมีฉะนั้นก็มักจะนิยมใช้กับความผิด ใหม่ ๆ ซึ่งเพิ่งสร้างขึ้นเป็นความผิดอาญา ตัวอย่างจะเห็นได้ชัดในกรณีความผิดอาญาทางเศรษฐกิจ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ความผิดเกี่ยวกับการค้าที่ไม่เป็นธรรม ความผิดของกรรมการใน กรณีนิติบุคคลรับโทษทางอาญา แต่โทษปรับเมื่อมีการนำมาใช้กับความผิดใหม่ ๆ เช่นนี้มักมีการบัญญัติ โทษปรับให้เป็นโทษที่รุนแรงและมีปริมาณมากในทำนองว่าถ้าจะลงโทษจำคุกก็เห็นว่าอาจจะเป็นโทษที่หนักเกินไปจึงลงโทษปรับแทน แต่เมื่อมีการกำหนดโทษปรับแล้วก็กำหนดค่าปรับให้สูงสมกับที่ความผิดนั้น เป็นความผิดทางเศรษฐกิจ เรียกได้ว่าเป็นการลงโทษทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดที่ว่าได้

หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษปรับ

โทษปรับ (Fine) เป็นโทษที่กำหนดขึ้นเพื่อการให้ผลร้ายต่อทรัพย์สินของผู้ถูกลงโทษ โดยผู้ถูกลงโทษจะต้องเสียค่าปรับ เป็นจำนวนตามที่ศาลพิจารณาในความผิดนั้น ๆ โดยหลักทั่วไปการกำหนดโทษปรับต้องอยู่ภายใต้บังคับ ของหลักการลงโทษทางอาญา กล่าวคือ¹²

1. หลักความยุติธรรม ในการที่จะลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายต้องคำนึงถึงหลักความยุติธรรมด้วย ไม่ว่าจะ เป็น ความยุติธรรมต่อผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดก็ตามในแง่ของหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จากหลักนี้เองย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าเป็นหลักกฎหมายที่กำหนดโทษปรับเป็นกฎหมายอาญา ไม่อาจกำหนดความผิดและกำหนดโทษดังกล่าว กล่าวคือจะออกกฎหมายที่มีโทษปรับย้อนหลังไม่ได้และที่

¹² พิรุฬห์ โศกุลวรรณ. (2532). การลงโทษปรับทางอาญา. หน้า 28.

สำคัญโทษจะต้องบังคับใช้ต่อผู้กระทำความผิดโดยองค์กร หรือกระบวนการที่เป็นกลางและได้รับ มอบหมายไว้ โดยเฉพาะเท่านั้น ซึ่งโดยปกติทั่วไปก็คือศาลนั่นเอง ห้ามผู้เสียหายเป็นผู้ลงโทษหรือเป็นผู้ บังคับคดีเองเท่านั้น แต่การลงโทษบางชนิด อาจมอบให้หน่วยงานอื่นนอกจากศาลเป็นผู้บังคับได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดดังที่ เรียกว่า "การเปรียบเทียบ"

2. หลักมนุษยธรรม นอกจากหลักความยุติธรรมแล้ว โทษทางอาญาต้องสอดคล้องกับหลักมนุษยธรรม ด้วย โทษต้องไม่ทารุณโหดร้ายไม่ว่าประเภทของโทษหรืออัตราโทษ รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา บทแก้ไข บทที่ 8 ได้บัญญัติในทำนองเดียวกันว่า "จะกำหนดโทษปรับให้เกินสมควรไม่ได้ (Excessive Fine) และ จะลงโทษอย่างทารุณโหดร้ายและวิธการผิดปกติไม่ได้" ที่เป็นเช่นนี้เพราะถือว่าการลงโทษปรับที่เกิน สมควรจะถือเป็น เรื่องทารุณโหดร้ายหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้ากำหนดเกินสมควรเสียแล้วย่อมตัดโอกาสของ ผู้กระทำความผิดไม่ให้ต้องรับ โทษปรับ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้ต้องไปรับโทษอื่นแทนและเป็นการลงโทษทาง เศรษฐกิจที่มีผลกระทบกว้างขวาง ทำนองเดียวกับการเรียกประกันเกินสมควร (Excessive Bail) ซึ่ง เท่ากับว่าเป็นการตัดโอกาสไม่ให้มีทางได้ รับประกันตัวนั่นเอง หลักมนุษยธรรมที่สำคัญหลักต่อไปคือบุคคลจะถูกลงโทษ 2 ครั้ง ในการกระทำ เดียวกัน ไม่ได้ ข้อนี้เกิดจากหลักที่ว่าโทษทางอาญาย่อมทำให้บุคคลตกอยู่ในทุกข์ทรมาน ฉะนั้นหากจะ ฟ้องร้องลงโทษ ใครก็ควรที่จะทำให้เสร็จในคราวเดียวกันไม่ว่าจะลงโทษที่สถานก็ตาม

3. หลักความแน่นอนแต่ยืดหยุ่นของโทษ ความแน่นอน (Certainty) คือความแน่ชัดแต่มักนำไปสู่ หลักเกณฑ์ที่ตายตัวซึ่งดูจะ สวนทางกับความยืดหยุ่นหรือผ่อนปรน แต่ที่จริงหลักทั้งสองใช้ควบคู่กันได้เพราะ ความแน่นอนของโทษ ก็คือความชัดเจน เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดจะต้องสามารถกำหนดโทษได้แน่นอนว่า เขาจะได้รับโทษ ประเภทใดแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนที่ทำผิดอย่างเดียวกันจะต้องได้รับโทษเท่ากัน หากแต่ หมายความว่าทุกคนที่ทำผิดอย่างเดียวกันจะต้องได้รับโทษภายในกรอบหรือระวางโทษนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับ ปัจจัยอีกหลายประการ การคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ นี้เองที่เรียกว่าความยืดหยุ่น

4. หลักการกำหนดโทษให้สมกับผู้กระทำความผิด ในการลงโทษไม่ว่าสถานใดก็ตาม ศาลต้องคำนึงถึง ปัจจัยต่างๆอีกหลายข้อ ในทาง ปฏิบัติไม่ว่าประเทศใดๆ ก็ตาม ศาลมักใช้ดุลยพินิจกำหนดโทษความผิดทั่ว ๆ ไปในทางที่ไม่สูงเกินไปนัก ในสหรัฐอเมริกาโทษประหารชีวิตจะมีใช้น้อยในขณะที่ศาลมักลงโทษจำคุกหรือปรับ มิฉะนั้นก็ใช้วิธีคุม ประพฤติซึ่งแพร่หลายที่สุด5 ในไทยโทษที่ศาลนิยมใช้มากที่สุดคือโทษปรับและโทษจำคุก ส่วนโทษอื่นๆ อยู่ในล าดับรองลงมาโดยเฉพาะโทษกักขังนั้นใช้น้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการกักขังแทนโทษ ปรับ เพราะไม่มีกฎหมายที่ให้อำนาจศาลให้ลงโทษกักขังโดยตรง

วิธีการกำหนดโทษปรับ

โทษปรับเป็นโทษที่ลงแก่สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด การกำหนดโทษปรับในทางกฎหมาย จึงถือเป็นเรื่องนโยบายทางอาญา (Criminal Policy) ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติหรือผู้ออกกฎหมายต้องคำนึงถึงสภาพ เศรษฐกิจโดยรวมด้วย เช่น การกำหนดเพดานชั้นสูงสุดของจำนวน ค่าปรับต้องสัมพันธ์กับสภาพทาง เศรษฐกิจ ค่าของเงินในประเทศ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นพอที่จะให้ศาล ใช้กฎหมายนั้นกำหนดค่าปรับมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดได้ การกำหนดโทษปรับไว้ในกฎหมายเท่าที่ปรากฏมีอยู่ ได้แก่ การ กำหนด โทษปรับไว้อย่างเด็ดขาด คือ การระบุจำนวนค่าปรับไว้ตายตัว โดยศาลไม่มีโอกาสใช้ดุลพินิจในการ กำหนดค่าปรับได้ ส่วนการกำหนดโทษปรับไว้อย่างสัมพันธ์ หมายถึง การกำหนดกรอบของโทษปรับไว้ เพื่อให้ ศาลใช้ดุลพินิจในกำหนดอัตราค่าปรับภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้และการกำหนดโทษปรับแต่ไม่ระบุ อัตรา โทษที่แน่นอน คือ การกำหนดโทษปรับแต่ไม่ระบุอัตราโทษที่แน่นอนว่าปรับเท่าใด กฎหมายที่จะกำหนด โทษปรับไว้เช่นนี้มักจะเป็นโทษสถานเบา

ข้อดีและข้อเสียของโทษปรับ

โทษปรับ (Fine) เป็นการ ลงโทษที่มุ่งประสงค์จะบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ซึ่งการ นำโทษปรับมาบังคับใช้ยังมี ผลดีหลายประการ เช่น ใช้แทนการลงโทษจำคุกระยะสั้น ทำให้รัฐมีรายได้ โดยรัฐ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย สร้างสถานที่คุมขังและค่าเลี้ยงดูผู้ต้องโทษ ประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นต้น แต่ทั้งนี้ระบบการ ลงโทษปรับของ ไทยในปัจจุบันมิได้ทำให้การลงโทษปรับเป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควรเนื่องจากโทษปรับที่ กำหนด แบบตายตัวดังที่ไทยใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาคในการลงโทษ เนื่องจากผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะสามารถชำระค่าปรับได้ ทำให้การลงโทษปรับไม่ บรรลุ วัตถุประสงค์ ไม่มีผลเป็นการยับยั้งการกระทำความผิด ไม่เกรงกลัวต่อการบังคับโทษปรับและมี แนวโน้มใน การกระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคต ส่วนผู้กระทำความผิดที่มีฐานะยากจนซึ่งไม่สามารถ ชำระค่าปรับได้จน ต้องถูกศาลบังคับใช้ค่าปรับโดยวิธีการยึดทรัพย์สินมาชำระค่าปรับหรือไม่ก็ต้องถูกกักขัง แทนค่าปรับ ซึ่งใน ประเทศไทยนั้นหากผู้ต้องโทษปรับไม่มีเงินชำระค่าปรับ ศาลก็มักจะสั่งลงโทษกักขัง แทนค่าปรับไปเลยทันที เนื่องจากการยึดทรัพย์สินมาชำระค่าปรับนั้นมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและยุ่งยากกว่าการ กักขังแทนค่าปรับ

2.5 แนวคิดการลงโทษอื่นแทนการลงโทษจำคุก

ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดประเภทของความผิดและรูปแบบของโทษทาง อาญาไว้ดังนี้

(1) ประเภทของความผิด

ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีการแบ่งประเภทความผิดอาญาไว้อย่างมีเอกลักษณ์ และ เป็นระบบ เรียกว่าการแบ่งประเภทความผิดอาญาแบบไตรภาค (Tripartite classification) โดยแบ่ง ประเภทความผิด ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ดังนี้¹³

- (1.1) ความผิดอุกฤษฏ์โทษ (Les crimes)
- (1.2) ความผิดมิชฌิมโทษ (Les délits)
- (1.3) ความผิดลหุโทษ (Les contraventions)

การกำหนดความผิดและโทษเป็น 3 กลุ่ม มีแนวคิดมาจากลักษณะความผิดว่าเป็น ความผิดต่อรัฐหรือ เป็นความผิดต่อปัจเจกชน และการกำหนดกลุ่มความผิดและโทษดังกล่าวย่อมสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการ ลงโทษ กล่าวคือ ในความผิดต่อรัฐรูปแบบการลงโทษจะเน้นไปที่ วัตถุประสงค์ในทางข่มขู่ยับยั้งเพื่อเป็น ตัวอย่างมิให้มีการเลียนแบบกระทำความผิดอีก ในขณะที่ ความผิดต่อปัจเจกชนรูปแบบการลงโทษจะเน้น วัตถุประสงค์ในการแก้ไขปรับปรุง ตลอดจน ความผิดลหุโทษเป็นความผิดอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความรุนแรงของ ความผิดน้อย โทษที่จะนำมาใช้กับ ความผิดประเภทนี้ จึงต้องเป็นโทษที่ไม่รุนแรง หรือเป็นโทษที่ กระทบกระเทือนถึงสิทธิใน ทรัพย์สิน เช่น โทษปรับ เป็นต้น

(2) รูปแบบของโทษทางอาญา

ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้มีการแบ่งประเภทของโทษทางอาญาออกเป็นหลาย ลักษณะ โดยจะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ไม่ได้พิจารณาเฉพาะ เพียงแต่ความผิด ความร้ายแรงของการกระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังต้องพิจารณาไปถึงตัวผู้กระทำ ความผิด เพื่อให้การลงโทษ เหมาะสมกับพฤติกรรมและลักษณะของผู้กระทำความผิดให้มากที่สุด เท่าที่จะกระทำได้ โดยรูปแบบของโทษ ทางอาญาอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังนี้¹⁴

(2.1) โทษหลัก (Les peines principales)

“โทษหลัก” (Les peines principales) เป็นโทษที่กำหนดไว้ในแต่ละฐานความผิด โดยปกติแล้วศาล จะใช้โทษอาญาหลักในการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด เช่น โทษจำคุกเป็น โทษหลักในความผิดอาญา รุนแรงหรือความผิดอุกฤษฏ์โทษ โทษจำคุกและโทษปรับเป็นโทษหลัก ในความผิดอาญาชั้นกลางหรือความผิด

¹³ อุทัย อาทิวะช. (2554.) *รวมบทความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส*. (หน้าที่ 6). กรุงเทพมหานคร: วี.เจ.พรินติ้ง

¹⁴ อุทัย อาทิวะช. *อ้างถึงแล้ว* เจริญธรรมที่ 10 (น. 16-17).

มัชฌิมโทษ และโทษปรับเป็นโทษหลักในความผิดลหุโทษ

(2.2) โทษทางเลือก (Les peines alternatives)

“โทษทางเลือก” (Les peines alternatives) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “โทษแทนที่ (Les peines de substitution) เป็นโทษที่ถูกนำมาใช้เป็นทางเลือกแทนโทษหลัก หากศาลเห็นสมควร ว่าจำเลยไม่ควรได้รับโทษหลัก เช่น ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดประเภทของโทษ ที่จะใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิด มัชฌิมโทษไว้ คือ โทษหลัก (Les peines principales), โทษทางเลือก (Les peines alternatives) และโทษเสริม (Les peines complementaires) ในกรณีที่มีกระทำความผิด มัชฌิมโทษ เมื่อศาลได้พิพากษาจำเลยมีความผิดแต่เห็นว่าจำเลยยังไม่ควรได้รับโทษจำคุก ในกรณีนี้อาจนำโทษทางเลือกอื่นมาใช้เป็นมาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้ เช่น โทษ ปรับรายวัน (Le jour-amende), โทษการทำงานบริการสาธารณะ (Le travail d'intérêt général) และ โทษห้ามหรือจำกัดสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-6 เป็นต้น

(2.3) โทษอาญาเสริม (Les peines complementaires)

“โทษอาญาเสริม” (Les peines complementaires) เป็นโทษที่มีอยู่ในความผิด ทุกประเภท โดยโทษอาญาเสริมจะมีลักษณะเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจมีขึ้นในอนาคต ซึ่ง ตามกฎหมายฝรั่งเศสได้ให้นิยามศัพท์ คำว่า “โทษอาญาเสริม” หมายถึง การจำกัดสิทธิของจำเลย, การกำหนดหน้าที่ให้จำเลยกระทำ, การริบทรัพย์สิน, การปิดสถานที่ และการโฆษณาคำพิพากษา เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าโทษเสริมแท้จริงแล้ว ก็คือ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” นั้นเอง

จากที่ได้พิจารณารูปแบบของโทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นโทษหลัก (Les peines principales), โทษทางเลือก (Les peines alternatives) และโทษเสริม (Les peines complementaires) จะเห็นได้ว่าตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสข้างต้นได้กำหนด โทษในความผิดอาญา แต่ละประเภทไว้โดยเฉพาะแตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เป็นความผิดอุกฤษฏ์โทษ (Les crimes), ความผิดมัชฌิมโทษ (Les délits) และความผิดลหุโทษ (Les contraventions) โดยจะแยก พิจารณาข้อมูลได้กล่าวมาเรียงลำดับตามประเภทความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

ความผิดอุกฤษฏ์โทษ (Les crimes)

ความผิดอุกฤษฏ์โทษ (Les crimes) หมายถึง ความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกหรือกักขัง ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยโทษสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษ ประกอบไปด้วย โทษหลักและโทษเสริม

(1) โทษหลักความผิดอุกฤษฏ์โทษใช้กับผู้กระทำความผิดอาญารุนแรง ตาม ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ค.ศ. 1993 มาตรา 131-1 ได้บัญญัติเกี่ยวกับโทษสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษไว้ดังนี้

(1.1) จำคุกตลอดชีวิตหรือกักขังตลอดชีวิต

(1.2) จำคุกหรือกักขังสามสิบปี

(1.3) จำคุกหรือกักขังยี่สิบปี

(1.4) จำคุกหรือกักขังสิบห้าปี¹⁵

โดยจะเห็นได้ว่าโทษจำคุกนั้นเป็นโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษทั่วไป แต่สำหรับโทษกักขังนั้นเป็นโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษทางการเมือง

นอกจากนี้ เมื่อศาลลงโทษจำคุกหรือกักขังในความผิดอุกฤษฏ์โทษ แล้วศาลอาจ ลงโทษปรับหรือโทษอาญาเสริมอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ฝรั่งเศส มาตรา 131-10 ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-2 บัญญัติว่า แม้ศาลจะลงโทษจำคุกและกักขังสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษแล้วก็ตาม ไม่ห้ามที่จะลงโทษปรับ หรือโทษเสริมอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-10

ทั้งนี้เนื่องจากความผิดอุกฤษฏ์โทษเป็นความผิดที่มีลักษณะการกระทำความผิดที่ ร้ายแรง ดังนั้น จึงไม่มีโทษทางเลือกหรือโทษแทนที่สำหรับความผิดดังกล่าว ตามประมวลกฎหมาย อาญาฝรั่งเศส ได้กำหนดให้สามารถนำมาใช้กับประเภทความผิดอาญาทุกกลุ่มดังนั้น จึงสามารถ ลงโทษเสริมแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดอุกฤษฏ์โทษได้ แม้จะได้ลงโทษหลักแล้วก็ตาม

(2) โทษเสริมสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้ กำหนดให้สามารถนำมาใช้กับประเภทความผิดอาญาทุกกลุ่มดังนั้น จึงสามารถลงโทษเสริมแก่ ผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดอุกฤษฏ์โทษได้ แม้จะได้ลงโทษหลักแล้วก็ตาม โดยโทษเสริม ตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-10 นั้นเป็นโทษที่กำหนดไว้ สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ 1)

(2.1) การห้าม การรบ การลบล้าง หรือการถอนสิทธิ (2.2) คำสั่งให้รักษาพยาบาล หรือการกำหนดหน้าที่ให้กระทำ (2.3) คำสั่งห้ามเคลื่อนย้าย หรือการริบวัตถุสิ่งของ (2.4) การปิดสถานประกอบการ

¹⁵ อุทัย อาทิวะช,อ้างถึงแล้วเชิงอรรถที่ 10 (น. 7).

(2.5) การ ให้ปิดประกาศคำวินิจฉัยของศาล หรือเผยแพร่โดยสื่อหนังสือ พิมพ์หรือวิธีการสื่อสารวิทยุ โทรทัศน์

ความผิดมัจฉิมโทษ (Les délits)

ความผิดมัจฉิมโทษ หมายถึง ความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ใช้ลงโทษ กับผู้ที่กระทำความผิดมัจฉิมโทษ โดยโทษสำหรับความผิดมัจฉิมโทษ ประกอบไปด้วย โทษหลัก โทษทางเลือก และโทษเสริม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทความผิดในกลุ่มความผิดมัจฉิมโทษ ในประเทศฝรั่งเศส เป็นภาพสะท้อนความผสมผสานและความหลากหลายของแนวคิดและทฤษฎี การลงโทษ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีการลงโทษที่มีวัตถุประสงค์ของการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) การฟื้นฟูแก้ไข (Rehabilitation) และการกลับคืนเข้าสู่สังคม สำหรับโทษที่จะลงโทษ แก่ผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดมัจฉิมโทษใช้ชื่อว่า “Les peines correctionnelles” หมายถึง โทษการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเพื่อกลับคืนเข้าสู่สังคม หรืออาจเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษใช้ คำว่า “Reformative Punishment” ดังนั้น การกำหนดโทษและลำดับขั้นของโทษที่ใช้สำหรับ ความผิดมัจฉิม โทษจึงมีความหลากหลายและแทนกันได้ ซึ่งโทษที่จะใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิด มัจฉิมโทษตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-3 ได้บัญญัติไว้ว่า เมื่อบุคคลใดได้กระทำความผิดมัจฉิมโทษจะต้องรับโทษ ดังนี้

(1) โทษหลักสำหรับความผิดมัจฉิมโทษ ได้แก่ โทษจำคุก (L'emprisonnement) และโทษปรับ (L'amende)

โทษปรับ เป็นโทษหลักประเภทหนึ่งที่สามารถใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิดอุกฤษฏ์ โทษและความผิดมัจฉิมโทษที่เป็นบุคคลธรรมดาได้ โดยโทษปรับอาจนำมาใช้เป็นโทษแทนโทษ จำคุกได้ในกรณีที่ความผิดที่ได้กระทำเป็นความผิดเล็กน้อย การลงโทษจำคุกกระยะสั้นจะก่อให้เกิด ผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้น โทษปรับจึงเป็นโทษทางเลือกประเภทหนึ่งแทนโทษจำคุก¹⁶

(2) โทษทางเลือกสำหรับความผิดมัจฉิมโทษ

โทษทางเลือก (Les peines alternatives) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โทษแทนที่ (Les peines de substitution) สำหรับโทษทางเลือกสำหรับความผิดมัจฉิมโทษ มีชื่อเรียกว่า “Les peines correctionnelles alternatives” มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ลงโทษแทนโทษจำคุกกระยะสั้น เมื่อมีการใช้ โทษทางเลือกเป็นโทษแทนที่

¹⁶ ณรงค์ ใจหาญ, (2543), *กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย* (น.28). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

โทษหลัก ศาลจะลงโทษหลักพร้อมกับโทษทางเลือกไม่ได้ กล่าวคือ ศาลจะลงโทษจำคุกหรือปรับพร้อมกับโทษทางเลือกไปพร้อมกันไม่ได้" โดยโทษทางเลือก สำหรับความผิดมั่วชฉิมโทษ ได้แก่ โทษปรับรายวัน (Le jour-amende), โทษให้ทำงานบริการ สาธารณะ (Le travail d'intérêt général) และโทษห้ามหรือจำกัดสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-6 มี 11 ประการ ดังนี้ การพักใบอนุญาตขับขี่เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี, การห้ามขับขี่ยานพาหนะบาง ประเภทเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี, การยกเลิกใบอนุญาตขับขี่และห้ามร้องขอให้ออกใบอนุญาตขับขี่ ฉบับใหม่เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี, การริบยานพาหนะหนึ่งหรือหลายรายการของผู้กระทำความผิด, การห้ามเคลื่อนที่ยานพาหนะหนึ่งหรือหลายรายการของผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี การห้ามยึดถือหรือพกพาอาวุธซึ่งต้องได้รับอนุญาตเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี, การริบอาวุธหนึ่งหรือหลายรายการของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ในครอบครองของผู้ถูกลงโทษ การถอนใบอนุญาตล่าสัตว์กับการห้ามร้องขอใบอนุญาตล่าสัตว์ฉบับใหม่เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี การห้ามส่งจ่ายเช็คเพื่อการอื่นนอกเหนือจากเช็คที่อนุญาตให้ถอนเงินโดยผู้ส่งจ่ายซึ่งเป็นผู้จ่ายหรือ เช็คที่ได้รับการรับรองและแสดงบัตรจ่ายเงินของธนาคาร, การรับสิ่งของที่มีไว้หรือมีความมุ่งหมาย ที่จะใช้กระทำความผิดหรือสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิด อย่างไรก็ตามการรับสิ่งของ ดังกล่าวไม่อาจกระทำได้หากเป็นความผิดมั่วชฉิมโทษเกี่ยวกับการพิมพ์ และการห้ามประกอบ กิจกรรมทางวิชาชีพหรือสังคมเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี 13)

(3) โทษเสริมสำหรับความผิดมั่วชฉิมโทษ" ได้แก่ การห้ามการริบการลบล้างหรือ การถอนสิทธิ, คำสั่งให้รักษาพยาบาลหรือการกำหนดหน้าที่ให้กระทำ, ห้ามเคลื่อนย้ายหรือริบวัตถุ สิ่งของ, ปิดสถานประกอบการ และให้ปิดประกาศควินิจฉัยของศาลหรือเผยแพร่โดยสื่อ หนังสือพิมพ์หรือวิธีการสื่อสารทางวิทยุโทรทัศน์

โทษอาญาเสริมนี้เป็นโทษที่ศาลสามารถกำหนดได้ในทุกกลุ่มความผิดแม้ศาลจะ ลงโทษหลักหรือโทษทางเลือกแล้วศาลก็อาจลงโทษเสริมไปพร้อมกับ โทษหลักหรือโทษทางเลือก นั้นได้

ความผิดลหุโทษ (Les contraventions)

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดอาญาที่มีโทษปรับ หรือโทษจำกัดสิทธิตามที่ กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น การขับขี่จักรยานยนต์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือการฝ่าฝืนกฎจราจร เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าความผิดลหุโทษตามกฎหมายฝรั่งเศสได้ถูกกำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรักษาความมีระเบียบวินัยของคนในสังคมส่วนรวม หรือเพื่อสนับสนุนการการปราบปราม ที่รวดเร็วและรักษาความมั่นคงของการบริหารราชการที่ดี ดังเช่นที่ Ortolan ได้กล่าวไว้ว่าความผิด ลหุโทษไม่ใช่การปราบปรามการละเมิดโดยตรงที่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น แต่เป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติประจำวันของผู้ใช้บริการสาธารณะ หากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้อง ถูกลงโทษ ซึ่งโทษที่จะลงเป็นโทษสถานเบา จึงไม่นำไปสู่การดำเนินของศีลธรรม ทั้งนี้หาก

ใส่ใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้สำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม ผู้นั้นก็จะไม่ถูกลงโทษ”

ความผิดลหุโทษ เป็นความผิดเล็กน้อย มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นความผิดที่ไม่ ต้องการเจตนาของบุคคลผู้กระทำความผิดลหุโทษ และอาจจะต้องรับผิดแม้ไม่มีเจตนา ดังนั้น เพื่อให้โทษสอดคล้องกับลักษณะความผิดเล็กน้อยกฎหมายฝรั่งเศสจึงไม่มีการจำกัดเสรีภาพของ ผู้กระทำความผิดลหุโทษไว้ เช่น การไม่ติดป้ายต่ออายุทะเบียนรถยนต์ เป็นต้น

(1) โทษหลักสำหรับความผิดลหุโทษ ได้แก่ โทษปรับ และโทษห้ามหรือจำกัดสิทธิ บางประการ ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-14

โทษปรับ ใช้กับผู้กระทำความผิดลหุโทษที่ได้กระทำความผิดเล็กน้อย ตาม ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-13 ได้กำหนดอัตราค่าปรับตามลำดับชั้นไว้ดังนี้

ชั้นที่ 1 ปรับไม่เกิน 38 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษ

ชั้นที่ 2 ปรับปรับไม่เกิน 150 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษ

ชั้นที่ 3 ปรับปรับไม่เกิน 450 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษ

ชั้นที่ 4 ปรับปรับไม่เกิน 750 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษ

ชั้นที่ 5 ปรับปรับไม่เกิน 1500 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษ

โทษที่ห้ามหรือจำกัดสิทธิบางประการ มาตรา 131-14 บัญญัติว่าสำหรับความผิด ลหุโทษชั้นที่ 5 ศาลอาจลงโทษที่ห้ามหรือจำกัดสิทธิอีกด้วย ดังต่อไปนี้

(ก) การพักใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีการพัก ใบอนุญาตขับขี่ดังกล่าวอาจถูกจำกัดสำหรับการขับขี่ยานพาหนะที่มีไซ่อนเนื่องมาจากการประกอบ อาชีพ

(ข) การห้ามเคลื่อนที่ยานพาหนะของผู้ต้องโทษคันหนึ่งหรือหลายคันเป็น ระยะเวลาไม่เกินหกเดือน

(ค) การริบอาวุธขึ้นหนึ่งขึ้นใดหรือหลายชิ้นซึ่งผู้ต้องโทษเป็นเจ้าของหรือ เป็นผู้มือำนาจใช้

(ง) การถอนใบอนุญาตล่าสัตว์พร้อมทั้งการห้ามร้องขอให้ออกใบอนุญาต ล่าสัตว์ใหม่ในระหว่างระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

(จ) การห้ามส่งจ่ายเช็คมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีเว้นแต่เป็นการส่ง จ่ายเช็คเพื่อถอนเงินในบัญชี

จากธนาคารหรือเป็นเช็คที่ได้รับการรับรองและใช้เป็นบัตรชำระเงิน

(ฉ) การรับสิ่งของซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ในการกระทำความผิดหรือ สิ่งของซึ่งได้มาจากการกระทำความผิด

(2) โทษเสริมสำหรับความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-16 บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎกระทรวงลงโทษความผิดลหุโทษใด หากปรากฏว่าผู้กระทำความผิด เป็นบุคคลธรรมดา อาจจะลงโทษเสริมดังต่อไปนี้ได้อย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

(2.1) การพักใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี สำหรับการ ขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพ เว้นแต่กฎกระทรวงไม่มีข้อจำกัดเช่นนั้น

(2.2) ห้าม ยึด หรือพักพาอาวุธที่ต้องได้รับอนุญาตเป็นระยะเวลาไม่น้อย กว่า 3 ปี

(2.3) ริบอาวุธอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่าง ที่ผู้ต้องโทษเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้มีอำนาจใช้

(2.4) เพิกถอนใบอนุญาตล่าสัตว์ โดยห้ามไม่ให้ออกใบอนุญาตใหม่เป็น ระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี

(2.5) การริบทรัพย์สินหรืออื่นใดที่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ในการกระทำความผิด รวมทั้งทรัพย์สินหรืออื่นใดที่ได้มาจากการกระทำความผิด

(2.6) การห้ามขับขี่ยานยนต์ทางบกบางประเภท รวมทั้งยานยนต์ทางบก ที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี

(2.7) หน้าที่เข้ารับการอบรมเพื่อความสำนึกถึงความปลอดภัยบนทางหลวง จนสำเร็จหลักสูตรด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง

ทั้งนี้ เมื่อศาลลงโทษเสริมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังกล่าวข้างต้นประการหนึ่ง ประการใดแล้ว ศาลจะลงโทษเสริมอย่างเดียวโดยไม่ลงโทษหลักก็ได้

จะเห็นได้ว่าโทษในความผิดอุกฤษฏ์โทษศาลต้องกำหนดโทษหลักแก่ผู้กระทำความผิด และอาจมีการกำหนดโทษเสริมควบคู่ไปด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยในความผิดอุกฤษฏ์โทษ กฎหมายจะไม่ให้ศาลใช้โทษทางเลือก ทั้งนี้เพราะความผิดอุกฤษฏ์โทษนี้เป็นการกระทำความผิดที่มี ความร้ายแรงกระทบต่อความปลอดภัยของสังคมอย่างมาก ดังนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดจึง ควรใช้โทษที่มีระดับความรุนแรงเพียงพอที่มีผลเป็นข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด และบุคคลในสังคม ให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ส่วนโทษทางเลือกไม่สามารถนำมาใช้

กับผู้กระทำความผิดที่ได้ กระทำความผิดร้ายแรง รวมทั้งในการลงโทษทางเลือกแทนโทษหลัก ศาลจะต้องคำนึงถึงหลักการ ลงโทษที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของแนวคิด ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

โดยสรุปกล่าวได้ว่า มาตรการอื่นที่นำมาใช้แทนการลงโทษจำคุกในประเทศฝรั่งเศส คือ โทษทางเลือก (Les peines alternative) หรือโทษแทนที่ (Les peines de substitution) จะปรากฏอยู่ใน ความผิดมีชัณมิโทษประเภทเดียว โทษทางเลือกหรือโทษแทนที่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ลงโทษแทน โทษจำคุกระยะสั้น ด้วยเหตุผลที่การกระทำความผิดอุกฤษฏ์โทษนั้นร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อ ความปลอดภัยของสังคมอย่างมาก และการกระทำความผิดลหุโทษเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อย ไม่มีโทษจำคุก และอัตราโทษเบา จึงไม่นำโทษทางเลือก (Les peines alternative) หรือโทษแทนที่ (Les peines de substitution) มาใช้ในความผิดอุกฤษฏ์โทษและความผิดลหุโทษ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการใช้โทษทางเลือกเป็นโทษแทนที่โทษหลัก ศาลจะลงโทษหลักพร้อมกับโทษทางเลือกไม่ได้ กล่าวคือ ศาลจะลงโทษจำคุกหรือปรับพร้อมกับมาตรการทางเลือกไปพร้อมกันไม่ได้

2.6 แนวคิดการลงโทษทางปกครอง

ในประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความหมายของ “โทษทางปกครอง” ไว้ว่าหมายถึง “มาตรการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มุ่งลงโทษการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ”¹⁷ “โทษที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจใช้บังคับแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้”¹⁸ “คำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ฝ่าฝืนหน้าที่ตามกฎหมาย”¹⁹หรือ “คำสั่งทางปกครองที่องค์กรฝ่ายปกครองทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีเนื้อหาเป็นการลงโทษการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย”²⁰ การลงโทษทางปกครองจึงมีลักษณะเด่นสามประการ คือ เป็นมาตรการที่มีมูลเหตุ มาจากการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษการกระทำผิด และใช้วิธีการออกคำสั่ง ทางปกครอง²¹ ดังนั้น ในระบบกฎหมายไทย อาจสรุปได้ว่าโทษทางปกครอง ได้แก่ คำสั่งทางปกครอง ที่องค์กรฝ่ายปกครองใช้อำนาจทำขึ้นเพื่อลงโทษการกระทำผิดกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ดังที่ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ 51/254812 ว่า การที่

¹⁷ CORNU (G.), *Vocabulaire juridique*, édition mise à jour, (Paris : P.U.F, 2003), p. 813.

¹⁸ VAN LANG (A.), GONDOUIN (G.), INSERGUET-BRISSET (V.), *Dictionnaire de droit administratif*, (Paris : Armand Collin, 2002), p. 281.

¹⁹ MOREAU (J.), *Droit administratif*, (Paris : P.U.F., 1989), p. 217.

²⁰ PUT (J.), *Administratieve sancties in het sociale zekerheidsrecht*, (Bruges : DieKeure, 1998), p. 35

²¹ BOMBOIS (T.) et DÉOM (D.), “La définition de la sanction administrative”, in ANDERSEN (R.), DÉOM (D.) et RENDERS (D.), *Les sanctions administratives*, (Bruxelles : Bruylant, 2007), p. 26.

คณะกรรมการบริหารตามร่างระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลฯ สั่งให้โรงงานชำระเบี้ยปรับแก่กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย “มิใช่การกำหนดค่าปรับในทางอาญา แต่เป็นการใช้อำนาจตาม กฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่ต้องชำระเบี้ยปรับ จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง...” ซึ่งหากโรงงานไม่ชำระเบี้ยปรับซึ่งเป็นโทษทางปกครอง ก็ต้องใช้มาตรการบังคับทาง ปกครองตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ต่อไป

ประเภทของโทษทางปกครอง

แต่เดิมโทษทางปกครองมักมีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะบุคคลที่ก่อตั้งนิติสัมพันธ์กับฝ่ายปกครองไว้ก่อนหน้าและเป็นโทษที่ระงับสิทธิตามกฎหมาย เช่น ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบ กิจการต่าง ๆ หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมาย ฝ่ายปกครอง ย่อมมีอำนาจลงโทษโดยสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต กฎหมายไทยได้กำหนดมาตรการทำนองนี้ มานานแล้ว แม้จะไม่ได้ระบุว่า เป็น “โทษทางปกครอง” แต่ปัจจุบันก็เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเป็น “โทษทางปกครอง”²² หรือ “มาตรการลงโทษทางปกครอง”²³ อย่างหนึ่ง ส่วนโทษทางปกครองอื่น ๆ ที่ระงับสิทธิของบุคคล เช่น การเพิกถอนการรับรอง การสั่งห้ามประกอบกิจการหรือสั่งปิดสถาน ประกอบกิจการ การลบบัตรออกจากทะเบียนผู้ประกอบการ ฯลฯ ส่วนโทษทางปกครองอีกประเภทหนึ่ง คือ โทษที่บังคับเอาทรัพย์สิน (Sanctions patrimoniales) โดยมาตรการที่ใช้กันมาก คือ โทษปรับทางปกครอง กฎหมายเยอรมันให้อำนาจ ฝ่ายปกครองลงโทษการกระทำผิดที่เรียกว่า “Ordnungswidrigkeit” ซึ่งแปลตรงตัวว่า “การกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบ” หรือแปลเอาความได้ว่า “การกระทำผิดทางปกครอง” โดยฝ่ายปกครองมี อำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิดชำระค่าปรับที่เรียกว่า “Geldbuße” ซึ่งนักกฎหมายไทยสำนักเยอรมันแปลว่า “พินัย”²⁴ “ปรับทางปกครอง”²⁵ หรือ “ค่าปรับทางปกครอง” ที่เป็น “โทษทางปกครองซึ่งเกิดจาก การฝ่าฝืนกฎหมายปกครอง”²⁶ กฎหมายโปรตุเกสซึ่งได้รับอิทธิพลจากเยอรมันก็มีแนวคิดว่าด้วย “การกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบ” หรือ “การกระทำผิดทางปกครอง” โดยผู้กระทำผิดต้องชำระค่าปรับที่เรียกว่า “Coima” ในอิตาลีค่าปรับทางปกครองก็เป็นโทษหลัก

²² บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ความรับผิดทางอาญากรณีผู้รับใบอนุญาต ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 29 และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 (เรื่องเสร็จที่ 834/2551) : การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตาม มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เป็น “โทษทางปกครอง”.

²³ บรรเจิด สิงคนัดดี และคณะ, (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การควบคุมผู้ดำเนินธุรกิจจัดส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528, เสนอกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน กรกฎาคม, หน้า 193.

²⁴ คณิต ฒ นคร, (2549), กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, (พิมพ์ครั้งที่ 7 : กรุงเทพฯ : วิญญูชน), หน้า 467.

²⁵ กมลชัย รัตนสรวางค์, (2544), หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย), หน้า 170.

²⁶ วรเจตน์ ภาคีรัตน์, (2549), วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน), หน้า 171.

สำหรับ “การกระทำผิดทางปกครอง” (Illecito amministrativo) ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ใช้ถ้อยคำ แตกต่างกันไป เพื่อแยก “ค่าปรับทางปกครอง” และ “ค่าปรับอาญา” ส่วนในฝรั่งเศสบทบัญญัติของกฎหมายก็มักจะระบุว่า ค่าปรับในกรณีใดเป็น “ค่าปรับทางปกครอง” (Amende administrative) เช่นเดียวกับกฎหมายไทยฉบับต่าง ๆ ที่ระยะหลังมักจะระบุว่า การปรับ ที่กำหนดไว้เป็น “โทษปรับทางปกครอง” หรือ “ค่าปรับทางปกครอง” มิใช่ค่าปรับอาญา อย่างไรก็ตาม แม้จะมีแนวคิดที่ว่าโทษทางปกครองไม่มีลักษณะเป็นการประณามผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับโทษอาญา แต่ในบางกรณีก็อาจเป็นโทษที่ทำให้ผู้กระทำความผิดอับอายหรือเสื่อมเสีย ชื่อเสียงก็ได้เช่น การตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน

เหตุผลความเป็นมาในการใช้โทษทางปกครอง

การใช้โทษทางปกครองในประเทศต่าง ๆ เป็นผลสืบเนื่องจากเหตุปัจจัยสองประการ ด้วยกัน ประการแรก การตระหนักถึงปัญหา “กฎหมายอาญาเพื่อ” หรือการมีความผิดอาญามากเกิน ความจำเป็น ทำให้ผู้ตรากฎหมายลด-เลิกโทษอาญา และนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษอาญา สำหรับการกระทำผิดที่มีลักษณะไม่ร้ายแรง ประการที่สอง การที่รัฐเข้าแทรกแซงและควบคุมกิจการ ต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ ได้นำมาซึ่ง การวางกฎระเบียบทางปกครองและบทกำหนดโทษทางปกครอง ซึ่งมีข้อได้เปรียบเหนือโทษอาญาตรงที่มี กระบวนการพิจารณาที่เรียบง่ายรวดเร็ว ทำให้การลงโทษเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเหมาะสมกับการ กระทำผิดในเรื่องทางเทคนิคซึ่งศาลอาจจะไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเทียบเท่าองค์กรฝ่ายปกครองที่กำกับ ดูแลเรื่องนั้น ๆ โดยมีการดำเนินนโยบายลด-เลิกโทษอาญา : กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดที่ว่าด้วย “การกระทำผิดทางปกครอง” โดยกำหนดให้การ กระทำผิดที่มีลักษณะไม่ร้ายแรงเป็นการกระทำผิดทางปกครอง ไม่ว่าจะในเรื่องการจราจรทางบก การแข่งขันทางการค้า ผังเมือง หรือสิ่งแวดล้อม โดยในปี ค.ศ. 1975 มีการลด-เลิกโทษอาญาครั้งใหญ่ ด้วยการยกเลิกความผิดอาญาหลายโทษ โดยการกระทำส่วนหนึ่งไม่ถือว่าเป็นความผิดอีกต่อไป เช่น การขอลานและเร่ร่อนในที่สาธารณะ และอีกส่วนหนึ่งได้ปรับเปลี่ยนเป็นการกระทำผิดที่มีโทษปรับ ทางปกครองซึ่งส่วนใหญ่เป็นการฝ่าฝืนกฎระเบียบเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย เช่น การทำเสียงอื้ออึง ในที่สาธารณะ เสพสุราจนครองสติไม่ได้ในที่สาธารณะ ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลสัตว์อันตราย รวมทั้งการ กระทำผิดในเรื่องทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะไม่ร้ายแรง เช่น การเปิดสถานที่ พักแรม (camping) โดยไม่จัดให้มีห้องสุขาตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ส่วนการกระทำผิดที่มีลักษณะ ร้ายแรง เช่น การฝ่าฝืน กฎเกณฑ์เกี่ยวกับส่วนผสมของผลิตภัณฑ์อาหารโดยก่ออันตรายแก่สุขภาพ ของบุคคล ยังคงกำหนดให้มีโทษอาญาต่อไป²⁷ นอกจากนี้ ในประเทศฝรั่งเศสยังมีแนวคิดในการแทรกแซงของรัฐและประสิทธิภาพในการ

²⁷ BENMAKLOUF (A.) et FALETTI (F.), “Les "Ordnungswidrigkeiten" en République fédérale d'Allemagne”, A.P.C. 1984, p. 76 ; WEIGEND (T), อ้างแล้วใน (76), p. 97.

ลงโทษ โดยที่ผ่านมาโทษทางปกครองที่ใช้ในระบบกฎหมายฝรั่งเศสเป็นบทกำหนดโทษที่ บัญญัติขึ้นตั้งแต่เริ่มแรกแบบ ab origine หรือ ex novo ในกฎหมายที่ตราขึ้นใหม่ มิใช่การนำโทษ ทางปกครองมาใช้แทนที่โทษอาญาสำหรับการกระทำที่เคยเป็นความผิดอาญาเช่นเดียวกับบรรดา ประเทศที่มีนโยบายลด-เลิกโทษอาญา ซึ่งมีผู้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าการที่ฝรั่งเศสมิได้ดำเนินการลด-เลิก โทษอาญาอย่างเป็นระบบโดยนำโทษทางปกครองมาใช้แทนที่โทษอาญานั้น เป็นเพราะฝรั่งเศสไม่มี “กฎหมายกลาง” เกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองเช่นเดียวกับบางประเทศ เช่น เยอรมัน ทำให้ผู้ตรา กฎหมายต้องกำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะในแต่ละเรื่อง ซึ่งทำให้การ บัญญัติบทกำหนดโทษทางปกครองเป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยาก²⁸ อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลังเริ่มมีการนำ โทษทางปกครองมาใช้แทนที่โทษอาญาในกฎหมายฉบับต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกฎหมายในด้าน เศรษฐกิจ เช่น กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าซึ่งผู้ตรากฎหมายได้ยกเลิกความผิดอาญาในบางฐานความผิดและบัญญัติให้เป็นความผิดที่มีโทษทางปกครองแทน

ทฤษฎีและแนวคิดโทษปรับทางปกครอง

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับโทษปรับทางปกครองอาจแยกพิจารณา เป็นสามประเด็นสำคัญได้แก่

ประเด็นที่ 1 ประเภทต่าง ๆ ของเงินที่รัฐอาศัยอำนาจตามกฎหมายบังคับเรียกจากประชาชน

1. โทษปรับทางอาญา (Geldstrafe)

2. โทษปรับทางปกครอง (Geldsbuse)

3. ค่าปรับรายวันเพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง (Zwangsgeld) เช่น มาตรา 54 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

4. กฎหมายไทยยังมีโทษหรือสภาพบังคับแก่ประชาชนที่เป็นจำนวนเงิน เช่นปรับรายวันที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดจนกว่าจำเลยจะปฏิบัติตามคำพิพากษา ของศาลโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน เงินเพิ่มในกรณีที่ชำระภาษีอากรไม่ครบถ้วน เงินเพิ่มในกรณีที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ ค่าใช้จ่ายที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการแทน ตามมาตรา 54 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. 2539 ในอัตราร้อยละ 25 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายที่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไป และเงินเพิ่มตาม มาตรา 86 วรรคสาม แห่ง พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ในกรณีที่เจ้าของรถไม่ชำระภาษี

²⁸ DELMAS-MARTY (M.) et GIUDICELLI-DELAGÉ (G.), Droit pénal des affaires, (Paris : P.U.F., 2000), p. 183.

ภายในกำหนดเวลาที่ต้องชำระให้เสียเงินเพิ่มอีก ร้อยละ 1 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระ

ประเด็นที่ 2 ในกรณีที่มีการกระทำฝ่าฝืนฐานความผิดในทางปกครอง จะมีหลัก กฎหมายสารบัญญัติ และวิธีพิจารณาระงับคดีอย่างไร

หลักกฎหมายสารบัญญัติ อาจนำหลักกฎหมายสารบัญญัติของการกระทำ ความผิดทางอาญาในเรื่องดังต่อไปนี้มาใช้บังคับแก่ความผิดในทางปกครองได้ ได้แก่ การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำ การกระทำแทนบุคคลอื่น การกระทำโดยเจตนาและประมาท การสำคัญผิด ความรับผิดชอบในการกระทำของผู้อื่น การพยายามกระทำความผิด การมีส่วนร่วมในการกระทำ (ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน) การกระทำโดยการป้องกัน และการกระทำโดยความจำเป็น

ทั้งนี้ บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาที่ไม่นำมาใช้บังคับแก่โทษปรับ ทางปกครองมี ดังนี้

1. มาตรการกักขังแทนค่าปรับตามมาตรา 30 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
2. อายุความตามมาตรา 45 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในระหว่างที่ ยังไม่มีกฎหมายเรื่องมาตรการบังคับทางปกครองเป็นการเฉพาะ อายุความการบังคับโทษปรับ ทางปกครองมีความจำเป็นจะต้องนำอายุความ 1 ปี มาใช้ แต่เนื่องจากค่าปรับทางปกครอง อาจมีจำนวนเป็นเงินกว่าล้านบาท และคดีก็จะมีความซับซ้อน อายุความหนึ่งปีตามประมวลกฎหมาย อาญาดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ ในทางทฤษฎีมีความจำเป็นต้องกำหนดอายุความที่มีโทษปรับทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ

หลักกฎหมายวิธีสบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในเรื่องโทษปรับ ทางปกครอง หรือมีข้อต่อสู่ว่าตนเองมิได้กระทำความผิด วิธีพิจารณาที่จะระงับคดีดังกล่าว นั้น จะไม่นำ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ เช่น การควบคุมตัวจำเลย การประกันตัวจำเลย การปรากฏตัวของจำเลยต่อหน้าศาล และอาจพิจารณาคดีโดยขาดนัดได้ เนื่องจากจำเลยมิใช่อาชญากร

ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำความผิดทางอาญาและความผิดที่มีโทษปรับ ทางปกครอง ซึ่งเป็นความผิดธรรมดาผิดกฎหมายหลายบท และความผิดหลายบทหลายกระทง ที่จะฟ้องร้องเป็นคดีเดียว ส่วนองค์การตุลาการที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีโทษปรับทางปกครองในประเทศ เยอรมนีเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลแขวง (Amtsgericht) และผู้พิพากษาคดีเด็กและเยาวชน (Jugendrichter)

ประเด็นที่ 3 เมื่อคดียุติแล้ว หากผู้กระทำความผิดทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำพิพากษาแล้วแต่กรณี จะบังคับชำระเงินค่าปรับอย่างไร

เนื่องจากโทษปรับทางปกครองมิใช่การกระทำความผิดทางอาญา ดังนั้น หากจำเลย ไม่ชำระค่าปรับทางปกครอง รัฐจะต้องดำเนินการบังคับชำระค่าปรับในลักษณะหนี้ทางแพ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยมีอาชญาที่จะใช้มาตรการกักขังแทนค่าปรับตามมาตรา 30 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้ มาตรการบังคับดังกล่าวจะมีหลักกฎหมายในการบังคับคดีเช่นเดียวกับ การบังคับค่าปรับรายวันและค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการแทนผู้อยู่ภายใต้คำสั่งทางปกครอง ไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539²⁹

2.2 หลักกฎหมายภายในประเทศ

2.2.1 ประมวลกฎหมายอาญา

แต่เดิมกฎหมายอาญาของไทยมิได้จัดทำในรูปประมวลกฎหมาย แต่มีลักษณะเป็นกฎหมายแต่ละฉบับไป เช่น กฎหมายลักษณะโจร ลักษณะวิเวท เป็นต้น ต่อมาในรัชการพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากความจำเป็นในด้านการปกครองประเทศ และความจำเป็นที่จะต้องเลิกศาลกงสุลต่างประเทศ จึงได้มีการจัดทำประมวลกฎหมายอาญาขึ้น ทำนองเดียวกันกับกฎหมายอาญาของประเทศทางตะวันตกและญี่ปุ่น เรียกว่ากฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ซึ่งเป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรกของไทย กฎหมายลักษณะอาญาได้ใช้บังคับมาเป็นเวลาประมาณ 48 ปี จนถึงพ.ศ. 2500 ก็ได้ยกเลิกไป และได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันและใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2500 ซึ่งตรงกับวาระฉลองครบ 25 พุทธศตวรรษ³⁰ โดยกฎหมายอาญา แบ่งภาคออกเป็น 3 ภาค ได้แก่ ภาคบทบัญญัติทั่วไป ภาคความผิด และภาคลหุโทษ

ความหมายของคำว่า “โทษ”

คณิต ฌ นคร ได้ให้ความหมายของคำว่า “โทษ” โดยสภาพธรรมชาติ (Punishment Natural) หมายถึง การประสบผลร้ายหรือเคราะห์กรรมอันเนื่องมาจากการประพฤติผิดทำนองคลองธรรมของผู้กระทำความผิดนั้น ๆ โดยตรง โทษจึงเปรียบเสมือนบทเรียนที่มีคุณค่าในอดีตของบุคคล ทั้งยังเป็นสื่อเกื้อกูลไว้ซึ่งศีลธรรมของชุมชนอีกด้วย

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 ในความหมายทั่วไป คำว่า “โทษ” หมายถึง ความไม่ดี ความชั่ว ความผิด ผลแห่งความผิดที่จะต้องได้รับ ผลร้าย³¹

ศาสตราจารย์เฮอ์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) ให้คำนิยามของคำว่า “โทษ”

²⁹ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). *หลักเกณฑ์การกำหนดโทษในการตรากฎหมาย*. สืบค้น วันที่ 1 ธันวาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/data/outsidedata/article77/file77/c06.pdf>

³⁰ รองศาสตราจารย์ยามินี กิจพ่อคำ, รองศาสตราจารย์ณัฐรุวัฒน์ สุทธิโยธิน. (ม.ป.ป.). *ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : https://www.stou.ac.th/schools/slsw/upload/41716_1.pdf

³¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 (น. 547), ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชัน.

หมายถึงการใช้กฎหมายเพื่อให้ผู้ที่ได้รับโทษต้องประสบกับความยากลำบากหรือเหตุการณ์รูปแบบอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นสถานะที่ไม่พึงปรารถนา ทั้งนี้ก็เพื่อให้ เป็นไปตามผลของการกระทำความผิดซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ให้เป็นความผิดตามกฎหมาย³²

ลักษณะสำคัญของกฎหมายอาญา

1. เป็นกฎหมายที่กำหนดเป็นความผิดชัดแจ้ง ในขณะที่กระทำความผิดต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วอย่างชัดแจ้งว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด เจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายจะสร้างกฎหมายใหม่ขึ้นมาใช้บังคับแก่ประชาชนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะไม่ได้
2. เป็นกฎหมายที่ไม่มีผลย้อนหลัง เป็นโทษไม่ได้แต่เป็นคุณได้ ถ้าหากในขณะที่มีการกระทำสิ่งใดยังไม่มีการบัญญัติว่าเป็นความผิด แม้อ้อมภายหลังจะมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำอย่างเดียวกันนั้นเป็นความผิด ก็จะไม่นำกฎหมายใหม่ใช้กับผู้กระทำผิดคนแรกไม่ได้

ความผิดทางอาญา

ความผิดทางอาญา คือ การกระทำที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคมหรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญา จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายอย่างน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด กฎหมายมิได้ถือว่าการกระทำผิดทุกอย่างร้ายแรงเท่าเทียมกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับกรกระทำ และสังคมมีความรู้สึกต่อการกระทำนั้นๆ ว่า อะไรเป็นปัญหาสำคัญมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจจะแบ่งการกระทำความผิดอาญาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความผิดต่อแผ่นดิน หมายถึง ความผิดในทางอาญา ซึ่งนอกจากเรื่องนั้นจะมีผลต่อตัวผู้รับผลร้ายแล้ว ยังมีผลกระทบที่เสียหายต่อสังคมอีกด้วย และรัฐจำเป็นต้องป้องกันสังคมเอาไว้ด้วยการยื่นมือเข้ามาเป็นผู้เสียหายเอง ดังนั้นแม้ผู้รับผลร้ายจากการกระทำโดยตรงจะไม่ใส่ใจเอาความ แต่ก็ยังต้องเข้าไปดำเนินคดีฟ้องร้องเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้
2. ความผิดอันยอมความกันได้ หมายถึง ความผิดในทางอาญาซึ่งไม่ได้มีผลร้ายกระทบต่อสังคมโดยตรง หากตัวผู้รับผลร้ายไม่ใส่ใจเอาความแล้ว รัฐก็ไม่อาจยื่นมือเข้าไปดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ และถึงแม้จะดำเนินคดีไปแล้ว เมื่อตัวผู้เสียหายพอใจยุติคดีเพียงใดก็ยอมทำได้ด้วยการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความ เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ เป็นต้น

องค์ประกอบความรับผิดทางอาญาอันเป็นองค์ประกอบภายใน

ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดจะสมบูรณ์ได้นั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบภายใน อันเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการกระทำใดการกระทำหนึ่ง อันเป็นความผิด โดยจะประกอบไปด้วย การกระทำโดยเจตนา การกระทำโดยเจตนาพิเศษ และการกระทำโดยประมาท

1. การกระทำโดยเจตนา สามารถแบ่งออกได้เป็น

- 1.1 เจตนาประสงค์ต่อผล หมายความว่า มุ่งหมายหรือประสงค์ต่อผลโดยตรง ในความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกาย ในการวินิจฉัยต้องใช้หลักกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนาเป็นแนวทางในการพิจารณา เช่น

³² The Limits of the Criminal (p. 21), by Herbert L. Packer, 1968 California Sanction: Stanford University Press.

ถ้าผู้กระทำใช้ปืนยิงไปที่ผู้เสียหาย โดยยิงไปที่อวัยวะสำคัญ ๆ ต้องถือว่าประสงค์หรือมุ่งหมายให้ผู้เสียหายตาย แต่ถ้าใช้มีดเล็ก ๆ ทางที่เดียวในเวลาค่ามีด ขณะที่มองเห็นไม่ถนัด อาจต้องถือว่าประสงค์หรือมุ่งหมายต่ออันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้เสียหายเท่านั้นก็ได้

1.2 เจตนาเล็งเห็นผล หมายความว่า ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลแต่เล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลอย่างแน่นอน เท่าที่จิตใจของบุคคลในฐานะเช่นเดียวกับผู้กระทำโดยปกติเล็งเห็นได้ในการวินิจฉัยนั้น ให้พิจารณาถึงเรื่องประสงค์ต่อผลก่อน หากพิจารณาเห็นว่าผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผล จึงค่อยมาพิจารณาต่อไปว่าผู้กระทำเล็งเห็นผลหรือไม่ เจตนาประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลก็มีผลทางกฎหมายอย่างเดียวกันกล่าวคือ ถ้าเป็นเจตนาฆ่าประเภทประสงค์ต่อผล ผู้กระทำก็ผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ตามปอ. มาตรา 288 ถ้าเป็นเจตนาฆ่าประเภทเล็งเห็นผล ผู้กระทำก็ผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ตาม ปอ. มาตรา 288 เช่นเดียวกัน

2. เจตนาพิเศษ คือ มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด เจตนาพิเศษเป็นคนละกรณีกับเจตนาธรรมดา เจตนาธรรมดาคือประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล ความผิดใดกฎหมายต้องเจตนาพิเศษ ก็จะมีบัญญัติถ้อยคำที่แสดงว่าเป็นเจตนาพิเศษไว้ในองค์ประกอบของความผิดนั้น ๆ โดยตรง เช่น คำว่า โดยทุจริต ถือว่าเป็นเจตนาพิเศษของความผิดฐานลักทรัพย์(ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334) คำว่า เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง เป็นเจตนาพิเศษของความผิดฐานปลอมเอกสาร(มาตรา 264) ในการพิจารณาถ้อยคำนั้น ๆ เป็นเจตนาพิเศษหรือไม่ให้สังเกตที่คำว่า เพื่อ...หรือคำว่า โดยทุจริต เป็นต้น ความผิดที่กฎหมายต้องการเจตนาพิเศษ เช่น ความผิดฐานปลอมเอกสาร(มาตรา 264) หากผู้กระทำมีแต่เจตนาธรรมดา เช่น ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลเท่านั้น ผู้กระทำก็ยังไม่มีความผิด โดยถือว่าขาดองค์ประกอบภายใน แต่ถ้าความผิดมาตรา นั้น ๆ กฎหมายไม่ต้องการเจตนาพิเศษ เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตาม มาตรา 288 เพียงแต่ผู้กระทำมีเจตนาธรรมดา กล่าวคือ ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล ผู้กระทำก็มีความผิดแล้ว

3. กระทำโดยประมาท แต่ต้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท การกระทำโดยประมาท คือ การกระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนี้ได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

อนึ่ง “การกระทำ” ไม่ได้หมายความเฉพาะถึงการลงมือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการงดเว้นการกระทำโดยประสงค์ให้เกิดผลและเล็งเห็นผลที่จะเกิด ถ้าการงดเว้นนั้นมีเจตนางดเว้นก็ต้องรับผิดชอบในฐานะกระทำโดยเจตนา³³

องค์ประกอบความรับผิดทางอาญาอันเป็นองค์ประกอบภายนอก

ตามประมวลกฎหมายอาญา หลังจากที่มืองค์ประกอบความผิดภายในแล้ว หากไม่มีองค์ประกอบภายนอก การกระทำความผิดดังกล่าว ยังไม่ถือเป็นความผิดทางอาญา กล่าวคือ องค์ประกอบของการกระทำความผิดภายนอก เป็นการกระทำความผิดที่เป็นที่ประจักษ์อย่างเห็นได้ชัด เช่น การฆ่าผู้อื่น การลักขโมย การปล้น เป็นต้น แต่หากเป็นองค์ประกอบการกระทำความผิดภายในนั้น ยังคงเป็นเพียงแค่นึกคิดเพียงเท่านั้น จึงจะ

³³ นครินทร์ นันทฤทธิ. (ม.ป.ป.). *กฎหมายกับวิชาชีพพยาบาล*. สืบค้น วันที่ 25 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : <http://base.bcnpy.ac.th/elearning/laws/C001.htm>

เห็นได้ว่า ลักษณะขององค์ประกอบภายนอก หมายถึง การที่ผู้กระทำได้กระทำการต่อวัตถุแห่งการกระทำ ซึ่งอยู่ในฐานความผิดตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

โทษทางอาญา

“โทษ” ตามประมวลกฎหมายอาญาในประเทศไทย ถือเป็นมาตรการบังคับทางอาญารูปแบบหนึ่ง นอกเหนือไปจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยและมาตรการบังคับทางอาญาอื่น ๆ ซึ่งตาม มาตรา 18 ของประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนด ได้แก่ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน

โทษประหารชีวิต เป็นโทษที่กระทำต่อชีวิตของผู้กระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ตัดโอกาสในการกระทำความผิดของอาชญากรให้หมดไปจากสังคมอย่างถาวร และเป็นการทดแทนการกระทำความผิดที่บุคคลดังกล่าวได้ก่อขึ้นแก่สังคม โดยโทษประหารชีวิตมักจะนำมาใช้กับ ผู้กระทำความผิดที่ประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของสังคม เป็นอย่างมาก เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตหรือความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งเหยื่อถูกสังหาร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันในหลาย ๆ ประเทศซึ่งยังไม่ได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตได้นำโทษประหารชีวิตมาใช้ในความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แตกต่างกันไป

โทษจำคุกและโทษกักขัง เป็นโทษที่กระทำต่อเสรีภาพของผู้กระทำความผิด โดยการคุมขัง ผู้กระทำความผิดไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การคุมขังผู้กระทำความผิดที่ถูก ลงโทษจำคุกไว้ในเรือนจำหรือทัณฑสถาน หรือการคุมขังผู้กระทำความผิดที่ถูกกักขังไว้ในสถานที่กักขังหรือที่อยู่อาศัยของผู้กระทำความผิด

โทษปรับและริบทรัพย์สิน เป็นโทษที่มุ่งตัวทรัพย์สินของตัวผู้กระทำความผิดหรือทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเป็นสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันนอกเหนือจากโทษริบทรัพย์สินที่บัญญัติ ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ประเทศไทยยังได้มีการบัญญัติมาตรการริบทรัพย์สินทางอาญาขึ้นใช้เป็น การเฉพาะในคดียาเสพติด รวมทั้งยังได้มีการนำมาตราการริบทรัพย์สินทางแพ่ง หรือที่เรียกว่า “การดำเนินการกับทรัพย์สิน” มาใช้ในรูปแบบของมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อตัดวงจรการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งไม่ใช่โทษ แต่เป็นการกระทำต่อตัวทรัพย์สินโดยตรง ดังนั้น แม้จะไม่มีผู้กระทำความผิดอาญาก็สามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นได้ ต่างจากมาตรการริบทรัพย์สินทางอาญาที่จะต้องมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน จึงจะสามารถลงโทษทางทรัพย์สินกับตัวผู้กระทำความผิดนั้นได้

เหตุยกเว้นโทษทางอาญา

การกระทำความผิดอาญาบางกรณี ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษถ้ามีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย อาทิ การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น การกระทำความผิดเพราะความบกพร่องทางจิต การกระทำความผิดเพราะความมึนเมา การกระทำตามคำสั่งของเจ้านักงาน สามัญริยากระทำความผิดต่อกันในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินบางฐาน เด็กอายุไม่เกิน 14 ปีกระทำความผิด เด็กและเยาวชนกระทำความผิด

เด็กอาจกระทำความผิดได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่การกระทำความผิดของเด็กอาจได้รับโทษต่างจากการกระทำของผู้ใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กเป็นผู้อ่อนเยาว์ ปราศจากความรู้สึกรับผิดชอบหรือขาดความรู้สึกรู้สึกสำนึกเท่า

ผู้ใหญ่ การลงโทษเด็กจำเป็นต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก ผู้กระทำความผิดด้วย กฎหมายได้แบ่งการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนออกเป็น 4 ช่วงอายุ คือ

1. เด็กอายุไม่เกิน 7 ปี
2. เด็กอายุกว่า 7 ปี แต่ยังไม่เกิน 14 ปี
3. เยาวชนอายุเกินกว่า 14 ปีแต่ไม่เกิน 17 ปี
4. เยาวชนอายุกว่า 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี

สำหรับเด็กในช่วงอายุไม่เกิน 7 ปี และเด็กอายุกว่า 7 ปีแต่ไม่เกิน 14 ปีเท่านั้น ที่กฎหมายยกเว้น โทษให้ เหตุเพราะ เด็กอายุไม่เกิน 7 ปีการกระทำความผิด เด็กไม่ต้องรับโทษเลย ทั้งนี้เพราะกฎหมายถือว่า เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถรู้ผิดชอบได้ ฉะนั้นจะมีการจับกุมฟ้องร้องในทางอาญามีได้ แต่เด็กอายุกว่า 7 ปี แต่ไม่ เกิน 14 ปีกระทำความผิด เด็กนั้นก็ไม่ต้องรับโทษเช่นกัน แต่กฎหมายให้อำนาจศาลที่จะใช้วิธีการสำหรับเด็ก เช่น ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป เรียกบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้ เป็นต้น ส่วนเด็กอายุเกินกว่า 14 ปีแต่ไม่เกิน 17 ปี และผู้ที่มีอายุกว่า 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี หากกระทำความผิดกฎหมายก็จะไม่ยกเว้นโทษให้ เพียงแต่ให้รับลดหย่อนโทษให้ เหตุเพราะ เยาวชนอายุเกิน อายุกว่า 14 ปีแต่ไม่เกิน 17 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้นในอันควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ศาลอาจใช้วิธีการตามข้อ ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไปหรือลงโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ โดยลดมาตราส่วนโทษที่จะใช้กับ เยาวชนนั้นลงกึ่งหนึ่ง ก่อนที่จะมีการลงโทษเยาวชนผู้กระทำความผิด ในส่วนเยาวชนอายุกว่า 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปีกระทำความผิด ผู้ที่อายุกว่า 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาล เห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลง 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งก็ได้จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ อายุกว่า 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กฎหมายไม่ถือว่าเป็นเด็ก แต่กฎหมายก็ยอมรับว่า บุคคลในวัยนี้ยังมีความคิด อ่านไม่เท่าผู้ใหญ่จริง จึงไม่ควรลงโทษเท่าผู้ใหญ่กระทำความผิด โดยให้ดุลพินิจแก่ศาลที่จะพิจารณาว่า สมควร จะลดหย่อนผ่อนโทษให้หรือไม่ ถ้าศาลพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิด เช่น ความคิดอ่าน การศึกษาอบรม ตลอดจนพฤติการณ์ในการกระทำความผิด เช่น กระทำความผิดเพราะถูกผู้ใหญ่เกลี้ยกล่อม หากศาลเห็นสมควรลดหย่อนผ่อนโทษให้ก็มีอำนาจลดมาตราส่วนโทษได้ 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งการลดมาตรา ส่วนโทษ คือ การลดอัตราโทษขั้นสูงและโทษขั้นต่ำลง 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งแล้ว จึงลงโทษระหว่างนั้น แต่ถ้ามี อัตราโทษขั้นสูงอย่างเดียวกันลดเฉพาะอัตราโทษขั้นสูงนั้น แล้วจึงลงโทษจากอัตราที่ลดแล้วนั้น³⁴

2.2.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเหตุแห่งการก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและ อาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของ ประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ใน การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลด ปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของ ประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษ

³⁴ นางสาวจันทร์จิรา หวังจิตร (ม.ป.ป.). *กฎหมายในชีวิตประจำวัน และครอบครัว*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : <https://sites.google.com/site/sakanza1234567/kdhamay-ni-chiwit-praca-wan-laea-khrxbkhrw/kt-hmay>

ภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วย ป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดย พระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อลด ปริมาณการตี้มแอลกอฮอล์ของประชากรโดยรวม และป้องกันการเพิ่มขึ้นของผู้ตี้มแอลกอฮอล์ และเพื่อมุ่ง ประสงค์ลดอันตรายจากการตี้ม เช่น อุบัติเหตุ ความรุนแรง และปัญหาสุขภาพ³⁵

นิยามที่สำคัญอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1. “เครื่องตี้มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น
2. “ผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ตี้มเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสีย ต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการตี้มนั้นมี ลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดตี้มจะมีการ แสดงของการ ขาดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในร่างกาย
3. “ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า
4. “โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึง การสื่อสารการตลาด
5. “การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบ ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดง สินค้า การจัดหรือสนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง
6. “ข้อความ” หมายความว่า รวมถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไป สามารถเข้าใจความหมายได้
7. “ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ ปรากฏข้อความเกี่ยวกับ สินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อ บรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้าหรือ ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อ บรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้าย ที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น
8. “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์แห่งชาติ
9. “คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่อง ตี้มแอลกอฮอล์

องค์การตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีองค์การดังต่อไปนี้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

1. คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรี มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็น รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

³⁵ นางสาวสุทธิมาตราชันต์แดง. (ม.ป.ป.). *แนะนำกฎหมายใหม่ และกฎหมายที่น่าสนใจ*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/6new/new29.pdf

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ โดยให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นเลขานุการ และให้อธิบดีกรมควบคุมโรคและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ประกอบด้วย

1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับ มาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี

2) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตามข้อแรก

3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นหรือ ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวง การคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้จัดการกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทน องค์กรเอกชน จำนวน 3 คน, กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยให้อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีวาระกรรมการซึ่งมาจากผู้แทนองค์กรเอกชน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี โดยกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้ รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ซึ่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่

1) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่อคณะกรรมการ

2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุกฎณ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออก ประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติ ตามกฎหมายนี้ แล้วแต่กรณี

6) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและ เอกชนเกี่ยวกับการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการใน การป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัด รักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

7) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ให้แก่เยาวชนและประชาชน โดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

8) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคล ใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือ ข้อมูล เพื่อ ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายนี้

9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ หรือตามมติ คณะกรรมการ

3. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร

ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทน กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต หัวหน้าสำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร, ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม, ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนัก การศึกษา, ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็น กรรมการและเลขานุการ โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ใน สำนักอนามัยไม่เกิน 2 คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ โดย อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานคร ได้แก่

1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการ บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

2) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและ เอกชนเกี่ยวกับการควบคุม การผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการใน การป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

4) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการ ในการลดและเลิกการ

บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย โดยในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้ กฎหมายกำหนดให้กรรมการ และอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

4. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด

ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จำนวน 1 คน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด, ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จำนวน 1 คน ประชาสัมพันธ์จังหวัด, พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จังหวัดละไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดไม่เกิน 2 คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ ทั้งนี้ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี โดยกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการ แต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ซึ่งอำนาจของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจเช่นเดียวกับ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร

5. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้นใน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติ ราชการของสำนักงานโดยมีอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

2) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้ คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

3) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องใน

การดำเนินงานเกี่ยวกับ การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติด เครื่องตี้มแอลกอฮอล์

4) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

การควบคุมผู้ผลิต นำเข้าและการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

การควบคุมการผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีระบุไว้ในมาตรา 26 หลักว่า ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จะต้องจัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้ง ข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการควบคุมประกาศ กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การควบคุมการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีมาตราทั้งหมด 4 มาตราที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

มาตรา 27 หลักว่า ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณ วัดหรือสถานที่ปฏิบัติ พิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณะสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา สถานที่ราชการ ยกเว้น บริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สถานีบริการเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทาง ราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เช่น ในบริเวณสถานีรถไฟ หรือในขบวนรถที่อยู่บนทางรถไฟ ในพื้นที่ที่อยู่ในกำกับดูแล และใช้ประโยชน์ของราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในท่าเรือหรือโดยสารสาธารณะ บนทางตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ในสถานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ฝ่าฝืนต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 28 หลักว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา และเวลาในการห้ามขายได้แก่ เวลา 11.00 - 14.00 น. และเวลา 17.00 - 24.00 น. ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 29 หลักว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบุคคลที่มีอาการเมามจนครองสติไม่ได้ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่น บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 30 หลักว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีการหรือลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เครื่องอัตโนมัติ การเร่งขาย การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย (2) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้า ชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค หรือสิทธิ ประโยชน์อื่นแก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ (3) แจก แถม ให้หรือแลกเปลี่ยนเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสินค้าอื่น การแจกจ่ายใน ลักษณะเป็น สินค้าตัวอย่าง รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะเป็นการบังคับซื้อโดยตรง หรือทางอ้อม หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ยกเว้น การขายด้วยเครื่องอัตโนมัติ ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสอง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีระบุไว้ในมาตรา 31 หลักว่า ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณ วัดหรือสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม ทางศาสนา (ศาสนาคริสต์มีการดื่มสุราในพิธีกรรม) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลและร้านขายยา ยกเว้นบริเวณที่ จัดไว้เป็นที่พัก ส่วนบุคคล สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสรหรือการจัด เลี้ยงตาม ประเพณี สถานศึกษา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัด เลี้ยงตามประเพณี หรือสถานการศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานบริการเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทางราชการ สถานที่อื่นที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เช่น - ในบริเวณสถานีรถไฟ หรือในขบวนรถที่อยู่บนทางรถไฟ - ในพื้นที่ที่อยู่ในกำกับดูแล และใช้ประโยชน์ของราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ - ในท่าเรือหรือโดยสารสาธารณะ - บนทางตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก - ในสถานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปรากฏอยู่ในหลักของมาตรา 32 มีอยู่ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท ให้กระทำได้แต่ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่ปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงโฆษณา ที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร เช่นการถ่ายทอดสดกีฬาที่ นักกีฬาใส่เสื้อซึ่งมีสัญลักษณ์หรือ เครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากจะต้องเซ็นเซอร์หรือปิดทับสัญลักษณ์หรือ เครื่องหมายก็ยังคงทำให้ไม่สามารถชมการถ่ายทอดได้สะดวกนัก ผู้ใดฝ่าฝืนในกรณีนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในมาตรา 33 ได้กล่าวถึง การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยวางหลักว่า ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือญาติ หรือคณะบุคคล หรือองค์กรทั้งของภาครัฐหรือ เอกชน ที่มีวัตถุประสงค์ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือ ฟื้นฟูสภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการควบคุมกำหนด จากสาระสำคัญดังสรุปข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งหวังเพื่อต้องการจำกัดจำหน่าย และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ลดน้อยลง และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงได้ กำหนดมาตรการในการ จำหน่ายและการบริโภคไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนต้องได้รับโทษทางอาญาอีก

ด้วย³⁶

2.2.3 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ในปี พ.ศ. 2489 มีจำนวนการบริโภคสุราเพิ่มขึ้นมากโดยอ้างอิงได้จากปริมาณภาษีสุราของรัฐที่เพิ่มสูงขึ้นเกือบเท่าตัวในเวลาหนึ่งปีจาก 39.3 ล้านบาท เป็น 66.57 ล้านบาท สถิติดังกล่าวเพิ่มขึ้นเกือบทุกปีและเป็นการเพิ่มในอัตราที่สูงมากโดยเฉลี่ยแล้วทุก 10 ปีรายได้จาก ภาษีสุราจะเพิ่มเป็น 3 เท่าตัว มีการปราบสุราเถื่อนและต่อรองกับสุราต่างประเทศตลอด เนื่องจากเป็นส่วนที่ทำให้ยอดจำหน่ายสุราของรัฐลดลง ช่วงใดที่มีสุราเถื่อนมากหรือสุราต่างประเทศเข้ามามาก ช่วงนั้นสุราของ รัฐจะจำหน่ายได้ลดลง ช่วงใดปราบสุราเถื่อนอย่างจริงจัง หรือรณรงค์ให้ดื่มสุราไทยได้ ช่วงนั้นสุราไทยจะมียอดขายสูง รัฐบาลไทยได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการการผลิตและจำหน่ายสุราอย่างจริงจังโดยการออกพระราชบัญญัติสุรา ฉบับ พ.ศ. 2493 โดยออกกฎหมายเพื่อจุดประสงค์ควบคุมสุราทั้งระบบ ปัจจุบัน พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

การควบคุมผลิตสุราในประเทศไทย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ตามมาตรา 5 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมและวิธีการในการที่จะได้รับอนุญาตให้ผลิตสุรา โดยมีหลักว่า ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีเท่านั้น การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดว่าด้วยกรรมวิธีเกี่ยวกับการทำสุรา การใช้วัตถุดิบ ระยะเวลาและวิธีการเก็บสุรา ชนิดของสุราและแรงแอลกอฮอล์ จำนวนสุราที่ให้ทำและขายในท้องที่ที่กำหนด

กรณีตามมาตรา 5 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าเป็นการทำสุราซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท และหากผู้ใดขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท นอกจากนี้ ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีความผิดต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ถ้าสุรานั้นเป็นสุรากลั่นมีปริมาณต่ำกว่าหนึ่งลิตร หรือเป็นสุราแช่มี ปริมาณต่ำกว่าสิบลิตรต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท อีกทั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 ทวิมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

การจัดเก็บภาษีสุราและการนำเข้าสุราในประเทศไทย

พระราชบัญญัติสุราฉบับ พ.ศ. 2493 ได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตทำสุรา นอกจากทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ยังต้องเสียภาษีสำหรับสุราก่อนเคลื่อนย้ายสุราออกจาก โรงงาน ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง การเสียภาษีให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะ บรรจุสุราในความควบคุมของพนักงาน

³⁶ กรมสรรพสามิต. (ม.ป.ป.). การจัดการความรู้ (KM) เรื่อง สารสำคัญ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

<https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/mjaw/mte5/~edisp/webportal16200119522.pdf>

เจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณี ที่รัฐมนตรี เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีจะกำหนดวิธีการเสียภาษีโดยวิธีอื่นโดยออกเป็นกฎกระทรวงก็ได้ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลเกี่ยวกับด้านภาษี ได้แก่ กรมสรรพสามิต สังกัดกระทรวงการคลัง โดยแบ่งประเภทออกเป็น ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต ภาษีท้องถิ่น เงินกองทุนเพื่อสุขภาพ เงินเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพและคุณธรรม และภาษีมูลค่าเพิ่ม

กรณีที่ของโทษทางอาญาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสุราและการนำเข้าสุราในประเทศไทย สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1. ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุรา แต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา หรือปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสดมภ์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ผู้ใดขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษีตาม วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 7 แต่มิได้เสียภาษีหรือไม่ครบถ้วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละ หนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดมภ์สุราแต่มิได้ปิดแสดมภ์สุราหรือ ปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสดมภ์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยไม่สุจริต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้อง ไม่น้อยกว่าลิตรละห้าสิบบาท

4. ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสุราที่ได้รับ ยกเว้นภาษีสุราตามมาตรา 7 วรรคสอง หรือสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราและสุรานั้นได้ส่งออกไป นอกราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา 10 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุราตามอัตราที่ กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละห้าสิบบาท

5. ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีที่ออกตามมาตรา 7 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วนตามระยะเวลาหรือวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

6. ผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามที่ ห้ามมิให้ผู้ใดนำสุราเกินกว่าหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

การควบคุมการจำหน่ายสุราในประเทศไทย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และการควบคุมการขายสุราไว้ โดยในมาตรา 17 วางหลักไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต แต่มาตรา 18 ได้ระบุข้อยกเว้นไว้ โดยวางหลักว่า บทบัญญัติในมาตรา 17 นี้ มิให้ใช้บังคับแก่ การขายสุราทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ผู้ได้รับ

ใบอนุญาต ขายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต การขายในการบังคับคดี และการขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากรตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากร ซึ่งประเภทของใบอนุญาตการขายสุรา มีทั้งหมด 7 ประเภท โดยจำแนกตามปริมาณของสุรา ซึ่งปรากฏไว้ในมาตรา 19

กรณีของโทษทางอาญาเกี่ยวกับการควบคุมการจำหน่ายสุราในประเทศไทย สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1. ผู้เฝ้าฝืนมาตรา 17 ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวาง โทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

2. ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ทำการขายสุราไม่ตรงตามประเภทใบอนุญาตที่เจ้า พนักงานออกให้ตามมาตรา 19 หรือผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราซื้อสุราจากผู้ไม่มีสิทธิขายได้โดยชอบด้วย กฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท³⁷

2.2.4 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ด้วยความเจริญของสังคมทำให้การใช้รถใช้ถนนมีความสำคัญและจำเป็นต่อ ชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้มีการพัฒนารูปแบบ และเครื่องยนต์กลไกของยานพาหนะที่นำมาใช้บนถนน กฎหมายจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไข ให้มีความทันสมัย รองรับสภาพการใช้รถใช้ถนน ให้ดียิ่งขึ้นมาเป็นลำดับ การแก้ไขกฎหมาย เกี่ยวกับการจราจรที่นับได้ว่าเป็นครั้งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมาก็คือ ในปีพ.ศ.2522 โดยได้มีการ ประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 ขึ้นใช้บังคับ แทนกฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรที่ใช้บังคับแต่เดิม เพื่อให้สามารถควบคุม บังคับ ผู้ขับขี่ ผู้ประกอบการ และตัวรถ ให้เกิดความปลอดภัยและสะดวกในการสัญจรยิ่งขึ้น การที่การจราจรและขนส่งได้มีการขยายตัวไปในส่วนภูมิภาค ทำให้มีการสัญจรบนทางหลวงเพิ่มมากขึ้นในปีพ.ศ.2535 จึงได้มีตราพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535 ขึ้น เพื่อใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 295 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ ใช้บังคับในขณะนั้นให้สอดคล้องกับความเจริญและการพัฒนาของประเทศ กฎหมายจราจรเหล่านี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพของการสัญจรมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539, (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535, (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2538, (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2542, (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายหลักที่บัญญัติเกี่ยวกับการจราจร กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อบังคับให้ เจ้าของและผู้ขับขี่ปฏิบัติตามโดยได้บัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของรถที่ใช้ในทาง การใช้ไฟ หรือเสียง สัญญาณของรถ การบรรทุก สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร การใช้ทางเดินรถ และได้ กำหนดรายละเอียดในการขับรถ การขับแซงและผ่านขึ้นหน้า การออกรถ การเลี้ยวรถ และการกลับ รถ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้รถถือปฏิบัติเป็นไปในลักษณะเดียวกันนอกจากนี้ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการ

³⁷ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. สืบค้น วันที่ 27 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2555/laws40955ts_ch3.pdf

ควบคุมดูแล และการจัดการจราจร ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายไว้ด้วย ซึ่งหนึ่งในกฎหมายจราจรมานั้น การเมาแล้วขับก็เป็นบทบัญญัติหนึ่งด้วยเช่นกัน

ลักษณะของการเมาแล้วขับ

เมาแล้วขับ นับเป็นสาเหตุต้น ๆ ของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งมีอัตราสูงในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ที่มักมีการเฉลิมฉลองและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแอลกอฮอล์นั้นมีฤทธิ์กดประสาท ทำให้สติสัมปชัญญะลดลง จึงเป็นผลให้ความสามารถในการควบคุมและขับซึ่งรถยนต์ก็ลดลงเช่นกัน โดยตามหลักกฎหมาย ได้ออกข้อกำหนดไว้ว่า หากปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ถือว่าเมา ยิ่งถ้ายังฝืนมาขับรถด้วยแล้ว จะถือว่าทำผิดฐานเมาแล้วขับ ต้องรับโทษและถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

โทษเกี่ยวกับการเมาแล้วขับ

ตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(2) ได้ระบุห้าม มิให้ขับซึ่งรถในขณะที่เมาสุรา หรือของมีเมาอื่น ๆ และมีการเพิ่มโทษให้หนักขึ้น กับ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2550 โดยได้กำหนดโทษของการเมาแล้วขับ โดยสามารถแบ่งออกได้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43(2) อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการห้ามขับซึ่งรถขณะเกิดอาการมีเมา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับซึ่งของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับซึ่ง ตามมาตรา 160 ตรี
2. ถ้าการกระทำความผิดเกี่ยวกับการห้ามขับซึ่งรถขณะเกิดอาการมีเมา เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับซึ่งของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับซึ่ง ตามมาตรา 160 ตรี วรรคสอง
3. ถ้าการกระทำความผิดเกี่ยวกับการห้ามขับซึ่งรถขณะเกิดอาการมีเมา เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับซึ่งของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับซึ่ง ตามมาตรา 160 ตรี วรรคสาม
4. ถ้าการกระทำความผิดเกี่ยวกับการห้ามขับซึ่งรถขณะเกิดอาการมีเมา เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับซึ่ง³⁸

³⁸ MasiiThailand. (2020). *ค่าปรับเมาแล้วขับเท่าไร รับโทษอย่างไรบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564, จาก

<https://masii.co.th/blog/%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A-%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%>

2.2.5 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509³⁹

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ผู้ที่ดื่มไปในปริมาณไม่มาก จะรู้สึกผ่อนคลาย เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตใต้สำนึกที่คอยควบคุมตนเองอยู่ แต่เมื่อกินมากขึ้นก็จะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พูดไม่ชัด จนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด ซึ่งเหตุที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากสถานบริการเป็นสถานที่ที่มีการประกอบกิจการที่ อาจมีการดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงไม่เหมาะสม ซึ่งไม่ควรให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการ โดยหากพิจารณาคำว่า สถานบริการ จะหมายความว่า “สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า”

ประเภทของสถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้มีการแบ่งประเภทของสถานบริการออกได้เป็น 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) สถานบริการตามมาตรา 3(1) คือ สถานเต้นรำ รำวง หรือร่อนเงิ้ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคูบริการ

2) สถานบริการตามมาตรา 3(2) คือ สถานที่ที่มีการจำหน่ายสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

3) สถานบริการตามมาตรา 3(3) คือ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

1. สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรค ศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือ ได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

2. สถานที่ เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศ กำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้

3. สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4) สถานบริการตามมาตรา 3(4) คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่ม อย่างอื่น จำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง และ ยินยอมหรือปล่อยให้พนักงาน นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานนอน นั่งกับลูกค้า มีการจัดอุปกรณ์การ

B8%9A

³⁹ ร.ต.ต.หญิงสายสุณี ไหมทอง. (ม.ป.ป.). คำอธิบายกฎหมายสถานบริการ. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก :

https://www.pokkrongnakhon.com/datacenter/doc_download/stanborikarn.pdf

ร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้ มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือ ยินยอมหรือปล่อยปลະ ละเอียดให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้น บนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม มีลักษณะของสถานที่การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์ อื่นใด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

5) สถานบริการตามมาตรา 3(5) คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่ม อย่างอื่นจำหน่าย โดยจัด ให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการ หลังเวลา 24.00 นาฬิกา

6) สถานบริการตามมาตรา 3(6) คือ สถานบริการอื่นตามที่กำหนดใน กฎกระทรวงซึ่งปัจจุบันยังไม่มี การออกกฎกระทรวงดังกล่าว โดยเจตนารมณ์ของการบัญญัติประเภท ของสถานบริการตามมาตรา 3(6) ก็ เพื่อที่จะใช้ข้อช่องว่างของกฎหมายที่อาจมีขึ้นในอนาคต

มาตรการควบคุมการใช้บริการและการให้บริการของสถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้มีมาตรการเพื่อควบคุมมิให้เกิดความวุ่นวายในการ ประกอบกิจการของสถานบริการโดยแบ่งออกเป็น หน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการและผู้ที่จะเข้าไปใช้ บริการในสถานบริการ

1) หน้าที่ของผู้ที่จะเข้าไปใช้บริการในสถานบริการ

1. ต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนหรือเอกสารราชการอื่น ๆ ที่มีภาพถ่ายและระบุอายุไว้ติดตัว ไปด้วยทุกครั้ง เพราะกฎหมายกำหนดโทษผู้ที่จะเข้าไปในสถานบริการโดยไม่ยินยอมให้ตรวจ หรือไม่มีเอกสาร ราชการและเข้าไปในสถานบริการ มีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท (ม.28/1ว.2)

2. ห้ามนำอาวุธติดตัวเข้าไปในสถานบริการ เพราะเป็นนโยบายที่กระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้ ให้สถานบริการเป็นเขตปลอดอาวุธโดยเด็ดขาด นอกจากนั้นบุคคลที่นำอาวุธเข้าไปในสถานบริการต้องเป็น เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและต้องแต่งเครื่องแบบเท่านั้น (ม.16/2)

3. การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้กวดขันเรื่องของ ยาเสพติด อย่างจริงจัง โดยเฉพาะในสถานบริการจะเป็นเขตปลอดจากยาเสพติด หากตรวจพบพบว่า มีการเสพยาเสพติด จะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดอย่างเฉียบขาด

2) หน้าที่ของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

1. ไม่รับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าทำงานในสถานบริการ (ม.16(1))

2. ไม่ยินยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงาน เข้าไปในสถานบริการ ระหว่างเวลา ทำการ (ม.16/1 ว.1)

3. ไม่ยินยอมให้ผู้มีอาการเมาสุราจนประพฤติกวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้ เข้าไปในสถานบริการ ระหว่างเวลาทำการ (ม.16(2))

4. ไม่จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าซึ่งมีอาการเมาสุราจนประพฤติกวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ (ม.16(3))

5. ไม่ยินยอมให้พนักงานของสถานบริการหรือผู้มาร่วมแสดงดนตรีหรือแสดงอื่นใดเพื่อการ บันเทิง พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ (ม.16(4))

6. ควบคุมการแสดงในสถานบริการมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจารและมีให้มีสัตว์ร้าย เข้า

ร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม (ม.19)

7. ดำเนินกิจการสถานบริการให้เป็นไปตามประเภทที่ขออนุญาต (ม.26)

8. ควบคุมเวลาเปิดและปิดทำการของสถานบริการให้เป็นไปตามกฎหมาย (ม.17)

9. ตรวจสอบเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุ อายุของผู้ที่จะเข้าไปในสถานบริการทุกราย (ม.16/1 ว.2)

10. จัดสถานที่ ภายในและภายนอกของสถานบริการเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาด หรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ ดัดหมายเลขประจำตัวและ จัดทำประวัติของพนักงานสถานบริการตามที่กฎหมายกำหนด (ม.17)

11. ควบคุมมิให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ (ม.16(5))

12. ควบคุมมิให้มีการนำอาวุธทุกชนิดเข้าไปในสถานบริการ (ม.16(6))

13. แจ้งเหตุต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทันทีที่มีเหตุร้ายเกิดขึ้นในสถานบริการ (ม.16/3)

14. อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ ปฏิบัติงานตรวจตราสถานบริการ (ม.25)

15. ดำเนินกิจการให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี (ม.21)

ความผิดทางอาญาอันเกี่ยวกับการควบคุมสถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้มีการระบุถึงความผิดทางอาญาเกี่ยวกับสถานบริการ โดยจะเห็นได้ ดังนี้

1) ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือคนรับใช้ ของสถานบริการ ผู้ใดสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานบริการแห่งใด ให้เจ้า พนักงานนั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใด ๆ วิธีพิจารณาความอาญา ได้แต่ไม่ ยอมให้ความสะดวกนั้นเมื่อเจ้าพนักงานร้องขอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 25 ประกอบมาตรา 24

2) ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการสถาน บริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต หรือดำเนินการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 26

3) ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในการรับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ ยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มิอาจการมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครอง สติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มิอาจการมีนเมาจนประพฤตินุญวายหรือ

ครองสติไม่ได้ ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัย หลับนอนในสถานบริการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ตามมาตรา 27

4) ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่เป็น กรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท ตามมาตรา 28

5) ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม กรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาต ตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ตามมาตรา 28/1

6) ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นกรณีที่อาวุธเป็นอาวุธปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งถ้าในกรณีที่อาวุธเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 28/2

2.2.6 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช

(เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุม ป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์เดิมที่มีอยู่ และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ด้วยกลยุทธ์การส่งเสริม กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนมีความหวงแหนและการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร แหล่งนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประชาชน ดังวิสัยทัศน์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ว่า "ผืนป่าหลากหลาย สัตว์ป่ามากมาย ป่าไม่ยั่งยืน" ซึ่งการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสวนใหญ่นั้น มักจะมีปัญหาในการส่งเสียงดังรบกวน หรือสร้างความเดือดร้อนจากการขาดสติ

มาตรการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

เพื่อให้บรรลุภารกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงได้มีการออกประกาศกรม

อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ โดยให้เหตุผลว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยในอุทยานแห่งชาติ และป้องกันมิให้เกิดการส่งเสียงดัง สร้างความเดือดร้อน รำคาญแก่นักท่องเที่ยว และรบกวนสัตว์ป่า ตลอดจนสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ในข้อที่ 1 ความว่า ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งอาศัยอำนาจตามตรา 18 บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

โทษทางอาญาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

กรณีตามประกาศข้อที่ 1 หากฝ่าฝืนโดยมีการนำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกในอุทยานแห่งชาติ จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 18 บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี และต้องได้รับโทษ ตามมาตรา 25 ระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.2.7 พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560

หลักการการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ปรากฏเป็นหลักฐานตามจดหมายเหตุของมองซิเออร์ เดอ ลา ลูแบร์ (Monsieur de la loubière) เป็นครั้งแรก โดยอัครราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งเข้ามายังกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช นั้น ได้อธิบายว่า มีการจัดเก็บอากรสุราดังนี้คือ “อากรสุรา เก็บตามจำนวนเตาที่ตั้งต้มกลั่นสุราราย ถ้าแลที่เมืองใดไม่มีเตา ต้มสุรา (ปล่อยให้ราษฎรต้มกลั่นตามอำเภอใจ) เก็บอากรสุราเรียงตามตัวคน (ชาย ฉกรรจ์) คนละ 1 บาท” การจัดเก็บอากรสุราตามวิธีการดังกล่าวคงเก็บกันเรื่อยมาตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเห็นว่า แต่เดิมการทำสุรารายและการบริโภคสุราเป็นไปโดยเสรี ไม่มีการควบคุมแต่อย่างใด จึงได้ทรงออกกฎหมายเรื่องน้ำสุรา จ.ศ. 1148 (พ.ศ. 2329) ห้ามต้มกลั่นสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตและห้ามซื้อหรือบริโภคสุราเถื่อนอีกด้วยและ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงต้มกลั่นสุราขึ้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตำบลบางยี่ขัน ธนบุรี นับเป็นโรงงานสุรารัฐบาลแห่งแรก โดยจัดให้มีคนจีนรับผูกขาดต้มกลั่นสุรารายส่งเงินเข้าหลวงจำนวนหนึ่งตามที่ตกลงกัน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติภาษีขึ้นใน จ.ศ. 1248 (พ.ศ. 2429) สำหรับจัดเก็บภาษีสุรา ในระยะแรกของการใช้พระราชบัญญัติภาษีขึ้นใน จ.ศ. 1248 (พ.ศ. 2429) นั้น การจัดเก็บภาษีสุรารายในประเทศยังคงมีนายอากรอยู่อีก แต่เป็นนายอากรที่ผูกขาด การจัดเก็บภาษีโดยเสียเงินให้กับทางการเป็นเงินจำนวนหนึ่งแล้วไปจัดเก็บภาษีสุราจาก ผู้ต้มกลั่นสุราอีกทอดหนึ่ง ต่อมาทางการเห็นว่า การให้นายอากรผูกขาดการจัดเก็บภาษี สุรานี้ไม่ค่อยได้ผล ดังนั้นในการประชุมเทศาภิบาล พ.ศ. 248 จึงได้มีการปรึกษาถึง เรื่องการจัดอากรสุราโดยให้รัฐบาลทำเอง ไม่ให้

ผูกขาด ซึ่งที่ประชุมได้ตกลงให้ทดลองทำ ที่มณฑลนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2449 ซึ่งได้ผลดี และในปี พ.ศ. 2452 นี้เอง รัฐบาล ได้จัดตั้งกรมสุราขึ้นทำการจัดเก็บภาษีสุรา จนกระทั่ง พ.ศ. 2457 จึงได้แก้ไขพระราชบัญญัติภาษีขึ้นใน จ.ศ. 1248 (พ.ศ. 2429) ให้ยกเลิกนายอากรเสียโดยรัฐบาลดำเนินการ จัดเก็บภาษีสุราเอง และให้โอนอำนาจของนายอากรมาเป็นของเจ้าพนักงานทั้งหมด ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 ได้ออกพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีขึ้นใน จ.ศ. 1248 (พ.ศ. 2429) ท้ายที่สุด พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 ได้ออกมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493⁴⁰

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2560 จึงมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2560 เป็นต้นไป และในมาตรา 3 กำหนดการยกเลิกกฎหมายเดิมและฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด รวม 46 ฉบับ

วิธีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

กฎหมายใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เช่น ลักษณะการประกอบธุรกิจ ลักษณะของสินค้าและบริการ รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม มีการเปลี่ยนแปลงจากในอดีตมาก และการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส เป็นสากล และลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ จะมีบทบัญญัติทั้งหมด 213 มาตรา และมีอัตราค่าธรรมเนียม 20 รายการ พร้อมทั้งมีพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิต รวมทั้ง 21 ตอน ตอนที่ 1 ถึง 16 สำหรับสินค้า และ ตอนที่ 17 - 21 สำหรับบริการ โดย การจัดเก็บนั้น กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจในการออกระเบียบปฏิบัติ การตีความประเภทสินค้าและบริการ การขยายกำหนดเวลา การออกหนังสือเพื่อปฏิบัติการต่าง ๆ การเข้าไปหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานเข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่น และมีโครงสร้างของบทบัญญัติ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทั่วไปใช้สำหรับทุกสินค้าและบริการ แบ่งออกเป็น 3 หมวด และบทเฉพาะกาล ซึ่งแบ่งหน้าที่ออกเป็น

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี กำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้นำเข้า ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ หรือผู้อื่นที่ พระราชบัญญัตินี้กำหนด เป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี
2. การเสียภาษี (ฐานภาษี) ให้เสียภาษีตามมูลค่าหรือตามปริมาณของสินค้าหรือบริการ หรือทั้งตามมูลค่าและ ตามปริมาณของสินค้าหรือบริการนั้น
3. อัตราภาษีต้องไม่เกินอัตราที่ระบุไว้ในบัญชีพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิตที่ใช้อยู่ในเวลาที่ ความรับผิดชอบในอัน จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

⁴⁰ วิบูลย์ บุญยศิริโรตม์, (2541). กฎหมายสุรา ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีสรรพสามิต, หน่วยที่ 6 (น. 271-นทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

ใบอนุญาตสำหรับสินค้าสุราตามพระราชบัญญัตินี้

สินค้า สุรา (มาตรา 152 – 158) กำหนดเกี่ยวกับการขออนุญาตผลิต นำเข้า และขายสุรา การเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา และการเปลี่ยนแปลงสุรา ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ความหมายเกี่ยวกับสุรา ให้หมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี ส่วน “สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น และให้หมายความรวมถึงสุราแช่ ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย และ “สุรากลั่น” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่น ที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรง แอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย

การขออนุญาตผลิต ผู้ประสงค์จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครอง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี โดยใบอนุญาตผลิตสุราให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ส่วน การขออนุญาตนำเข้า กระทำได้โดยให้ผู้ประสงค์จะนำสุรามาเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง หลังจากนั้น อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันให้นำสุรามาเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมีใช้เพื่อการค้าโดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวนและทางด้านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนด ส่วน การขออนุญาตขายสุรานั้น ผู้ประสงค์จะขายสุราให้ยื่นคำขออนุญาต ต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต โดยใบอนุญาตมีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต⁴¹

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรัชมน พิเชฐวรกุล, พรพล เทศทอง (2563) วิจัยเรื่อง “ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม” โดยทำการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายภายในประเทศไทยในส่วนของ การควบคุม การจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้านการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย และนำมาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายจากต่างประเทศอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐนิวยอร์ก มลรัฐอิลลินอยส์และประเทศฝรั่งเศส ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แม้ในประเทศไทยจะมีกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการโดยกำหนดโทษสำหรับการขายสุราให้คนเมาที่ครองสติไม่ได้ (มาตรา 40) แต่ปัจจุบันยังไม่พบคดีที่ผู้ขายขายให้บุคคลที่มีอาการเมานจนครองสติไม่ได้แต่อย่างใด อีกทั้ง หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการเมานจนครองสติไม่ได้แล้วบุคคลนั้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ก่อเหตุแห่งภัย ในกรณีที่มีการกระทำดังกล่าวของผู้ประกอบการนั้นเป็นสาเหตุที่

⁴¹ กรมสรรพสามิต, (ม.ป.ป.), *ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560*, สืบค้น วันที่ 1 ธันวาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/dwnt/mzey/~edisp/uatucm312741.pdf>

ใกล้เคียงอย่างยิ่งของความเสียหายนั้นด้วย รวมถึงควรมีความเข้มงวดมากขึ้นในการออกใบอนุญาตจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และควรมีมาตรการอื่นเพิ่มเติมนอกจากทางด้านกฎหมาย โดยการมีแบบประเมินความ เมาของลูกค้ำให้แก่ผู้ประกอบการประเมินลักษณะของลูกค้ำก่อนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ชีวฮวย แซ่ลิ้ม และคณะ (2560) เขียนบทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น” โดยศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลาย โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป ทักษะคิดต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบจากการดื่ม การเข้าถึงแหล่งซื้อขายความสัมพันธ์ในครอบครัว แรง สนับสนุนทางสังคม และแบบประเมินพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AUDIT test) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบมีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายน้อยร้อยละ 93.7 แบบมีความเสี่ยงร้อยละ 2.7 แบบอันตรายร้อยละ 1.8 และการดื่มแบบติดร้อยละ 1.8 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตามความเสี่ยงต่อ การเกิดอันตรายได้แก่ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบจากการดื่ม การเข้าถึงแหล่ง ซื้อขาย แรงสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัว เพื่อน และสถานศึกษา ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

ฉัตรสมุน พฤทธิภิญโญ และนิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ (2560) เขียนบทความเรื่อง “ความสัมพันธ์ของ มาตรการบังคับใช้กฎหมายกับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน: ข้อมูลจากการสำรวจของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรณีกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาความสัมพันธ์ของมาตรการบังคับใช้กฎหมายกับ ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน กรณีกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2560 เยาวชนอายุน้อยกว่า หรือเท่ากับ 19 ปี ผลการศึกษาพบว่า ร้านขายของชำที่เป็นแหล่งที่เยาวชนซื้อมากที่สุด และไม่มีการควบคุม เวลาการจำหน่ายและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การใช้มาตรการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใบอนุญาต และ กำหนดอายุผู้ดื่มขั้นต่ำอย่างเข้มข้น การตรวจระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ซึ่งในการสำรวจฯ เยาวชนในวิจัยนี้ เยาวชนร้อยละ 100 ที่เป็นผู้ขับขี่ไม่เคยได้รับการตรวจระดับแอลกอฮอล์เลย

สมัย โกรทินธาคม (2559) วิจัยเรื่อง “ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: บท วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์กับกฎหมาย” โดยศึกษาจากการนำเสนอสภาปัญหามาแล้วขับกรณีของไทย และ ข้อจำกัดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา กำหนดให้ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเจ้าภาพอาจต้องรับผิดชอบทางแพ่งแก่ผู้เสียหายในบางมลรัฐ ผ่านแนวคิดเรื่องผลกระทบภายนอกด้านลบ , หลักกฎหมายละเมิด, การก่อกองภัย หรือเอื้อให้เกิดเหตุ นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการบังคับใช้ จึงเห็นเสนอให้ควรมีการปรับปรุง รวมทั้งมีช่องทางในการแก้ไขกฎหมายปัจจุบันได้ โดยอาศัยมาตรา 16(3) ใน พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ซึ่งได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ใน

การกำหนดวิธี หรือลักษณะการขายเครื่องตีที่ต้องห้ามได้ และมาตรา 16(6) คณะกรรมการสามารถให้คำปรึกษาแนะนำ ประสานงาน ทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ รวมทั้งเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ ซึ่งอาจช่วยลดอุบัติเหตุได้อีกทางหนึ่ง

วรานันต์ ตันติเวทย์ และคณะ (2557) เขียนบทความเรื่อง “เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยร้านเหล้า” โดยนำเสนอมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาร้านจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา ปัญหาร้านจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์และสถานบันเทิงรอบสถานศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องสำคัญจำนวน 2 ฝ่ายคือ ผู้บริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์และผู้จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถกำหนดมาตรการเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ทั้งทางด้านผู้บริโภคและผู้จำหน่าย เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การกำหนดอัตราภาษี และการจำกัดเขตการขายเครื่องตีแอลกอฮอล์ แต่เนื่องจากความไม่เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย บทลงโทษเบา ตลอดจนข้อจำกัดด้านความพร้อมของบุคลากรและงบประมาณ จึงเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา ดังนี้ 1. การนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์โดยอาศัยหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP) เป็นกลไกประยุกต์ร่วมกับมาตรการเดิมที่บังคับใช้อยู่ เช่น ภาษีมลพิษ และระบบการวางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ราคาเครื่องตีแอลกอฮอล์สะท้อนถึงต้นทุนแท้จริงผ่านเครื่องมือต่าง ๆ 2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อลดการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์

เกตุ สมบัติแก้ว (2551) วิจัยเรื่อง “รูปแบบการกำหนดมาตรการเพื่อลดการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ของประชาชน ในเขตอำเภอเวียงสาจังหวัดน่าน” โดยทำการศึกษารูปแบบการกำหนดมาตรการเพื่อลดการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์และนำรูปแบบจากการศึกษาไปทดลองใช้ลดการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ของประชาชน ในเขตอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยวิธีการจัดเวทีประชาคม ผลการวิจัยทำให้เกิดแนวทางการกำหนดมาตรการของประชาคมระดับอำเภอ ซึ่งจะเห็นได้จากประชาคมแต่ละตำบลและหมู่บ้าน จะมีการกำหนด กฎ ระเบียบของหมู่บ้านขึ้นมารองรับ เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้าน ลดการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์เริ่มตั้งแต่การตักเตือนผู้ที่ฝ่าฝืน

เลิศ ดาวสุวรรณ (2553) วิจัยเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์” โดยศึกษาเกี่ยวกับมาตรการในการขายเครื่องตีแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าพบปัญหาและข้อบกพร่องอะไรในพระราชบัญญัตินี้บ้าง ผลการวิจัยพบว่ายังมีข้อบกพร่องในพระราชบัญญัติดังกล่าวและความไม่เหมาะสมทางการบังคับใช้หลายอย่าง จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวในหลายด้าน

ปิยะธิดา ไชยมงคล (2549) วิจัยเรื่อง “คติภาชีอากรที่มีโทษทางอาญา” โดยศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำโทษทางอาญามาใช้กับความผิดเกี่ยวกับภาชี ผลการวิจัยพบว่า โทษทางอาญาเกี่ยวกับภาชีอากรนั้นมีความคล้ายคลึงกันกับกฎหมายอาญา จึงเสนอให้นำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาชีอากรไปให้ศาลอาญาพิจารณา

ณภัทร สร้อทนต์ (2548) วิจัยเรื่อง “ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา : ศึกษากรณีกฎหมายการแข่งขันทางการค้า” โดยศึกษาหลักที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 โดยเอากฎหมายของประเทศญี่ปุ่นมาเปรียบเทียบกับควรมีการแก้ไข เพิ่มเติม ปรับเปลี่ยนบทบัญญัติอย่างไร ผลการวิจัยพบว่ามีกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวนี้ ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย และขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ผศ.ดร.วศิน สุวรรณรัตน์ และคณะ (2563) วิจัยเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ” โดยสำรวจและศึกษาเกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทางกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่าการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยจะต้องมีการควบคุมในส่วนของผู้จำหน่ายและผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะภายในเวลาที่จำกัด โดยพื้นที่สาธารณะดังกล่าวอาจจะกำหนดขึ้นโดยกฎหมายในระดับท้องถิ่น เพื่อให้สามารถปรับใช้กับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้การบังคับใช้มาตรการดังกล่าวในทางปฏิบัติอาจนำข้อสันนิษฐานความรับผิดชอบของการเปิดขวดบรรจุภัณฑ์เป็นเกณฑ์กำหนดความรับผิด ทั้งนี้จะต้องกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาพิสูจน์เป็นบรรทัดฐานเบื้องต้นเสียก่อน และต้องมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

วสันต์ ปวนป่วนวงศ์ (2563) วิจัยเรื่อง “นโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรัฐกับการสร้างความมั่งคั่ง ด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ถนนนิมมานเหมินท์ จังหวัดเชียงใหม่” โดยศึกษาเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของรัฐด้านการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ถนนนิมมานเหมินท์จังหวัดเชียงใหม่ และผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการ จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ถนนนิมมานเหมินท์จังหวัดเชียงใหม่ รวมไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภายใต้การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ถนนนิมมานเหมินท์ จังหวัดเชียงใหม่ซึ่ง ผลจากการศึกษาวิจัยภายใต้บริบทของย่านเศรษฐกิจในระดับจังหวัด โดยใช้ กฎหมายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกฎหมายการค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด ทั้งนี้รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของ สถานการณ์โลกส่งผลต่อการใช้อำนาจของรัฐในการจัดการพื้นที่ทางเศรษฐกิจ

ณัฐพล จิรกอบสกุล (2549) วิจัยเรื่อง “การนำมาตรฐานการเสริมอื่นมาใช้แทนการลงโทษทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดลหุโทษ” โดยศึกษาเกี่ยวกับการนำมาตรการอื่นมาบังคับใช้แทนการลงโทษทางอาญาลหุโทษ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องอัตราโทษที่ไม่แก้ไขไปตามเศรษฐกิจ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ควรนำมาตรการทางปกครองมาบังคับใช้แทนความผิดอาญาลหุโทษในบางกรณี และขอเสนอให้มีการจัดทำพระราชบัญญัติความผิดลหุโทษแยกออกจากประมวลกฎหมายอาญา

วันัส สำเภางเงิน (2560) วิจัยเรื่อง “แนวทางในการนำมาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุกมาใช้เป็นทางเลือกในประเทศไทย” โดยศึกษาเกี่ยวกับการนำมาตรการอื่นมาบังคับใช้แทนการลงโทษจำคุกซึ่งเป็นโทษทางอาญา เพื่อแก้ปัญหาเรื่องที่ต้องหาเงินเรือนจำ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ในประเทศไทยมีมาตรการอื่น

แทนการลงโทษจำคุก ได้แก่ การยกโทษจำคุก, การลงโทษกักขัง และการรอการกำหนดโทษหรือการรอการลงโทษ เนื่องจากการจำคุกระยะสั้นไม่อาจทำการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดกลับตัวได้โดยสมบูรณ์ กฎหมายจึงให้โอกาสผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก จึงเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายอาญาจากการจำคุกบางกรณีให้เปลี่ยนเป็นการบริการสาธารณะ การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมความผิดแทน เป็นต้น

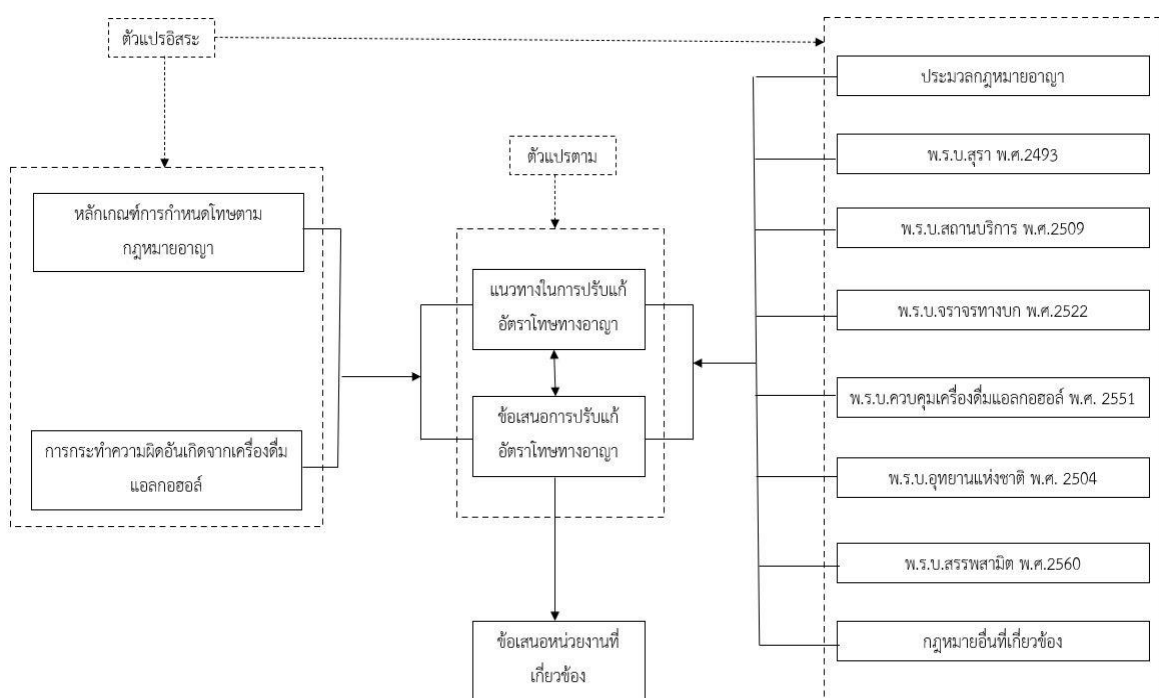

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจ

3.1 กรอบแนวคิดวิจัย

จากสมมติฐานของการวิจัยที่เสนอให้ประเทศไทยควรมีการทบทวนมาตรการด้านอัตราโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เพื่อให้มีการปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงการกำหนดอัตราโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัยปรากฏตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

3.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดวิจัย

การศึกษาวิจัยเพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย มีตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) เป็นตัวแปรต้นเหตุที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรของตัวแปรตาม คือ แนวทางในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ได้แก่

- 1.1 หลักเกณฑ์การกำหนดโทษตามกฎหมายอาญา
- 1.2 การกระทำความผิดอันเกิดจากเครื่องตีมีแอลกอฮอล์
- 1.3 ประมวลกฎหมายอาญา
- 1.4 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493
- 1.5 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509
- 1.6 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522
- 1.7 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
- 1.8 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- 1.9 พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560
- 1.10 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ที่มีการกำหนดโทษทางอาญา

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) เป็นตัวแปรที่เป็นผลจากการกระทำของตัวแปรอิสระ คือ การกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาที่เหมาะสมในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทย ได้แก่

- 2.1 แนวทางในการปรับแก้อัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมีแอลกอฮอล์
- 2.2 ข้อเสนอการปรับแก้อัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมีแอลกอฮอล์
- 2.3 ข้อเสนอแนะให้ผู้ปรับใช้กฎหมายนำแนวทางการกำหนดอัตราโทษหรือการกำหนดความรับผิดทางอาญาที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3.3 รูปแบบการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสม (Mix Method) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย

วิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ทั้งหนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ สื่อออนไลน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สรุปเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการอ้างอิง เรียบเรียงและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เป็น การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (keys informant) คือ กลุ่มเป้าหมายหลัก

วิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปตอบคำถามหรืออธิบาย วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยในเบื้องต้นเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา

3.4 พื้นที่ ประชากร จำนวนขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้การแบ่ง ประชากรออกเป็นกลุ่มจังหวัด โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) จาก ประชาชนโดยทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี ทั้งเพศชายและหญิง รวมทั้งสิ้นจำนวน 500 คน

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-Probability Sampling) โดยจัดสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) ในประเด็นที่ศึกษาอย่างละเอียดถี่ ถ้วน โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 4 คน ดังนี้ (1) นักวิชาการ/อาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญเรื่องกฎหมายอาญา จำนวน 1 คน (2) ผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง จำนวน 1 คน (3) นักเศรษฐศาสตร์ จำนวน 1 คน (4) นัก ธรรมรงค์/เฝ้าระวังฯ จำนวน 1 คน

3.5 เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล

1. ชุดคำถามสำหรับแบบสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนโดยทั่วไป จำนวน 1 ชุดคำถาม
2. ชุดคำถามสำหรับจัดสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคลที่เกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาใน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแม่แอลกอฮอล์ในประเทศไทย จำนวน 2 ชุดคำถาม เพื่อให้เหมาะสมกับความ เชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล โดยแบ่งเป็นชุดที่หนึ่งสำหรับนักวิชาการ/อาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ/นัก ธรรมรงค์ จำนวน 1 คน และ ชุดที่สองสำหรับนักเศรษฐศาสตร์ จำนวน 1 คน

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกถึงคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) เป็นรายบุคคล และผู้เข้าร่วมการสนทนาจะถูกคัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงกับหัวข้อที่ทำการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถให้คำตอบในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ และการตอบแบบสอบถามจากประชาชนโดยทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 20–60 ปี ทั้งเพศชายและหญิง รวมทั้งสิ้นจำนวน 500 คน

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 จะวิเคราะห์และนำเสนอให้เห็นว่า มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย มีลักษณะอย่างไร มีวิธีการปรับใช้อย่างไร ใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณากำหนดโทษ ตลอดจนแนวทางในการจัดสันคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในประเด็นที่ทำการศึกษาภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 จะดำเนินการวิเคราะห์โดยนำผลการประเมินแบบสำรวจความคิดเห็นในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ซึ่งจะเสนอให้เห็นในลักษณะของร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ T-test เป็นสำคัญ อีกทั้งจะวิเคราะห์และนำเสนอให้เห็น แนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ซึ่งจะได้นำส่วนที่ 2 นี้ เพื่อสนับสนุนและเสนอแนะการวิจัยในส่วนที่ 1 ต่อไป

3.8 ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการวิจัย	เดือนที่						
	1	2	3	4	5	6	7
1. จัดประชุมแบ่งงานวางแผนกำหนดกรอบการดำเนินงานและประเด็นหลักที่ศึกษา	✓						

ขั้นตอนการวิจัย	เดือนที่						
	1	2	3	4	5	6	7
2. วิจัยเอกสาร รวบรวมเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง		✓	✓				
3. จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย และทำการสำรวจความคิดเห็น			✓				
4. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ			✓	✓			
5. จัดทำเล่มรายงานความก้าวหน้างานวิจัยครั้งที่ 1 พร้อมนำส่งรายงานฯ				✓			
6. สัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (จำนวน 4 คน)					✓		
7. วิเคราะห์สรุปผลเนื้อหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล					✓	✓	
8. จัดทำเล่มร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำส่งรายงานฯ							✓

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน

3.9 การติดตามและประเมินผล

รายละเอียดการดำเนินงาน	การติดตามและประเมินผล
1. จัดประชุมแบ่งงานวางแผนกำหนดกรอบการดำเนินงานและประเด็นหลักที่ศึกษา	- จัดประชุมสรุปผลการวางแผนการดำเนิน และทำรายงานสรุปประเด็นการศึกษา
2. วิจัยเอกสาร รวบรวมเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์ผลการรวบรวมเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย และทำการสำรวจความคิดเห็น	- วิเคราะห์ผลการออกแบบแบบประเมินฯ

รายละเอียดการดำเนินงาน	การติดตามและประเมินผล
4. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ	- สรุปผลข้อมูลเอกสาร กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และผลวิเคราะห์แบบสอบถามทางสถิติ
5. จัดทำเล่มรายงานความก้าวหน้างานวิจัยครั้งที่ 1 พร้อมนำส่งรายงานฯ	- นำส่งรายงานความก้าวหน้างานวิจัยครั้งที่ 1
6. สัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (จำนวน 4 คน)	- จัดทำการประเมินผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล
7. วิเคราะห์สรุปผลเนื้อหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง, แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล	- สรุปประเมินผลเนื้อหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง, แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล
8. จัดทำเล่มร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำส่งรายงานฯ	- นำส่งร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ตารางที่ 2 การติดตามและประเมินผล

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 หลักการและแนวคิดในการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยนั้น มีการกำหนดโทษจำคุกหรือปรับ หรือ ทั้งจำทั้งปรับไว้ในกฎหมายเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ซึ่งเป็นโทษอาญาฐานหนึ่งที่ใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดมี ฐานมาจากประมวลกฎหมายอาญา เมื่อเปรียบเทียบโทษปรับกับโทษจำคุก คำว่า “โทษ” หมายถึง ความไม่ดี ความชั่ว ความผิด ผลแห่งความผิดที่จะต้องได้รับ ผลร้าย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 เดิมกฎหมายอาญาของไทยมิได้จัดทำในรูปประมวลกฎหมาย แต่มีลักษณะเป็นกฎหมายแต่ละฉบับไป ต่อมาในรัชการพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการจัดทำประมวลกฎหมายอาญาขึ้น ทำนอง เดียวกันกับกฎหมายอาญาของประเทศทางตะวันออกและญี่ปุ่น เรียกว่ากฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ซึ่งเป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรกของไทย กฎหมายลักษณะอาญาได้ใช้บังคับมาเป็นเวลาประมาณ 48 ปี จนถึงพ.ศ. 2500 ก็ได้ยกเลิกไป และได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันและ ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2500 ซึ่งตรงกับวาระฉลองครบ 25 พุทธศตวรรษ โดยกฎหมายอาญา แบ่ง ภาคออกเป็น 3 ภาค ได้แก่ ภาคบทบัญญัติทั่วไป ภาคความผิด และภาคลหุโทษ มีลักษณะสำคัญ เป็นกฎหมาย ที่กำหนดเป็นความผิดชัดเจน ในขณะที่กระทำความผิดต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วอย่างชัดเจนว่าการกระทำ นั้นเป็นความผิด เจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายจะสร้างกฎหมายใหม่ขึ้นมาใช้บังคับแก่ประชาชนคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะไม่ได้ และเป็นกฎหมายที่ไม่มีผลย้อนหลัง เป็นโทษไม่ได้แต่เป็นคุณได้ ถ้าหากในขณะที่มีการกระทำ สิ่งใดยังไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด แม้อ้อมาภายหลังจะมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำอย่างเดียวกัน นั้นเป็นความผิด ก็จะนำกฎหมายใหม่ใช้กับผู้กระทำความผิดคนแรกไม่ได้ โดย ความผิดทางอาญา เป็นการกระทำที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคมหรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญา จะต้อง ได้รับโทษตามกฎหมายอย่างน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด กฎหมายมิได้ถือว่าการกระทำความผิดทุกอย่างร้ายแรงเท่าเทียมกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับการกระทำ และ สังคมมีความรู้สึกต่อการกระทำนั้นๆ ว่า อะไรเป็นปัญหาสำคัญมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจจะแบ่งการกระทำ ความผิดอาญาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความผิดต่อแผ่นดิน และความผิดอันยอมความกันได้ โดยโทษทาง อาญาก็มีแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่สนับสนุนจนก่อให้เกิดเป็นกฎหมายอาญาดังกล่าวขึ้นมา ด้วยเหตุนี้เอง กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงได้มีการนำหลักเกี่ยวกับโทษทางอาญา มาควบคุมสุราใน พระราชบัญญัติต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั่นเอง

โดยโทษปรับมีขึ้นเพื่อลดทอนค่าที่ในการที่ผู้เสียหายจะทำร้ายผู้กระทำความผิดเป็นการแก้แค้นทดแทนในสมัยที่แก้แค้นทดแทนยังแพร่หลายอยู่ ต่อมาได้นำโทษปรับมาใช้ในการลงโทษสถานเบาสำหรับความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างที่เรียกกันว่า "ความผิดลหุโทษ" เพื่อใช้ในกรณีที่เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษประการอื่นเพราะเห็นว่าเป็นการทารุณโหดร้ายเกินไป เช่น การกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมแต่ไม่เกิดอันตรายต่อผู้ใดซึ่งทำให้โทษปรับเป็นโทษที่อยู่ในระบบกฎหมายอาญาที่สมบูรณ์และมีกฎหมายในตัวเอง ซึ่งโทษปรับมีข้อดีหลายประการ ประการแรก การใช้โทษปรับมีต้นทุนในการบริหารจัดการต่ำกว่าโทษจำคุก รวมถึงการคุมประพฤติและการกักบริเวณ ประการที่สอง สังคมไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์จากแรงงานที่ต้องโทษจำคุก และประการที่สาม โทษปรับไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบหรือ "ตราบาป" แก่ผู้กระทำความผิดเหมือนโทษจำคุก ดังนั้น การใช้โทษปรับ โดยเฉพาะในกรณีที่มีได้เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ศาลมักใช้ในการพิจารณา แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของการใช้โทษปรับในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยในปัจจุบันก็คือ วิธีการกำหนดค่าปรับในกฎหมายฉบับต่าง ๆ นั้นไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน กล่าวคือ กฎหมายหลายฉบับกำหนดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งกฎหมายที่กำหนดบทลงโทษในลักษณะนี้ก่อให้เกิดความลักลั่นกันระหว่างกฎหมายที่ออกต่างเวลากัน โดยกฎหมายที่ตราขึ้นภายหลังมักกำหนดค่าปรับไว้สูงกว่า แม้จะกำหนดโทษจำคุกไว้ไม่ต่างกัน นอกจากนี้ โทษปรับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ มักเป็นโทษปรับที่ระบุจำนวนเงินค่าปรับไว้ชัดเจน การกำหนดโทษปรับโดยมีได้ค่านึงถึงเงินเฟ้อ ทำให้ค่าปรับที่แท้จริงเมื่อปรับด้วยเงินเฟ้อ (Inflation-adjusted Fine) มีค่าลดลงเมื่อเวลาผ่านไป ด้วยเหตุนี้ ผลในการป้องปรามการกระทำผิด (Deterrence) จึงลดลงตามไปด้วย และมักนำไปสู่การลงโทษด้วยการจำคุกเป็นหลัก

โทษจำคุกเป็นโทษทางอาญาที่บังคับกับเสรีภาพมีวัตถุประสงค์ไปในทางแก้แค้นทดแทนผู้กระทำความผิดให้แก่ผู้เสียหายและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิด และเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ระหว่างที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอยู่นั้นก็จะมีมาตรการในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องโทษ รวมทั้งการฝึกอาชีพและอบรมความรู้เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อีกครั้งหนึ่ง

จากแนวความคิดของการลงโทษทางอาญาในปัจจุบันที่มีแนวโน้มของคำพิพากษาที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ของการข่มขู่ยับยั้งให้ผู้กระทำความผิดและผู้อื่นในสังคมเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด เพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับโทษทัณฑ์ที่รุนแรงดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 นั้น และเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแมลงอฮอลล์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ประกาศกรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่มีในปัจจุบันของการดำเนินคดีในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยที่มีโทษทางอาญาที่ต้องประสบกับปัญหาผู้กระทำความผิดที่มีจำนวนมาก และมาตรการในการแก้ไขผู้กระทำความผิดไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่มีโทษทางอาญานั้นล้วนมีแนวคิดที่ว่า การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่คนส่วนมากว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นก็ไม่ได้ให้อภัยแก่การกระทำดังกล่าว ซึ่งการลงโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเป็นการลงโทษที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด เนื่องจากรัฐมุ่งจะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ ซึ่งหากรัฐไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายจะไร้ความหมาย ขาดความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้ หรือหากมีการใช้บังคับกฎหมายซึ่งมิได้มีการใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ผู้ถูกใช้บังคับจะเกิดปฏิกิริยาเพราะถือว่าถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมายและชุมชนเสียไป และในท้ายที่สุดการปรับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ก็ไม่สามารถลดปริมาณการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบของความเสียหายที่เกิดขึ้น แนวคิดในการพัฒนาการกำหนดโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ควรมุ่งเน้นการลงโทษในเชิงความเสียหายทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้จากจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นเมื่อถูกประเมินเป็นมูลค่าแล้วประกอบกับจำนวนมูลค่าทางธุรกิจเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มีจำนวนที่สูงและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการมุ่งเน้นแนวคิดในการใช้โทษปรับเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ประกอบกับการใช้มาตรการหรือวิธีการอื่นในการลงโทษมาช่วยเสริมเพื่อเป็นการมุ่งเน้นการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในส่วนของตัวผู้กระทำความผิดและส่วนของผู้ได้รับความเสียหาย และเป็นการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของผู้ก่อให้เกิดความเสียหายควบคู่ไปด้วย และควรให้โอกาสกลับตัวคืนสู่สังคมของผู้ก่อให้เกิดความเสียหายหากไม่ใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงโดยการใช้โทษกักขังแทนการจำคุกประกอบกับมาตรการเสริมอื่น ๆ ทางสังคมควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง อันนำมาซึ่งการลงโทษเชิงเยียวยาแก้ไขที่ได้ประสิทธิภาพในระยะยาว

4.2 การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุม

เครื่องตีแมลงกอล พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอลทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 ซึ่งกฎหมายทุกฉบับที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่มีการกำหนดอัตราความรับผิดทางอาญาทั้งสิ้นเมื่อมีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ซึ่งมีการกำหนดอัตราโทษที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่ได้จัดทำกฎหมายฉบับนั้นขึ้นมาปรับใช้ในสังคม

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันแล้ว พบว่าการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยนั้นเผชิญกับอุปสรรคสำคัญจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงมากส่งผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบกับการลงทุนภาคเอกชนและภาครัฐที่นับว่าเป็นความหวังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยยังมีความไม่แน่นอนสูงส่งผลให้การลงทุนของภาครัฐที่เป็นการลงทุนใหม่ต้องเลื่อนออกไปและบั่นทอนความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจจนทำให้ภาคเอกชนบางส่วนชะลอการลงทุนออกไปก่อน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากภาวะการค้าและการลงทุนโลกซึ่งได้รับผลกระทบ ซึ่งจากสภาพเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ส่งผลให้สังคมไทยมีสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยปรับตัวเพิ่มขึ้น และคดีอาญาโดยรวมก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งถ้ามองในด้านผลกระทบต่อชุมชนหรือสาธารณชนนั้น จะพบว่า วัฒนธรรมการตีเครื่องตีแมลงกอลนั้นถือเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดคดีอาญาต่าง ๆ เสมอมา ดังนั้นเมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนการกำหนดโทษในทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลในประเทศไทยว่ายังสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอยู่หรือไม่

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจุบันผู้วิจัยได้ทำการทบทวนการกำหนดอัตราโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลในประเทศไทยไว้ ดังตารางสรุปด้านล่างนี้ จะเห็นได้ว่าโทษทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลที่กำหนดไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับนั้นได้แก่ จำคุก หรือ ปรับ หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งสำหรับโทษจำคุกนั้นในทางปฏิบัติส่วนใหญ่มักเป็นการรอกการลงโทษเกือบทั้งหมด จึงส่งผลให้คนกระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยรายละเอียดการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอล สามารถสรุปเนื้อหาหมาตราที่เกี่ยวข้อง ได้ตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบโทษทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
1	พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493	
1.1	<p>มาตรา 5</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้น แต่จะได้รับใบอนุญาต จากอธิบดี การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา 30</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราที่ทำขึ้นนั้นด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าเป็นการทำสุราแชนี้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท</p> <p>มาตรา 31</p> <p>ผู้ใดขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าพันบาท</p> <p>มาตรา 32</p> <p>ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีความผิดต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ถ้าสุรานั้นเป็นสุรากลั่นมีปริมาณต่ำกว่าหนึ่งลิตร หรือเป็นสุราแชนี้ ปริมาณต่ำกว่าสิบลิตร</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
		ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท
1.2	<p>มาตรา 5 ทวิ</p> <p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดว่าด้วย กรรมวิธีเกี่ยวกับการทำสุรา การใช้วัตถุดิบ ระยะเวลาและวิธีการเก็บสุรา ชนิดของสุราและแรง แอลกอฮอล์จำนวนสุราที่ให้ทำและขายในท้องที่ที่กำหนด</p>	<p>มาตรา 32 ทวิ</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p>
1.3	<p>มาตรา 6</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดนำสุราเกินกว่าหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมีใช้เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจ ผ่อนผันให้นำเข้ามาได้ตามจำนวนและทางด้านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ทำการตามหน้าที่ผู้ขนส่งโดยสุจริต</p>	<p>มาตรา 35</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท</p>
1.4	<p>มาตรา 7</p> <p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรานอกจากทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนต้องเสียภาษีสำหรับ สุราที่ทำได้อ่อนจนสุราออกจากโรงงาน ตามอัตราที่กำหนดใน</p>	<p>มาตรา 33 ตริ</p> <p>ผู้ใดขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษีตามวิธีการที่กำหนดในกระทรวงตามมาตรา 7 แต่มิได้เสียภาษีหรือไม่ครบถ้วน</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>กฎกระทรวง การเสียภาษีให้กระทำโดย การปิดแสดมภ์สุราที่ภาชนะบรรจุสุรา ในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมนตรี เห็นสมควรเพื่อ ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีจะกำหนดวิธีกำหนด วิธีการเสียภาษีโดยวิธีอื่นโดย ออกเป็น กฎกระทรวงก็ได้</p> <p>ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราส่งสุราที่ตนทำในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราอาจขอยกเว้นภาษีสุราสำหรับที่จะ ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรนั้นได้โดยต้อง ปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการขอและการยกเว้นภาษีสุรา การเก็บ และการ ขนสุราดังกล่าวออกจากโรงงานสุราเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร</p> <p>ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสุรา หรือภาชนะบรรจุสุราตามมาตรา 22 ให้ผู้ได้รับ อนุญาตปิด แสดมภ์สุราใหม่ที่ ภาชนะบรรจุสุราโดยไม่ต้องเสียภาษีอีก</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละ หนึ่งร้อย บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p> <p>มาตรา 33 ทวิ</p> <p>ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสุราที่ได้รับ ยกเว้นภาษีสุราตามมาตรา 7 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของ ภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดใน กฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p> <p>มาตรา 34 ทวิ</p> <p>ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสุราที่ได้รับ ยกเว้นภาษีสุราตามมาตรา 7 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองเท่าของภาษีสุราตามอัตราที่ กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อย กว่าลิตรละห้าสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p> <p>มาตรา 34 ตริ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
		<p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีที่ออกตามมาตรา 7 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ ครบถ้วนตามระยะเวลาหรือวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าวต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา 35 ทวิ</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 7 วรรคสอง ต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท</p>
1.5	<p>มาตรา 8</p> <p>ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรและต้องเสียภาษีสุราโดยปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุราตามอัตราที่กำหนด ไว้ในกฎกระทรวง เว้นแต่สุรานั้นมีปริมาณไม่เกินหนึ่งลิตร และได้เปิด ภาชนะที่บรรจุแล้ว การปิดแสตมป์สุราจะต้องปิดก่อนขนผ่านด่านศุลกากร แต่อธิบดีจะอนุญาตให้นำไป ปิด ณ สถานที่อื่นในความควบคุม</p>	<p>มาตรา 36</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	ของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้	
1.6	<p>มาตรา 8 เบญจ</p> <p>ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราและผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรแจ้งราคาขาย ส่งช่วงสุดท้ายของสุราต่ออธิบดีตามแบบและภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด</p>	<p>มาตรา 43 ทวิ</p> <p>ผู้ใดไม่แจ้งราคาขายตามมาตรา 8 เบญจ หรือแจ้งราคาขายดังกล่าวไม่ถูกต้อง ตามความจริงต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ผู้ใดแจ้งราคาขายสุราตามมาตรา 8 เบญจ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
1.7	<p>มาตรา 9</p> <p>การปิดแสดมภ์สุราจะเป็นการสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ปิดครบถ้วนตามอัตราและได้ขีดฆ่า แสดมภ์นั้นแล้ว การปิดและขีดฆ่าแสดมภ์สุราให้เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา 33</p> <p>ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุรา แต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา หรือปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสดมภ์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งในลิตร</p> <p>มาตรา 37</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
		<p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสองพันบาท</p> <p>มาตรา 34</p> <p>ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตมป์สุราแต่ไม่ได้ปิดแสตมป์สุราหรือ ปิดแสตมป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตมป์สุราตามวิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยไม่สุจริต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p> <p>มาตรา 44</p> <p>ผู้ใดมีแสตมป์สุราซึ่งรู้หรือว่าเป็นแสตมป์ปลอม หรือมีแสตมป์สุราที่ใช้แล้วไว้ใน ครอบครองเพื่อใช้อีกหรือเพื่อค้า หรือนำแสตมป์สุราที่ใช้แล้วมาใช้อีกมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
1.8	<p>มาตรา 10</p> <p>ผู้ส่งสุรารออกไปนอกราชอาณาจักรมีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราสำหรับสุราที่ส่งออก</p>	<p>มาตรา 33 ทวิ</p> <p>ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราและสุรานั้นได้ส่งออกไป นอกราชอาณาจักรแล้วตาม</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	ไป นั้น โดยปฏิบัติตามวิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	<p>มาตรา 10 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p> <p>มาตรา 34 ทวิ</p> <p>ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราและสุรานั้นได้ส่งออกไป นอกราชอาณาจักรแล้ว ตามมาตรา 10 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละห้าสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p>
1.9	<p>มาตรา 12</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดใช้สุร่าทำของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต</p> <p>บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การใช้สุราในการปรุงยาตามคำสั่งของแพทย์</p>	<p>มาตรา 38</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 12 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
1.10	<p>มาตรา 13</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุรา เว้นแต่ จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี</p>	<p>มาตรา 39</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกิน สี่เท่าของ ภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
1.11	<p>มาตรา 14</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขนสุราจาก เจ้าพนักงานสรรพสามิต หรือสำหรับกรณีขนสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรจากเจ้าพนักงานศุลกากร หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา</p>	<p>มาตรา 38 ทวิ</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 มีความผิดต้องระวางโทษปรับตาม ปริมาณน้ำสุราที่ทำการขนในอัตราลิตรละสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p>
1.12	<p>มาตรา 15</p> <p>ผู้ใดทำการขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสิบลิตรเข้าใน หรือ ออกนอกเขตท้องที่ที่ กำหนดในกฎกระทรวง ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต ทั้งนี้ให้ ใช้บังคับแก่กรณีและผู้โดยสารทำการขนสุรา โดยยานพาหนะสาธารณะที่ รับส่งคนโดยสารเป็นปกติผ่าน เขตท้องที่ที่กำหนดนั้น หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต</p>	<p>มาตรา 38 ทวิ</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 มีความผิดต้องระวางโทษปรับตาม ปริมาณน้ำสุราที่ทำการขนในอัตราลิตรละสิบบาท เศษของลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>ขมสุรา</p> <p>ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขมสุรากำกับไปกับสุราที่ขมด้วย</p>	
1.13	<p>มาตรา 17</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุรามาออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจาก เจ้าพนักงานสรรพสามิต</p>	<p>มาตรา 40</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวาง โทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
1.14	<p>มาตรา 19</p> <p>ใบอนุญาตขายสุรามี 7 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งนี้เป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป ประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตร ขึ้นไป ประเภทที่ 3 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร ประเภทที่ 4 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร ประเภทที่ 5 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตรเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน ประเภทที่ 6 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็น</p>	<p>มาตรา 40 ทวิ</p> <p>ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ทำการขายสุราไม่ตรงตามประเภทใบอนุญาตที่เจ้า พนักงานออกให้ตามมาตรา 19 หรือผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราซื้อสุราจากผู้ไม่มีสิทธิขายได้โดยชอบด้วย กฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	การชั่วคราวไม่เกินสิบวัน ประเภทที่ 7 สำหรับการขายสุราครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตรเพื่อดื่มภายในสมาคม หรือสโมสร	
1.15	มาตรา 20 ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 จะขายสุราได้แต่เฉพาะภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท
1.16	มาตรา 21 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 เก็บหรือรักษาสุราประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ ขายไว้ ณ ที่อื่นนอกจากที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต	มาตรา 38 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 21 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท
1.17	มาตรา 22 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ทำการเปลี่ยนแปลงสุราโดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำหรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลง ภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต และทำต่อหน้า พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	มาตรา 36 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 22 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพัน บาท

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	ถ้าปรากฏว่า สุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวใน วรรคก่อน เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นซึ่งมิได้เป็นไปตามธรรมชาติให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่าผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา	
1.18	<p>มาตรา 23</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ทำการ เปลี่ยนแปลงสุราโดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำหรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปน ลงหรือเปลี่ยนแปลง ภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุรา เพื่อดื่มในขณะนั้น</p> <p>ถ้าปรากฏว่าสุราที่มีอยู่ในครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวในวรรคก่อน เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่น ซึ่งมิได้เป็นไปตามธรรมชาติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา</p>	<p>มาตรา 38</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
1.19	<p>มาตรา 24</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดทำหรือขายเชื้อสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน สรรพสามิต มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ ได้รับใบอนุญาตตามความใน</p>	<p>มาตรา 42</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
1.20	<p>มาตรา 25</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามความใน มาตรา 24 หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว</p>	<p>มาตรา 42 ทวิ</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท</p>
1.21	<p>มาตรา 26</p> <p>ใบอนุญาตซึ่งออกตามความในมาตรา 5 มาตรา 12 มาตรา 17 และมาตรา 24 ให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่ เปิดเผยให้เห็นได้ง่าย</p> <p>การเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตก็ตีการโอนใบอนุญาตเช่นว่านี้ก็ตี จะทำได้ต่อเมื่อ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา 37</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 วรรคแรก ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสองพันบาท</p>
1.22	<p>มาตรา 27</p> <p>ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำสุรตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง หรือได้รับอนุญาตขายสุรตาม มาตรา 19 ประเภทที่ 1 หรือ ประเภทที่ 2 หรือประเภทที่ 3 หรือได้รับใบอนุญาตให้ใช้สุรตามมาตรา 12 หรือได้รับใบอนุญาตให้ทำหรือขายเชื้อ สุรตามมาตรา 24 จะต้องทำบัญชีประจำวันและบัญชีงบ เดือนแสดงจำนวนสุร หรือเชื้อสุรและยื่นบัญชีงบเดือนต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามแบบและ</p>	<p>มาตรา 43</p> <p>ผู้ใดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุร หรือเชื้อสุร ตามมาตรา 27 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ผู้ใดยื่นบัญชีแสดงจำนวนสุร หรือเชื้อสุรตามมาตรา 27 อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>กำหนดเวลาที่อธิบดีกำหนด</p> <p>บัญชีประจำวันจะต้องเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ซึ่งได้รับใบอนุญาต</p> <p>การทำบัญชีงบเดือนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3</p>	
1.23	<p>มาตรา 45</p> <p>บรรดาสุรา เชื้อสุรา และสินค้าที่ทำด้วยสุรา ที่ได้ทำ นำเข้ามาในราชอาณาจักรขายหรือมีไว้ในครอบครอง อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ตลอดจน ภาชนะที่ใสสิ่งของ ดังกล่าว รวมทั้งภาชนะและเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราให้บริบ เป็นของกรมสรรพสามิต</p>	<p>มาตรา 45</p> <p>....ให้บริบเป็นของกรมสรรพสามิต</p>
2	ประมวลกฎหมายอาญา	
2.1	<p>มาตรา 49</p> <p>ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด เกี่ยวเนื่องกับ การเสพสุราเป็นอาจिन หรือการเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ศาลจะ กำหนดในคำพิพากษาว่า บุคคลนั้น จะต้องไม่เสพสุรา ยาเสพติดให้โทษอย่าง</p>	<p>มาตรา 49</p> <p>....ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>หนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่าง ภายในระยะเวลาไม่เกิน สองปีนับแต่วันพ้นโทษ หรือวันปล่อยตัวเพราะรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้</p>	
3	พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509	
3.1	<p>มาตรา 16</p> <p>ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ</p> <p>(1) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ</p> <p>(3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้</p>	<p>มาตรา 27</p> <p>ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16 (1) (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท</p>
3.2	<p>มาตรา 16/3</p> <p>ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการ ระหว่างเวลาทำการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือมีการฝ่าฝืนมาตรา 16/2 ให้ผู้รับอนุญาต ตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ ทราบโดยพลัน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการใน การแจ้งและ</p>	<p>มาตรา 28/1</p> <p>ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16/3 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>การรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด</p> <p>การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้</p>	
4	พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522	
4.1	<p>มาตรา 43</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ</p> <p>(2) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น</p>	<p>มาตรา 160 ตี</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
		กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่
5	พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	
5.1	<p>มาตรา 26</p> <p>ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้</p> <p>(1) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(2) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>มาตรา 38</p> <p>ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตีมแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
5.2	<p>มาตรา 27</p> <p>ห้ามขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้</p>	<p>มาตรา 39</p> <p>ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 27 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา</p> <p>(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา</p> <p>(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร</p> <p>(4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก</p> <p>(5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ</p> <p>(6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง</p> <p>(7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป</p> <p>(8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p>	
5.3	<p>มาตรา 28</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือ</p>	<p>มาตรา 39</p> <p>ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>ข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้</p> <p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา</p>	
5.4	<p>มาตรา 29</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้</p> <p>(1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์</p> <p>(2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้</p>	<p>มาตรา 40</p> <p>ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
5.5	<p>มาตรา 30</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ</p> <p>(2) การเร่ขาย</p> <p>(3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย</p> <p>(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่ม</p>	<p>มาตรา 41</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>แอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อ หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ</p> <p>(5) โดยแจก แถม ให้หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือ การให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนด เงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม</p> <p>(6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการ</p>	
5.6	<p>มาตรา 31</p> <p>ห้ามมิให้ ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้</p> <p>(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของ พิธีกรรม ทางศาสนา</p> <p>(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วย สถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็น</p>	<p>มาตรา 42</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>ที่พักส่วนบุคคล</p> <p>(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยง ตามประเพณี</p> <p>(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ</p> <p>(5) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้า ในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง</p> <p>(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้ เพื่อการพักผ่อนของประชาชน โดยทั่วไป</p> <p>(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ</p>	
5.7	<p>มาตรา 32</p> <p>ห้ามมิให้ ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ ผู้ อื่นดื่ม</p>	<p>มาตรา 43</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>โดยตรงหรือโดยอ้อม</p> <p>การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์ทุกประเภท ให้ กระทำได้ เฉพาะการให้ ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ เชิงสร้างสรรค์สังคม โดย ไม่มีการปรากฏภาพของสินค้า หรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์นั้น เว้น แต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์ หรือสัญลักษณ์ ของบริษัทผู้ ผลิตเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนด ใน กฎกระทรวง</p> <p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้ บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิด นอกราชอาณาจักร</p>	<p>นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับ อีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติ ให้ถูกต้อง</p>
5.8	<p>มาตรา 34</p> <p>ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์ สถานที่ผลิตนำเข้า หรือขายเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์ สถานที่เก็บเครื่องตีเมล็ดกลอกฮอลล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้นรวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อ ตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา 44</p> <p>ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 34 (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 34 (3) หรือไม่ยอมส่ง เอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>(2) ยึดหรืออายัดเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(3) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา</p>	<p>เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา 34 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท</p> <p>ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท</p>
6	ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ	
6.1	<p>ข้อ 1 (ตอนต้น)</p> <p>ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ</p>	<p>ข้อ 1 (ตอนท้าย)</p> <p>หากฝ่าฝืนมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 18 และต้องได้รับโทษ ตามมาตรา 25 ระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
7	พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560	
7.1	<p>มาตรา 153</p> <p>ผู้ใดประสงค์จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครอง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด</p> <p>การขออนุญาตและการออกไปอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์</p>	<p>มาตรา 191 ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่ผลิตโดยฝ่าฝืนมาตรา 153 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท</p> <p>มาตรา 192 ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ผลิตโดยฝ่าฝืนมาตรา 153 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าสุรานั้นมีปริมาณต่ำกว่าหนึ่งลิตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองพันบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา นี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต</p>	<p>มาตรา 193 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 153 วรรคหนึ่ง วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา 194 ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตสุราหรือยาสูบผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา 153 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท</p> <p>มาตรา 205 ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตหรือขายสุรา ยาสูบ หรือไฟซึ่งออกตามมาตรา 153 กระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p> <p>(1) ใช้ใบอนุญาตไม่ตรงกับสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต</p> <p>(2) ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย</p> <p>(3) ไม่ขอใบแทนใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ใบอนุญาต สูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ</p>
7.2	<p>มาตรา 154</p> <p>ผู้ใดประสงค์จะนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี</p> <p>การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา 195 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 154 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>การนำสุราเข้ามาตามวรรคหนึ่งเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมีใช่เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจผ่อนผัน ให้นำเข้ามาได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ ตามจำนวนและทางด้านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนด</p> <p>บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ทำการตามหน้าที่ผู้ขนส่งโดยสุจริต หรือกรณีการนำเข้า เพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับดูแลสินค้าตามมาตรานี้ได้ตามที่เห็นสมควร</p>	
7.3	<p>มาตรา 155</p> <p>ผู้ใดประสงค์จะขายสุรา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต</p> <p>บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายสุรา ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การขายทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต</p>	<p>มาตรา 196 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 155 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p> <p>มาตรา 197 ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราตามมาตรา 155 ทำการขายไม่ตรงตามประเภทของใบอนุญาตต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองพันบาท</p> <p>มาตรา 205 ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตหรือขายสุรา ยาสูบ หรือไฟซึ่งออกตามมาตรา 155 กระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p> <p>(1) ใช้ใบอนุญาตไม่ตรงกับสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต</p> <p>(2) ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>(2) การขายในการบังคับคดี</p> <p>(3) การขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร</p> <p>(4) กรณีอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด</p>	<p>(3) ไม่ขอใบแทนใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาต สูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ</p>
7.4	<p>มาตรา 157</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลง ภาชนะบรรจุสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น</p>	<p>มาตรา 196 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 157 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p>
7.5	<p>มาตรา 158 ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงสุรา โดยนำสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงในสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา 196 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 158 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p>
7.6	<p>มาตรา 203 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้....</p> <p>(1) มีไว้ในครอบครองซึ่งสินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วน เว้นแต่</p>	<p>มาตรา 203 ....ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองเท่าถึงสิบเท่าของค่าภาษี ที่จะต้องเสียหรือที่เสียไม่ครบถ้วน แต่ต้องไม่ต่ำกว่าสี่ร้อยบาท</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>(ก) ในกรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตมีไว้ในโรงอุตสาหกรรม หรือในคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตและได้รับ ใบอนุญาตผลิตสุรา ยาสูบ และไฟ</p> <p>(ข) ในกรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตและได้รับใบอนุญาต ผลิตสุรา ยาสูบ และไฟ มีไว้ในโรงอุตสาหกรรมหรือในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือในกรณีที่เป็นการครอบครอง ยาสูบหรือไฟโดยชอบตาม มาตรา 165 หรือมาตรา 173</p> <p>(2) มีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสินค้าที่ได้รับยกเว้น หรือได้รับคืน ภาษีแล้วตามหมวด 1 ส่วนที่ 9</p>	
7.7	<p>มาตรา 204 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้...</p> <p>(1) ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วน เว้นแต่</p> <p>(ก) ในกรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตมีไว้ในโรงอุตสาหกรรม หรือในคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตและได้รับ ใบอนุญาตผลิตสุรา ยาสูบ</p>	<p>มาตรา 204 ....ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับตั้งแต่ ห้าเท่าถึงสิบห้าเท่าของค่าภาษีที่จะต้องเสียหรือที่เสียไม่ครบถ้วน แต่ต้องไม่ต่ำกว่าแปดร้อยบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ</p>

ลำดับ	ลักษณะการกระทำผิด	ความรับผิดทางอาญา
	<p>และไฟ</p> <p>(ข) ในกรณีที่ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนสรรพสามิตและได้รับใบอนุญาต ผลิตสุรา ยาสูบ และไฟ มีไว้ในโรงอุตสาหกรรมหรือในคลังสินค้าที่ตนบน หรือในกรณีที่เป็นการขาย หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งไฟที่กรมสรรพสามิตผลิตขึ้น</p> <p>(2) ขายหรือมีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสินค้าที่ได้รับยกเว้นหรือได้รับคืน ภาษีแล้วตามหมวด 1 ส่วนที่ 9</p>	

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบโทษทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

4.3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาเรื่องความรู้และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย การศึกษาใช้วิธีออกแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วโดยเก็บข้อมูลจำนวน 500 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่มีการศึกษาที่สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย
3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย
4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ผลการศึกษาข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
ชาย	270	54.00
หญิง	230	46.00
รวม	500	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษารั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.00 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
20-30	258	51.60
31-40	167	33.40
41-50	48	9.60
51-60	27	5.40
รวม	500	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.60 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 33.40 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.60 เท่ากัน และอายุระหว่าง 51-60 ปีคิดเป็นร้อยละ 5.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	100	20.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	359	71.80
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	41	8.20
รวม	500	100.00

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 71.80 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีระดับการศึกษาปริญญาโทอยู่ที่ร้อยละ 8.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 10,000	81	16.20
10,001-20,000	281	56.20
20,001 - 30,000	99	19.80
30,001-40,000	22	4.40
40,001-50,000	7	1.40
มากกว่า 50,000	10	2.00
รวม	500	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษารังนี้ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนเป็นเงิน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.80 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.20 มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.40 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.00 และมีรายได้ระหว่าง 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คน

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
เคย	352	70.40
ไม่เคย	148	29.60
รวม	500	100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คน

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษารั้งนี้ส่วนใหญ่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 70.40 และไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
ดื่ม	195	39.00
ไม่ดื่ม	305	61.00
รวม	500	100.00

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษารั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 61.00 และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

เป็นการอธิบายผลการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ทั้งในภาพรวม และในรายข้อของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไป

ความคิดเห็นทั่วไป	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวัด สถานพยาบาล สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ หรือสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด	1.69	0.81	น้อยที่สุด
2. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี มากน้อยเพียงใด	2.51	1.17	น้อย
3. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันเลือกตั้ง มากน้อยเพียงใด	1.84	1.24	น้อย
4. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มากน้อยเพียงใด	2.46	1.18	น้อย
5. ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบออนไลน์ (เช่น Line Facebook Instagram YouTube Website เป็นต้น) มากน้อยเพียงใด	1.79	1.09	น้อยที่สุด
6. ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางทีวีในเวลา 05.01 - 23.59 น. มากน้อยเพียงใด	1.37	0.81	น้อยที่สุด
7. ท่านเคยพบเห็น การนำเข้าหรือการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีการเสียภาษีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด	2.07	1.30	น้อย
8. ท่านคิดว่า การฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อสังคม มากน้อยเพียงใด	3.93	1.14	มาก
9. ท่านเคยพบเห็นบุคคลมีอาการมีนเมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไปขับขี่ยานพาหนะ บ่อยครั้ง เพียงใด	2.68	1.41	ปานกลาง

10. ท่านเห็นว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ มากน้อยเพียงใด	4.26	1.15	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.46	1.13	น้อย

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไป

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.46 (S.D. = 1.13) สำหรับความคิดเห็นทั่วไปเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.26 (S.D. = 1.15) รองลงมาเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อสังคม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.93 (S.D. = 1.14) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็นบุคคลมีอาการมีนเมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไปขับขี่ยานพาหนะอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.68 (S.D. = 1.41) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.51 (S.D. = 1.17) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็นการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.46 (S.D. = 1.18) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็น การนำเข้าหรือการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีการเสียภาษีตามกฎหมาย อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.07 (S.D. = 1.30) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็นการจำหน่ายสุราในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 1.84 (S.D. = 1.24) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็นโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบออนไลน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.79 (S.D. = 1.09) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็น การจำหน่ายสุราในวัด สถานพยาบาล สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ หรือสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.69 (S.D. = 0.81) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพบเห็นโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางทีวีในเวลา 05.01 - 23.59 น. อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.37 (S.D. = 0.81)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความคิดเห็นทั่วไป	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	2.12	1.04	น้อย

2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.66	0.98	มาก
3. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.64	0.93	มาก
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.35	0.97	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	3.03	1.08	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.16	1.00	ปานกลาง

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D. = 1.00) สำหรับความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.66 (S.D. = 0.98) รองลงมาความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.93) ความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.35 (S.D. = 0.97) ความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.03 (S.D. = 1.08) และความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.12 (S.D. = 1.04)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความคิดเห็นทั่วไป	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.41	1.18	น้อย
2. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.43	1.15	น้อย
3. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.37	1.20	น้อย
4. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.15	1.20	น้อย
5. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.76	1.13	น้อยที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.22	1.17	น้อย

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22 (S.D. = 1.17) สำหรับความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.43 (S.D. = 1.15) รองลงมาความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.41 (S.D. = 1.18) ความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการ มีนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.37 (S.D. = 1.20) ความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.15 (S.D. = 1.20) และความคิดเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.76 (S.D. = 1.13)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย

ตารางที่ 10 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	T-test	Sig.
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	-2.856	.070
2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.435	.382
3. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	.980	.737

4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	2.480	.030*
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	5.121	.011*
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-2.250	.109
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.641	.003*
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.872	.000*
9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.210	.001*
10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.851	.712

ตารางที่ 13 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามเพศ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ T-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นเรื่องอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายและความคิดเห็นด้านโทษทางอาญาแตกต่างกันในเรื่อง 1) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการเมินเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีเมมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 3) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 4) การที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ และ 5) ความเหมาะสมของกฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอื่น ๆ นั้น เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นในเรื่อง อัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายและโทษทางอาญา ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	F-test	Sig.
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	16.672	.000*
2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.835	.010*

3. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	5.101	.002*
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	2.299	.077
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	6.308	.000*
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.508	.212
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.578	.630
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีเมานจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.586	.625
9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีเมานอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.473	.221

10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	12.049	.000*
---	--------	-------

ตารางที่ 14 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามอายุ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นเรื่องอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยเฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่แตกต่างกันในเรื่อง 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 2) การที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ 3) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช 4) ความเหมาะสมของกฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่ และ 5) ความเหมาะสมของกฎหมายในการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอื่น ๆ นั้น อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นของในเรื่อง อัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	F-test	Sig.
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	3.009	.050

2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.748	.024*
3. ท่านคิดว่า กฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	4.182	.016*
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.739	.177
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	5.344	.005*
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	5.591	.004*
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	3.854	.022*
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.807	.447
9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.310	.734

10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.318	.100
---	-------	------

ตารางที่ 15 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามระดับการศึกษา *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นของอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่แตกต่างกันในเรื่อง 1) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) การที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) ความเหมาะสมของกฎหมายที่มีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่ 4) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ 5) ความเหมาะสมของกฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาว์ชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายอื่น ๆ นั้น ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นของที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามรายได้

ความคิดเห็น	F-test	Sig.
-------------	--------	------

1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	7.547	.000*
2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.181	.008*
3. ท่านคิดว่า กฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.846	.015*
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	4.738	.000*
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	8.466	.000*
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	4.415	.001*
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	3.300	.006*
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.662	.022*

9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.520	.029*
10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	4.621	.000*

ตารางที่ 16 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามรายได้

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นของอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่แตกต่างกันในทุกเรื่อง

ตารางที่ 14 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คน

ความคิดเห็น	T-test	Sig.
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	-2.025	.396
2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.679	.175

3. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	2.076	.932
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	-.080	.666
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	.997	.202
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.156	.029*
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.703	.157
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.693	.494
9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.524	.069

10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	2.886	.003*
---	-------	-------

ตารางที่ 17 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ T-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คนที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นของอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่ต่างกันในเรื่อง 1) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช และ 2) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายอื่น ๆ นั้น ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นของที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน

ความคิดเห็น	T-test	Sig.
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด	-5.540	.179

2. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	.735	.689
3. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	.890	.1791
4. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.061	.010*
5. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด	1.758	.001*
6. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.562	.540
7. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.732	.794
8. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	-1.228	.039*
9. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขีรถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	.189	.323

10. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.723	.009*
---	-------	-------

ตารางที่ 18 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคิดเห็นต่ออัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมาย จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของผู้คน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่า การทดสอบค่าสถิติ T-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้คนที่ยังคงดื่มอยู่ในปัจจุบันแตกต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นของอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายที่แตกต่างกันในเรื่อง 1) การที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ และ 2) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช 3) ความเหมาะสมของกฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. และ 4) ความเหมาะสมของอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีเมามาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เฉพาะความคิดเห็นด้านกฎหมายอื่น ๆ นั้น ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นของที่ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรเพิ่มอัตราโทษให้มากขึ้น เพราะเป็นอัตราโทษที่ใช้มานานแสนนานเกินไป ยุคสมัยนี้ค่าเงินเพิ่มมากขึ้น และคนที่ฝ่าฝืนกฎก็ไม่เกรงกลัวอัตราโทษ

2. ควรเพิ่มโทษ เพราะ จะทำให้คนที่ทำผิดรู้ถึงโทษนั้นได้

3. อยากให้ปรับอัตราโทษให้สูงกว่าเดิมจะได้มีความยั้งคิดที่จะทำผิดมากขึ้น
4. การมีทั้งโทษจำคุกและปรับ ทำให้ประชาชนตระหนักหากต้องรับโทษ
5. อัตราโทษน้อยเกินไป ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดได้ง่าย เพราะไม่กลัวโทษของกฎหมาย
6. ลดหย่อน ในส่วนการปรับโทษ
7. ควรมีการตรวจสอบที่เข้มงวด กฎหมายทั้งหมดที่กล่าวมาก็ไม่มีประโยชน์ เพราะ สถานที่ราชการ บางแห่ง เจ้าหน้าที่รัฐเองก็ยังไม่ฝ่าฝืนกฎ
8. ถ้าอัตราโทษจำคุกหรือปรับที่มีอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมจริง คงไม่มีข่าวอุบัติเหตุหรือการทำร้ายร่างกายเนื่องจากความมีเมตตาจนครองสติไม่ได้ให้เห็นอยู่จนทุกวันนี้
9. ควรเข้มงวดในกฎหมายมากกว่านี้
10. อัตราโทษน้อยเกินไป
11. ควรเน้นโทษหนักมาแล้วซ้ำ
12. คนยังไม่มีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษเท่าไร
13. อัตราโทษเหมาะสมระดับหนึ่ง
14. โทษจำคุก และโทษปรับควรมีการบังคับใช้เด็ดขาดกว่านี้
15. อัตราโทษและค่าปรับน้อยเกินไป
16. อัตราโทษมีความเหมาะสม หากบังคับใช้ได้จริง
17. โทษไม่เหมาะสม ยิ่งเบาเกินไป เพราะสิ่งนี้เป็นเหตุเริ่มต้นของทุกปัญหา และอาชญากรรม รวมถึงอุบัติเหตุ
18. ไม่ควรมีเพียงแค่จำคุกและเสียค่าปรับ ควรให้ผู้กระทำความผิด ทำดีต่อสังคมตอบแทน บำเพ็ญประโยชน์ ที่ทำได้จริงและทำต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 50ปี
19. ควรลดโทษเพราะการกินเหล้า ถ้าควบคุมสติได้ก็ไม่มีปัญหาอะไร
20. เหมาะสมบางกรณี บางกรณีอาจมองว่าโทษเบาไป

21. เมมาแล้วชั่วคราวเพิ่มโทษให้แรงยิ่งขึ้น
22. ควรปรับเงินเพิ่มขึ้นจำคุกมากขึ้น เพื่อความเกรงกลัวของคนขาย
23. บางกรณีอาจจะต้องเพิ่มโทษ เช่น การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลา หรือขายให้แก่เยาวชนอายุต่ำกว่า 20
24. ควรเป็นโทษปรับและให้รับผิดชอบต่อความเสียหายต่อบุคคลและทรัพย์สิน โทษจำคุกเปลืองพื้นที่ในการคุมขัง
25. โทษบางอย่างเหมาะสมแล้ว
26. ปรับโทษน้อยเกินไป น่าจะมีบทลงโทษให้มากกว่านี้
27. สุรา เป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม และทำให้ผู้ที่ดื่มในปริมาณมาก ๆ ขาดสติยังคิด ต่อให้โทษหนักทางกฎหมาย ผู้ดื่มก็ไม่อาจทนกับกิเลสของตนเองได้
28. อัตราโทษเหมาะสมแต่การบังคับใช้ยังไม่ค่อยมีผลจริงจัง
29. สำหรับผู้ขายเพียงพอแล้ว ต้องศึกษาโทษสำหรับผู้นำเข้า ผู้ดื่มแล้วขับ ผู้ที่ดื่มในที่ห้าม เพิ่มโทษผู้ที่เมาแล้วทำผิดต่างๆ เพราะการขายให้ไม่ได้ผิดขนาดนั้น
30. โทษที่มีอยู่เหมาะสมอยู่แล้ว

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

กฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยลักษณะการทำความผิดทางอาญา มี 3 ลักษณะได้แก่ การทำความผิดโดยเจตนา คือการกระทำที่ผู้กระทำตั้งใจ จงใจหรือมุ่งหมาย โดยรู้สำนึกในการกระทำ การทำความผิดโดยประมาท ไม่ได้เป็นการกระทำโดยเจตนา แต่เป็นการกระทำโดยไม่มีความระมัดระวังตามสมควรเท่าที่ผู้กระทำต้องมี และการกระทำโดยไม่เจตนา เป็นการกระทำที่ผู้กระทำไม่เจตนา แต่ผู้กระทำต้องยอมรับ เพราะมีกฎหมายกำหนดให้ต้องรับผิด ซึ่งมีกำหนดไว้ในกฎหมายอาญา โดยโทษทางอาญา คือ สภาพบังคับของกฎหมายอาญา ซึ่งได้กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดไว้ 5 ประการ โดยลำดับโทษเป็นโทษที่หนักที่สุดไปต่ำสุด ตามลำดับ ได้แก่ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก กักขัง โทษปรับ และโทษยึดหรือริบทรัพย์สิน

เมื่อพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการกำหนดอัตราโทษทางอาญาไว้ พบว่ามีการบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นสารเสพติดที่มีโทษชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะต่อระบบประสาทส่วนกลาง และด้วยเหตุที่ตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในมิติของปริมาณและมูลค่า ส่งผลให้มีเครื่องดื่มและผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยเข้าถึงเครื่องดื่มประเภทนี้ได้ง่ายมากขึ้น และรับรู้ถึงการโฆษณาเครื่องดื่มประเภทดังกล่าวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นจึงต้องมีการออกกฎหมายตั้งแต่การควบคุมการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เรื่อง ห้ามมิให้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยมีกฎหมายที่ออกมาควบคุมการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายรูปแบบ แต่การทำความผิดอันเกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปรากฏในสังคมปัจจุบันนั้นยังมีปริมาณที่อยู่ในระดับสูงอยู่ และเมื่อพิจารณาจากเศรษฐกิจในประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า มีสถานะเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเร็วจากภาวะยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นของนักลงทุนและแนวโน้มการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ เสถียรภาพระบบการเงินไทยยังมีความเสี่ยงสูงตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้า ส่งผลให้อัตราโทษและความผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายฉบับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทบทวนอัตราโทษหรืออัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่กระบวนการผลิต การนำเข้า การโฆษณา การจำหน่าย และการบริโภคที่ปรากฏอยู่

ในสังคม โดยอ้างอิงจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากความผิดปกติเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้น ซึ่งประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการทบทวนอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เริ่มจากการทบทวนและเปรียบเทียบอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบัน และท้ายที่สุด ก็นำไปสู่การเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราโทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในอนาคตต่อไปนั่นเอง โดยเมื่อพิจารณาจากทฤษฎีของการกำหนดโทษในทางอาญานั้น พบว่ามีอยู่หลายลักษณะ ซึ่งการกำหนดโทษทางอาญาในอดีตนั้นมุ่งเน้นไปในการลงโทษเพื่อแก้แค้นหรือให้เช็ดราบ เพื่อที่จะไม่กระทำความผิดในลักษณะนั้นอีก แต่ด้วยความเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งผลให้แนวคิดในการกำหนดโทษทางอาญาถูกพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดให้สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตนเองได้เพื่อไม่ให้ตนกลับมากระทำความผิดในลักษณะเช่นเดิมอีกรวมทั้ง เป็นการที่จะช่วยให้ผู้กระทำความผิดสามารถที่จะกลับคืนสู่สังคมเพื่อที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างบุคคลปกติ และเมื่อพิจารณารูปแบบของการกำหนดโทษทางอาญาที่มีการปรับใช้รูปแบบการลงโทษทางอาญาทางเลือกอื่นมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการกำหนดโทษทางอาญาในลักษณะเดิม เช่น รูปแบบการคำนวณค่าปรับแบบรายวันหรือตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล การทำงานบริการสาธารณะ การกักขังหรือกักบริเวณ และ การใช้มาตรการลงโทษทางปกครองโดยการพักหรือยกเลิกใบอนุญาตนำเข้า ผลิต จำหน่าย หรือการริบเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีจุดประสงค์ เพื่อควบคุมการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การโฆษณา การบริโภค และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยปรากฏ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ได้มีการกำหนดองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัดของแต่ละจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ขึ้นใน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขเพื่อการบังคับใช้และปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลา นอกจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 แต่ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน เพียงพระราชบัญญัตินี้ มีอาจเพียงพอแก่การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงได้มี พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ออกมาควบคุมมิให้ผู้ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ขับขี่ขณะมีเมานเมาสุรา เนื่องจากอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย หรือ เพื่อป้องกันมิให้เยาวชนเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงได้มีพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ออกมาเพื่อควบคุมมิให้เยาวชน เข้ามาข้องเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดการขยะมูลฝอยที่อาจกระทบถึงสภาพแวดล้อม บางสถานที่จึงได้ออกให้มีการควบคุมสถานที่เป็นพิเศษ เช่น ประภาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธ์พืช เป็นต้น ท้ายที่สุดนี้ ได้มี พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ออกมาเพื่อให้ประเทศชาติ ได้รับภาษีต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในการนำมาพัฒนาประเทศ

จะเห็นได้ว่ากฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่กำหนดความรับผิดชอบทางกฎหมายเอาไว้ในปัจจุบันนี้ได้ใช้ปรับใช้โทษปรับแทนโทษจำคุกเป็นหลัก โดยเฉพาะในกรณีที่มีได้เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ การกำหนดโทษปรับถือเป็นทางเลือกหนึ่งที่สำคัญที่ใช้ในการพิจารณา เนื่องจาก มีต้นทุนต่ำ สังคมไม่สูญเสียแรงงาน และไม่เป็นที่รำคาญแก่ผู้กระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของการใช้โทษปรับในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยในปัจจุบันก็คือ ก่อให้เกิดความลักลั่นกันระหว่างกฎหมายที่ออกต่างเวลากัน โดยกฎหมายที่ตราขึ้นภายหลังมักกำหนดค่าปรับไว้สูงกว่า แม้จะกำหนดโทษจำคุกไว้ไม่ต่างกัน และโทษปรับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ มักเป็นโทษปรับที่ระบุจำนวนเงินค่าปรับไว้ชัดเจน การกำหนดโทษปรับโดยมิได้คำนึงถึงเงินเพื่อ ทำให้ค่าปรับที่แท้จริงเมื่อปรับด้วยเงินเพื่อ มีค่าลดลงเมื่อเวลาผ่านไป ด้วยเหตุนี้ ผลในการป้องปรามการกระทำความผิด จึงลดลงตามไปด้วย และมักนำไปสู่การลงโทษด้วยการจำคุกเป็นหลัก ซึ่งจากแนวความคิดของการลงโทษทางอาญาในปัจจุบันที่มีแนวโน้มของคำพิพากษาที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ของการข่มขู่ยับยั้งให้ผู้กระทำความผิดและผู้อื่นในสังคมเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด เพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับโทษทัณฑ์ที่รุนแรงดัง และสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่มีในปัจจุบันของการดำเนินคดีในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยที่มีโทษทางอาญาที่ต้องประสบกับปัญหาผู้กระทำความผิดที่มีจำนวนมาก และ มาตรการในการแก้ไขผู้กระทำความผิดไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ การลงโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้น เป็นการลงโทษที่รัฐมุ่งจะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ ซึ่งหากรัฐไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายจะไร้ประสิทธิภาพในที่สุด และในท้ายที่สุด การปรับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ก็ไม่สามารถลดปริมาณการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบของความเสียหายที่เกิดขึ้น แนวคิดในการพัฒนาการกำหนดโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ควรมุ่งเน้นการลงโทษในเชิงความเสียหายทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้จากจำนวนตามเสียหายที่เกิดขึ้นเมื่อถูกประเมินเป็นมูลค่าแล้วประกอบกับจำนวนมูลค่าทางธุรกิจเครื่องตีแอลกอฮอล์มีจำนวนที่สูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่มีการกำหนดโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ 2 ลักษณะ คือ จำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำคุกและปรับ ซึ่งคดีความที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบอันเนื่องมาจากเครื่องตีแอลกอฮอล์โดยส่วนใหญ่นั้นจะตัดสินกำหนดโทษปรับเป็นหลัก โดยการตัดสินกำหนดโทษจำคุกนั้นจะเกิดขึ้นในคดีมาแล้วซึ่งกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจร

ทางบก พ.ศ. 2522 ด้วยพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงเท่านั้น และจากผลการสำรวจพบว่า ในกรณีการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อเทียบกับผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสียหายจากการเมาแล้วขับ ยังคงอยู่ในระดับมากไปจนถึงมากที่สุด และจากผลสำรวจการรับรู้หรือความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าอยู่ในระดับน้อย แต่จะมีเพียงในบางประเด็นเท่านั้นที่อยู่ในระดับที่มาก ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ เรื่องเกณฑ์อายุในการบริโภค การกำหนดห้ามสถานที่บริโภค ช่วงเวลาในการซื้อ วันห้ามจำหน่าย เท่านั้น แต่ความรู้ในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับน้อย ส่วนในเรื่องการกำหนดอัตราโทษทางอาญานั้น จากผลสำรวจพบว่าการกำหนดอัตราโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งหมายความว่าอัตราโทษน้อยเกินไป ควรมีการปรับอัตราโทษให้สูงขึ้น และจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิได้มีการเสนอรูปแบบหรือวิธีการที่สามารถนำมาปรับใช้ให้เป็นแนวทางเลือกอื่นในการกำหนดอัตราโทษหรือวิธีการรับโทษในหลาย ๆ ลักษณะ เพื่อให้เกิดการพัฒนากฎหมายที่ทำหน้าที่ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในมุมของการควบคุมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอีกด้วย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั้งหมดแล้ว จะเห็นได้ว่าลักษณะการกำหนดโทษจำคุกได้สัดส่วนแล้วตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากโทษจำคุกแทบจะไม่มีการปรับใช้เลย ถ้าไม่ใช่กรณีที่เกิดความร้ายแรงหรือเกิดความเสียหายอย่างมาก เช่นกับคดีการเมาแล้วขับและส่งผลก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งนอกนั้นใช้อัตราโทษปรับแทบทั้งสิ้น ดังนั้นในส่วนโทษปรับควรมีการกำหนดโทษปรับให้มีอัตราที่สูงขึ้นเมื่อพิจารณาจากลักษณะทางเศรษฐกิจที่เติบโตและเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับมูลค่าของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นในการพิจารณารูปแบบของการกำหนดโทษปรับที่ก่อให้เกิดความเหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และเสนอแนวทางอื่นที่ความนำมาปรับใช้แทนการจำคุกในกรณีที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่เพื่อเป็นการสร้างแนวคิดของการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีกโดยได้สัดส่วนที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะเป็แนวทางในการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในระยะยาว ซึ่งจะแตกต่างจากการใช้แนวคิดในการควบคุมหรือการลงโทษให้เช็ดหลายเพราะจะบังคับใช้ได้ในระยะเวลาดังเท่านั้น อีกทั้งยังต้องใช้ผู้ควบคุมดูแลจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเสนอให้ควรมีการปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสรุปข้อเสนอแนะในหลักการ ดังนี้

1. ให้เปลี่ยนมาใช้โทษกักขังแทนการจำคุก ยกเว้นเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ร่างกายอนามัย ชีวิตให้พิจารณาโทษจำคุก

2. ให้พิจารณาแก้ไขอัตราโทษปรับในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้สูงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ (ควรคำนวณตามอัตราเงินเฟ้อและการเติบโตทางเศรษฐกิจของมูลค่าธุรกิจ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย) โดยการคำนวณโทษปรับให้พิจารณาตามรูปแบบการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) และหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล (Individualization)

3. ให้เพิ่มการทำงานบริการสังคมเป็นหนึ่งในฐานความรับผิดชอบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4. มุ่งเน้นให้บังคับใช้มาตรการทางปกครองที่เกี่ยวข้องมากกว่าการดำเนินคดีทางศาล

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

5.2.1 มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก

มาตรการอื่นทางอาญาจะมีความมุ่งหมายที่ตัวผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกับโทษ แต่มาตรการอื่น ๆ ทางอาญาก็มุ่งหมายที่จะแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดเอง เพื่อให้กลับคืนสู่สังคม และชีวิตได้ตามปกติ โดยการให้การฝึกอบรมเข้ารับการศึกษา การฝึกอาชีพ เพื่อให้กลับตนเป็นคนดี และเป็นการสนับสนุนการปรับปรุงแก้ไขตัวบุคคลที่มีสภาพอันตรายไม่ทำให้ไปกระทำความผิดซ้ำอีก เช่นกัน โดยการนำมาตรการอื่นมาใช้แทนที่การลงโทษจำคุก ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดมาตรการที่ศาลอาจนำมาใช้แทนการลงโทษจำคุกไว้ 3 มาตรการด้วยกัน มีดังนี้⁴²

1. การยกโทษจำคุก⁴³ ในกรณีที่ศาลลงโทษจำคุกสถานเดียว และโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับมีกำหนดเวลาเพียงสามเดือนหรือน้อยกว่า มาตรา 55 ให้อำนาจศาลที่จะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงอีก เช่น กำหนดโทษจำคุกเดือนเดียวก็ได้ วิธีการนี้ขัดกับหลักที่ว่าศาลไม่ควรลงโทษจำคุกที่มีระยะเวลาสั้น

ในกรณีที่ศาลลงโทษจำเลย 2 สถาน คือ จำคุกและปรับ ถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิด จะต้องรับมีกำหนดเวลาเพียง 3 เดือนหรือน้อยกว่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงแล้วลงโทษทั้งจำคุกและปรับก็ได้ หรือศาลอาจจะยกโทษจำคุก คงให้ปรับแต่อย่างเดียวยกก็ได้ ซึ่งแสดงว่าวิธีการ หลังนี้คือการยกโทษจำคุกคงแต่ปรับสถานเดียวนั้น ตรงกับหลักที่ว่าศาลไม่ควรลงโทษจำคุกในระยะเวลาอันสั้น แต่ผู้กระทำความผิดควรได้รับ

⁴² ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย, (2540), *กฎหมายอาญา ภาค 1*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ SE-ED. (น. 179).

⁴³ มาตรา 55 บัญญัติว่า “ถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับมีกำหนดเวลาเพียงสามเดือนหรือน้อยกว่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงอีกก็ได้ หรือถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิด จะต้องรับมีกำหนดเวลาเพียงสามเดือน หรือน้อยกว่าและมีโทษปรับด้วย ศาลจะกำหนดโทษ จำคุก ให้น้อยลง หรือจะยกโทษจำคุกเสีย คงให้ปรับแต่อย่างเดียวยกก็ได้”

โทษบ้าง ศาลจึงต้องลงโทษปรับในเมื่อได้ยกโทษจำคุกให้แก่จำเลย

2. การลงโทษกักขัง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 23 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษกักขัง โดยใน กรณีที่ ศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หากผู้กระทำความผิดนั้นไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือเคยได้รับโทษ จำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ ศาลจะพิพากษาให้ ลงโทษกักขังไม่เกินสามเดือนแทนโทษจำคุกนั้นก็ ได้ โทษกักขังนั้นเป็น โทษที่ไม่ปรากฏในกฎหมายลักษณะ อาญาเดิม แต่บัญญัติขึ้นใหม่ในประมวลกฎหมายอาญา และ เป็นโทษที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ลงแก่ผู้กระทำ ความผิดฐานใดฐานหนึ่งเหมือนโทษอื่นๆ แต่เป็นมาตรการที่ใช้สำหรับเปลี่ยนจากโทษจำคุกระยะสั้นไม่เกิน 3 เดือน มาเป็นโทษกักขังไม่เกิน 3 เดือน ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือเคย ได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็น โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เพื่อเป็นการ ป้องกันผลร้ายจาก การที่ผู้ซึ่งไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เพิ่งได้รับโทษ จำคุกกระยะสั้นไม่ให้ปะปนกับผู้ ที่ ต้องโทษจำคุกอยู่แล้วในเรือนจำ⁴⁴

อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะกำหนดมาตรการให้ศาลพิพากษาให้ลงโทษกักขังไม่เกิน 3 เดือน แทน โทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนได้ แต่การกักขังผู้กระทำความผิดก็ยังเป็นโทษที่บังคับเอาแก่ เสรีภาพเช่นเดียวกับ โทษจำคุก เนื่องจากมาตรา 24 วรรคแรก กำหนดให้กักตัวผู้ต้องโทษกักขังไว้ใน สถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้อัน มิใช่เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงาน สอบสวน สถานที่กักขังในปัจจุบันจึงเป็น สถานที่กักขังของรัฐที่ตั้งขึ้นในจังหวัดต่างๆ เพื่อควบคุมผู้ ที่ ต้องโทษกักขังแทนโทษจำคุกหรือผู้ที่ต้องถูกกักขัง แทนการชำระค่าปรับ อันเป็นการแยกผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมและทำให้ผู้กระทำความผิดถูกลดรา หน้าที่ในลักษณะเดียวกับการลงโทษ จำคุก ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสออกไปประกอบอาชีพหารายได้ ตามปกติ ส่งผลกระทบต่อ ครอบครัวของผู้กระทำความผิด และไม่ก่อให้เกิดผลในทางแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ความผิดหรือชดใช้ เยียวยาแก่ผู้เสียหายหรือสังคมแต่อย่างใด แม้มาตรา 24 วรรคสอง จะให้อำนาจศาลในการ สั่งในคำ พิพากษาให้กักขังผู้กระทำความผิดไว้ในที่อาศัยของผู้นั้นเอง หรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับตัวผู้ นั้นไว้ หรือ สถานที่อื่นที่อาจกักขังได้แต่กฎหมายก็มีได้กำหนดมาตรการในการตรวจสอบหรือควบคุมดูแล ผู้กระทำ ความผิด ดังนั้น ในทางปฏิบัติศาลจึงมักไม่ใช้อำนาจตามมาตรา 23 เพื่อเปลี่ยนโทษจำคุก เป็นโทษกักขังแต่ อย่างไม่

⁴⁴ จิตติ ดิงศรีทิพย์, (2536), *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค1*, กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯ (น. 827).

3. การรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ

การรอกการกำหนดโทษ หมายความว่า เมื่อศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดจริงแล้ว ศาลยังไม่กำหนดโทษจำเลยลงไป ในขณะที่นั้นจะให้จำคุกนานเท่าใด แต่จะปล่อยให้จำเลยเป็นอิสระไป โดยมีเงื่อนไขว่า จำเลยจะต้องไม่กระทำความผิดขึ้นอีกภายในเวลาที่กำหนด ถ้าจำเลยไม่ทำผิดขึ้นอีก ภายในเวลานั้น โทษที่จำเลยได้รับสำหรับการกระทำผิดที่รอกการลงโทษไว้ก็เป็นอันหมดไป แต่ถ้า จำเลยกระทำความผิดขึ้นอีกภายในเวลานั้น ศาลก็จะกำหนดโทษและลงโทษที่รอไว้สำหรับการ กระทำความผิดครั้งก่อนบวกเข้ากับโทษที่จะลงสำหรับ ความผิดครั้งหลังด้วย ส่วนการรอกการลงโทษ ก็มีลักษณะคล้ายกับการรอกการกำหนดโทษ กล่าวคือ เมื่อศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดและ พิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษ จำคุกมาก่อนและมีเหตุอัน สมควรเพื่อให้โอกาสจำเลยกลับตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด ศาลก็จะพิพากษาว่า จำเลยมีความผิด แต่ให้รอกการลงโทษไว้ก่อน แล้วปล่อยตัวจำเลยไป ดังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ ว่า จะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

(3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำ ความผิดอีก โดย ความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และ พยายามบรรเทาผลร้ายที่ เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่ รอกการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษ แต่รอกการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะ เป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่ง อย่างใดหรือทั้งสองอย่างเพื่อให้โอกาสกลับตัว ภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้า ปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษาโดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุม ความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดข้อเดียว หรือหลาย ข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะ ได้สอบถามแนะนำ

ช่วยเหลือ หรือตัดเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการ ประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำ กิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์

(2) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติได้อันอาจนำไปสู่การกระทำ ความผิดในทำนอง เดียวกันอีก

(4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกาย หรือจิตใจหรือความ เจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(5) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด (6) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่ อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด

ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ด้วย ก็ได้

(7) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหาย ตามที่ผู้กระทำ ความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน

(8) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อมหรือชดใช้ ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว

(9) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิด ภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน

(10) เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ ผู้กระทำความผิด กระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหาย ตามที่เห็นสมควร

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาล ตามคำขอของ ผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้ เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือ จะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสอง ที่ศาลยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามี การกระทำผิดทัณฑ์บนให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 มาใช้

บังคับโดยอนุโลม”

จะเห็นได้ว่าการรอกการลงโทษนั้น มาจากแนวความคิดในการที่จะแก้ไขปัญหา อาชญากรรม โดยการผลักดันจำเลยออกจากกระบวนการคุมขังในเรือนจำ ซึ่งมองว่าการลงโทษ จำคุกจำเลยในระยะเวลาสั้นไม่อาจทำให้จำเลยสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ดีขึ้นได้เสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการกระทำ ความผิดในข้อหาไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษเล็กน้อย ควรใช้มาตรการที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู จำเลยให้กลับตน เป็นพลเมืองดีซึ่งจะมีความเหมาะสมมากกว่าการลงโทษจำคุกในระยะสั้น

5.2.2 การเลือกรูปแบบการกำหนดโทษปรับ

เมื่อพิจารณาถึงตัวผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสังคม ซึ่งการลงโทษปรับในปัจจุบันสามารถแยกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Ordinary Fine) โดยแยกออกเป็นชั้น สูงสุดและชั้นต่ำสุด

การลงโทษปรับตามอัตราชั้นสูงสุดและต่ำสุดที่มีกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เป็นการกำหนดอัตราโทษปรับที่แน่นอน (Fixed Sum) กล่าวคือจะปรับได้ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎหมาย กำหนดและต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยการกำหนดจำนวนของค่าปรับดังกล่าวเปิดโอกาสให้ ศาลได้ใช้ดุลยพินิจซึ่งศาล จะต้องกำหนดอัตราโทษปรับดังกล่าวให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับผู้กระทำ ความผิดแต่ละบุคคล แต่ รายละเอียดก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องการใช้ดุลยพินิจของศาลว่า จะมีหลักเกณฑ์อย่างไรที่จะกำหนดอัตราโทษปรับสำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละคนซึ่งโดยปกติควรจะมี หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสัดส่วนได้ของอัตราโทษปรับกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ดังนี้⁴⁵

1.1 การกำหนดสัดส่วนหรืออัตราโทษปรับให้ได้สัดส่วนกับภัยอันตราย หรือ ความผิด (Proportionment according to Harm and Guilt) เกณฑ์ในการกำหนดโทษปรับให้ได้สัดส่วนนั้นอาจใช้หลักการเดียวกันกับการกำหนดโทษจำคุกให้ได้สัดส่วนกับความรุนแรงของการกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราโทษอาจคำนึงถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นประกอบการพิจารณากำหนดโทษปรับด้วย

1.2 การกำหนดสัดส่วนตามภาวะทางเศรษฐกิจและการเงิน (Proportionment according to Economy or Financial Circumstances) Filangieri และ Bentham เสนอความคิดว่าการปรับต้องได้ สัดส่วนกับฐานะการเงินของผู้กระทำความผิด โดยนักนิติศาสตร์ทั้ง 2 ท่าน มีความเห็นว่าบุคคลสองคนที่ กำหนดความผิดร้ายแรงเท่ากันจะได้รับโทษเสมอภาคกันแม้ว่าผู้กระทำความผิดทั้งสองจะถูกปรับในจำนวนที่

⁴⁵ พิรุฬห์ โศกุลวรรณ เล่มเดิม หน้า 46 – 69.

ไม่เท่ากัน แต่เทียบสัดส่วนของทุนทรัพย์ที่มีอยู่แล้ว เช่น โทษในการกระทำความผิดอาญาอาจถูกกำหนดให้เป็นโทษปรับ 1 ใน 3 หรือ 1 ใน 4 ของจำนวนทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาจะมีอยู่

2. การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine)

แนวคิดการลงโทษปรับตามวันและรายได้เป็นแนวคิดในการลงโทษปรับที่กำหนดอัตราค่าปรับให้มีความสัมพันธ์กับรายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละวันของผู้กระทำความผิดเพื่อให้การลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพในการยับยั้งมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดอีกตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือยับยั้ง (Deterrence) โดยแนวความคิดการลงโทษปรับตามวันและรายได้เป็นแนวคิดใหม่ที่นอกจากจะช่วยหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดที่ไม่สามารถชำระค่าปรับได้ตามการลงโทษปรับแบบกำหนดอัตราแน่นอนตายตัวแล้วยังช่วยให้การลงโทษปรับบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะมีฐานะทางเศรษฐกิจจรรยาหรือยากจนก็ตาม เพราะเป็นการคำนวณค่าปรับจากรายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละวันของผู้กระทำความผิด จึงกล่าวได้ว่าระบบการลงโทษปรับตามวันและรายได้เป็นระบบการลงโทษปรับที่มีความยุติธรรมทั้งต่อสังคมและต่อผู้กระทำความผิดแต่ละคน และมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบการลงโทษปรับแบบอื่น ๆ

3. การปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด

การลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดจะมี กำหนดไว้ตามกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยมุ่งหมายที่จะคุ้มครองความมั่นคงทางเศรษฐกิจและประเทศชาติการโดยกำหนดบทลงโทษปรับที่หนักเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบไม่กล้าที่จะกระทำความผิดหรือไม่กระทำความผิดซ้ำอีก อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือยับยั้งอาชญากรรม (Deterrence) ทั้งนี้ การลงโทษปรับโดยกำหนดตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับดังกล่าวเป็นการกำหนดอัตราโทษปรับเพื่อมุ่งคุ้มครองผลประโยชน์ของมหาชนเป็นหลักโดยมิได้ คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดแต่อย่างใดว่าจะมีเงินเพียงพอชำระค่าปรับหรือไม่

ระบบการลงโทษปรับของประเทศไทยในปัจจุบัน ไทยใช้ระบบการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว (Fixed Sum System) ซึ่งให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดจำนวนค่าปรับ โดยศาลจะพิจารณากำหนดโทษปรับจากความร้ายแรงของการกระทำความผิด ซึ่งระบบการลงโทษปรับของไทยในปัจจุบันมิได้ทำให้การลงโทษปรับเป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากโทษปรับที่กำหนดแบบตายตัวดังที่ไทยใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาคในการลงโทษ กล่าวคือผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งสามารถชำระค่าปรับได้จะมิได้รับผลกระทบจากการลงโทษหนักเท่าผู้ที่มิมีฐานะยากจน ทำให้ผู้กระทำ

ความผิดไม่เกรงกลัวต่อการบังคับโทษปรับและมีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำในอนาคต ต่างกับผู้กระทำ ความผิดที่มีฐานะยากจนหากไม่สามารถชำระค่าปรับได้ก็จะได้รับผลกระทบจากการลงโทษปรับอย่างรุนแรง เนื่องจากหากไม่มีเงินชำระค่าปรับก็จะถูกศาลบังคับใช้ค่าปรับโดยวิธีการยึดทรัพย์สินมาชำระค่าปรับหรือไม่ก็ต้อง ถูกกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งในไทยนั้นหากผู้ต้องโทษปรับไม่มีเงินชำระค่าปรับศาลก็มักจะสั่งลงโทษกักขังแทน ค่าปรับไปเลยทันที เนื่องจากการยึดทรัพย์สินมาชำระค่าปรับนั้นมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและยุ่งยากกว่าการกักขังแทน ค่าปรับ อันทำให้การบังคับคดีอาญาไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเนื่องจากการกักขังแทนค่าปรับนั้นเป็นการบังคับเอากับเสรีภาพของผู้กระทำความผิดจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการบังคับโทษปรับที่มุ่งประสงค์บังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด จึงเห็นได้ว่าการบังคับโทษปรับไม่ เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 กล่าวคือหากผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระ ค่าปรับ โทษทดแทนซึ่งศาลต้องนำมาบังคับใช้แทนค่าปรับคือโทษยึดทรัพย์สินและโทษกักขังแทนค่าปรับ ซึ่ง ศาลจะต้องดำเนินการบังคับโทษตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ จากสภาพการณ์ดังกล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้ เห็นว่าการบังคับโทษปรับของไทยในปัจจุบันไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของการลงโทษปรับที่ มุ่งบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดและเพื่อหลีกเลี่ยงโทษการจำคุกระยะสั้น ดังนั้นจึงควรนำ มาตราการแทนโทษปรับโดยใช้ระบบในการกำหนดโทษปรับแบบระบบการปรับเป็นหน่วย (Units-Fine System) โดยผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะต้องจ่ายค่าปรับมากกว่าผู้ที่มีฐานะยากจนใน ความผิดอย่างเดียวกันและในระบบเดียวกัน ทำให้การปรับเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้ เป็นไปตามดุลพินิจ ของศาล โดยในการบังคับโทษปรับนั้น ศาลจะคำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับเป็นสำคัญ ดังนั้นหาก ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่อาจชำระค่าปรับได้ ศาลจะพิจารณาถึงพฤติกรรมประกอบการพิจารณาความผิด รวมทั้งประวัติของผู้กระทำความผิด เพื่อพิจารณาว่าสมควรจะลงโทษจำคุกตามที่กำหนดโทษไว้หรือไม่ ซึ่งหาก เห็นว่าสมควรบรรเทาโทษให้ก็อาจหลีกเลี่ยงโดยการใช้อนุโลมการลงโทษทางสังคม (Community Penalties) แทน จากปัญหาเรื่องการกำหนดค่าปรับที่ไม่มีมาตรฐานและการกำหนดโทษปรับโดยมิได้คำนึงถึงเงินเพื่อ ของ ประเทศไทย ทำให้ค่าปรับที่แท้จริงเมื่อปรับด้วยเงินเพื่อมีค่าลดลงเมื่อเวลาผ่านไป โดยเฉพาะกฎหมายที่มีผล บังคับใช้มาเป็นเวลานาน ดังนั้น การบังคับใช้โทษปรับในกฎหมายจึงไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลของเงิน เพื่อ ทำให้ค่าปรับที่แท้จริงลดลงทุก ๆ ปี จากรูปแบบของการกำหนดลักษณะของโทษปรับตามที่กล่าวมาแล้ว ข้างต้น ผู้วิจัยเสนอให้นำ “การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้” (Day Fine) มาปรับใช้ในการกำหนดอัตรา โทษปรับในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ต้อง คำนึงถึงรายได้ของผู้กระทำความผิดมาใช้คำนวณค่าปรับ ค่าปรับจึงแปรผันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจของ ผู้กระทำความผิด ซึ่งเขียนเป็นสูตรการคำนวณได้ ดังนี้ ค่าปรับ = จำนวนหน่วยความผิด (วัน) × รายได้สุทธิต่อ

วันของผู้กระทำความผิด⁴⁶ โดยระบบดังกล่าวจะสร้างความเป็นธรรมในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีระดับรายได้ต่างกัน อีกทั้งสามารถแก้ปัญหาความล้าหลังของค่าปรับในแต่ละฐานความผิดและปัญหาค่าปรับที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามเงินเฟ้อ

5.2.3 การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล

การลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดตามหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล (Individualization) จะต้องมีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Punishment to Fit the Criminal) โดยมีแนวความคิดตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงที่ว่ามนุษย์แต่ละคนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกันในการรับผิดชอบอันเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะอุปนิสัยตลอดจน พฤติการณ์ภายนอกของตัวผู้กระทำความผิด การลงโทษจะต้องเป็นการลงโทษโดยคำนึงถึงธรรมชาติของตัวผู้กระทำความผิดหรือ อาชญากรเป็นสำคัญมิใช่การลงโทษโดยคำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ โดยการลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดมีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติการณ์แวดล้อมของคดี และไม่ใช่เพียงแต่ข้อกฎหมายอย่างย่อโดยละเอียดข้อเท็จจริงที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคดี ซึ่งการลงโทษโดยมีความมุ่งหมายไปถึงอุปนิสัยและบุคลิกลักษณะของผู้กระทำความผิดจึงตรงกันข้ามกับการลงโทษ ที่มุ่งจะแก้แค้นทดแทนโดยไม่คำนึงถึงการกระทำในอดีตและสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต และการที่จะให้ความมุ่งหมายในเรื่องการลงโทษสามารถนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม จำเป็นต้องยอมรับ เคารพธรรมชาติของบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอของผู้กระทำความผิดแต่ละคนมาใช้บังคับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการลงโทษ และสามารถแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดีโดยไม่ กลับไปกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก

การปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการลงโทษบุคคลให้เหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและเป็นการป้องกันสังคมจากอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งปัจจุบันได้เรียกหลักการลงโทษดังกล่าวนี้ว่า "หลักการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวบุคคล" จึงกล่าวได้ว่าการลงโทษตาม หลักการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวบุคคล" นั้นเป็นการลงโทษซึ่งต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งคดี ประวัติการ กระทำความผิด อายุ สุขภาพทางร่างกายและภาวะแห่งจิต ประวัติการศึกษา และครอบครัว สิ่งแวดล้อม ภูมิหลัง ประวัติการทำงาน สถานะทางการเงิน นิสัย สภาวะแห่งจิตและความประพฤติเป็นอาชญากร ปัจจัย อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักความเป็นจริงที่ว่ามนุษย์แต่ละคนมีความสามารถและ ความรับผิดชอบที่ไม่เท่าเทียมกันซึ่งบุคลิกลักษณะและนิสัยการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอก จึง ต้องมุ่งเน้นตัวผู้กระทำความผิดโดยตรงเพื่อการปรับปรุงแก้ไขบุคลิกนิสัย (Character Building)

⁴⁶ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). ปัญหาของระบบค่าปรับทางอาญาในประเทศไทย. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564, จาก https://tdri.or.th/2014/03/fine-system/?fbclid=IwAR3kviw8Z4r4B78K8M9xhwKswTn10RURKkO6BdOTagwKi0z_4NZI7jKkmzLo

ของผู้กระทำความผิดให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดีและสามารถอยู่ได้ในสังคม ดังนั้น ข้อเท็จจริง สำคัญในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่เป็นพฤติการณ์ของการกระทำความผิด และข้อเท็จจริงที่เป็นส่วนบุคคล กล่าวคือความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติเป็น อาชีพของผู้กระทำความผิด ทั้ง 2 ส่วนนี้จะนำไปสู่การพิจารณาลงโทษและการบังคับโทษที่เหมาะสมกับตัวบุคคล ฉะนั้นเมื่อนำหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลมาปรับใช้กับแนวคิดในการ บังคับให้ผู้กระทำความผิดทำงานแทนค่าปรับแล้ว จะเห็นได้ว่าการให้ผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษปรับ สถานเดียวสามารถทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการลงโทษปรับซึ่งอยู่ภายใต้ ดุลพินิจของศาลในการพิจารณาสั่งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลไป ย่อมจะมีประโยชน์และเป็นการมุ่งเน้นแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าการพิจารณาลงโทษปรับ ซึ่งหากผู้ต้องโทษปรับไม่มีเงินชำระค่าปรับจึงสั่งลงโทษกักขังแทนค่าปรับอย่างที่ไทยใช้อยู่ใน ปัจจุบันอย่างมากเนื่องจากเป็นการลงโทษที่เหมาะสมกับตัวบุคคลและยังทำให้การทำงานแทนค่าปรับนี้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้อีกด้วย

5.2.4 การทำงานแทนค่าปรับ

การทำงานแทนค่าปรับหมายถึงการทำงานบริการสังคมหรือการทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา การทำงานบริการสังคมนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่กระบวนกรยุติธรรมนำมาใช้ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2530 แต่ยังไม่ค่อยจะเป็นที่แพร่หลาย เพราะว่าการทำงานบริการสังคมนั้นถือว่าเป็นการลงโทษแนวใหม่แก่ผู้กระทำความผิด ในศาลหรือกรมคุมประพฤติเลือกมาเพื่อใช้กับผู้กระทำความผิดที่ไม่สมควรต้องได้รับโทษหนักอาจจะ เป็นเพราะว่าฐานความผิดหรือเจตนาในการกระทำความผิด เป็นต้น ซึ่งความหมายของการบริการสังคม นั้นก็มีอยู่หลายความด้วยกัน ซึ่ง การทำงานแทนค่าปรับโดยการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์เป็น วิธีการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการแก่สังคม ชุมชน หรือองค์การสาธารณกุศล โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อกระตุ้นให้ผู้ถูกคุมความประพฤติตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเอง ขณะที่เป็นผู้ถูกคุมความประพฤติ และมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ ความสนใจ ความมีวินัย ตลอดจนการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเกิดความภาคภูมิใจ และสร้างภาพพจน์ที่ดี สำหรับตนเองว่ายังมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้ชดเชยความเสียหายที่ก่อขึ้นด้วยการทำงาน เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในสังคม

5. เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติสามารถกลับคืนสู่สังคมและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างปกติสุขเหมือนบุคคลทั่วไปเพราะสังคมยอมรับว่าผู้ถูกคุมความประพฤติมีความสำนึกตน และยังทำคุณประโยชน์ต่อผู้อื่น

6. เพื่อเป็นการนำมาตรการอื่นมาใช้แทนวิธีการลงโทษโดยการจำกัดเสรีภาพ จำกัดเวลาพักผ่อนส่วนตัว และบังคับให้ชดใช้เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคม ซึ่งถือว่าเป็นวิธีตอบแทน การละเมิดกฎหมายวิธีหนึ่ง

การทำงานบริการสังคมในแต่ละประเทศ อาจจะมีรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ หรือความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานบริการสังคมแตกต่างกัน ปัจจุบันแนวความคิดพื้นฐานในการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมแทนโทษปรับหรือโทษจำคุก ระยะสั้นในประเทศต่างๆ สามารถจำแนกออกเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

1. การทำงานบริการสังคมเป็นมาตรการลงโทษ (Punishment)

Warren Young ได้กล่าวว่าการทำงานบริการสังคมเป็นทางเลือกสำหรับศาลที่จะตัดสิน ผู้กระทำความผิดบางประเภทที่มีโทษจำคุกระยะสั้นโดยใช้มาตรการที่จะกระทำต่อเวลาพักผ่อนของ ผู้กระทำความผิด โดยศาลจะสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมทดแทนการลงโทษจำคุกและ หากกระทำความผิดฝ่าฝืนเงื่อนไขของศาล ศาลอาจเพิกถอนคำสั่งนั้นได้และกำหนดโทษเป็นอย่างอื่น⁴⁷

2. การทำงานบริการสังคมเป็นมาตรการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation)

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย กล่าวไว้ว่าการทำงานบริการสังคมเป็นมาตรการแทนการลงโทษ จำคุกหรือโทษปรับที่ถือเป็นการฟื้นฟูบำบัด (Rehabilitation) ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า "อาชีพบำบัด"(Occupational Therapy) ซึ่งหมายถึงการฟื้นฟูบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจตลอดจน นิสัยและความประพฤติให้สามารถกลับคืนสู่สังคม กลับไปประกอบอาชีพได้ดีตามกำลังความสามารถ แนวความคิดดังกล่าวมีมาตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ. 172 โดย "กาเลน" แพทย์ชาวกรีกได้ใช้วิธีการทำงาน ในการบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยของบุคคลผู้มีความบกพร่องทางจิตใจและปรากฏว่าได้ผลดียิ่งจึงจัด บันทึกไว้ว่า "การทำงานเป็นหมอธรรมชาติที่ดี

⁴⁷ WarrenYoung.(1976). CommunityService Order.p.1. อ้างถึงใน เสมอแซ เสนเนียม.2536. (หน้า 58 -61).

ที่สุด และมีความสำคัญต่อความสุขของมนุษยชาติ"⁴⁸

3. การทำงานบริการสังคมเป็นมาตรการชดเชยหรือทดแทนความผิดแก่ผู้เสียหาย (Restitution)

Stephen Schater กล่าวว่า การชดเชยค่าเสียหายในแง่ทฤษฎีถือว่าเป็นความรับผิดชอบ ของผู้กระทำผิดต่อความเสียหายที่ตนได้ก่อขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ความผิดด้วยความมุ่งหวังว่าการชดเชยค่าเสียหายโดยผู้กระทำผิดนอกจากจะเป็นการช่วยผู้เสียหาย และแก้ไขความยุติธรรมได้คืนมาแล้วยังช่วยให้ผู้กระทำผิดได้คืนมาซึ่งอัตมโนทัศน์ (Self-Image) และรู้จักเคารพในบรรทัดฐานของสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น พัฒนาความรู้สึกลดชดเชยต่อสังคม และศีลธรรม⁴⁹

ลักษณะของการทำงานแทนค่าปรับโดยการให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์นั้นโดยส่วนใหญ่เป็นการให้บริการสังคม ชุมชน องค์กรการกุศล หรือ องค์กรสาธารณประโยชน์ รวมไปถึงสถานศึกษาและสถานพยาบาลด้วย โดยผู้ผู้นั้นจะไม่ได้รับค่าจ้างหรือ ค่าตอบแทนใด ๆ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การทำงานบริการสังคมแบบเฉพาะราย คือการจัดให้ผู้กระทำผิดซึ่ง ทำงานบริการสังคมแทนโทษปรับแต่ละคนที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่าควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม ใดเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ร่วมกระทำความผิดด้วยกันได้ทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งร่วมกันจนแล้ว เสร็จภายในระยะเวลาที่สมควรอีกด้วย รูปแบบและวิธีการทำงานบริการสังคมแบบเฉพาะรายนี้จึงเหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ต้องการระยะเวลาในการฟื้นฟูค่อนข้างมาก

2. การทำงานบริการสังคมแบบเป็นกลุ่มหรือบำเพ็ญประโยชน์แบบกลุ่มเป็นการ จัดให้ผู้กระทำ ความผิดจำนวนมากกว่า 1 คน ร่วมกันทำงานบริการสังคม หรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อ สังคม หรือชุมชน เช่น การทำงานพัฒนาทำความสะอาด ศาสนสถาน โรงเรียน ศาลาประชาคม สวนสาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ อื่นๆ รูปแบบและวิธีการทำงานบริการสังคมเป็นกลุ่มจึงเหมาะสมกับผู้กระทำผิดที่ควรได้รับการฟื้นฟูระยะสั้นหรือผู้กระทำผิดที่ไม่สามารถให้ทำงานเฉพาะ รายได้เนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานที่เข้าทำงาน

แนวทางในการพิจารณาจัดให้ทำงานบริการสังคม มีดังนี้

1. พิจารณาจากฐานความผิด เจ็บใจ หรือคำสั่งของศาล รวมทั้งพฤติกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการกระทำ

⁴⁸ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2534). การทำงานคือการแก้ไขฟื้นฟูอย่างแท้จริง. หน้า 80 – 82.

⁴⁹ Stephen Schafer. (1960). Restitution Victim of Crime (p. 3 – 7). อ้างอิงใน อรรถี อธิกิจ, 2552 หน้า 58 – 61.

ความผิด

2. พิจารณาลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น นิสัย ความประพฤติความสนใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษ รวมทั้งการศึกษาและการประกอบอาชีพ

3. งานที่จัดให้ทำจะต้องไม่เป็นงานที่เสี่ยงภัย เช่น การทำงานในที่สูง หรือ เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรหรือ สารเคมีที่เป็นอันตราย

4. การรายงานการสืบเสาะทางสังคม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจุดเริ่มต้นประการแรกของการจะใช้มาตรการให้ทำงานบริการสังคมคือต้องมีรายงานการสืบเสาะทางสังคม

5. ความยินยอมของผู้กระทำความผิด ในเรื่องของการให้ความยินยอมนั้นมี แนวคิดมาจากการที่ต้องการจะหลีกเลี่ยงปัญหาข้อโต้แย้งว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งแต่เดิมอาจต้องได้รับความยินยอมจากผู้กระทำความผิดก่อน แต่ในปัจจุบันหลายประเทศก็ได้มีการกำหนด หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ใหม่ว่าไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้กระทำความผิดก่อน

6. อัตราจำนวนชั่วโมงที่จะให้ทำงานบริการสังคม ด้วยวัตถุประสงค์หลักของ มาตรการให้ทำงานบริการสังคมเป็นไปเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาให้ ทำงานจึงต้องคำนึงถึง ระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดมรรคผลตามวัตถุประสงค์ของการใช้มาตรการดังกล่าว ถ้ากำหนดระยะเวลา ทำงานที่ต่ำเกินไปก็อาจจะไม่มีผลในทางแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด แต่ถ้ามีการกำหนดให้มีอัตราจำนวน ชั่วโมงสูงสุดวันนั้นจะเป็นการเปิดทางให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจ กำหนดจำนวนชั่วโมงที่จะให้ผู้กระทำความผิด ทำงานบริการสังคมนั้นได้อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงทั้ง ลักษณะของการกระทำความผิด และตัวผู้กระทำความผิด ทั้งนี้การกำหนดจำนวนชั่วโมงที่สูงเกินไปอาจสร้างภาระทั้งแก่ผู้กระทำความผิดและ พนักงานคุม ประพฤติมากเกินไปจนความจำเป็น โดยทั่วไปแล้ว ศาลซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมจะกำหนด เพียงจำนวนชั่วโมงที่ผู้กระทำ ความผิดต้องทำงานบริการสังคมนั้น ส่วนประเภทของงานบริการสังคมที่ต้องทำ จะเป็นเรื่องที่พนักงาน คุมประพฤติจะกำหนดให้เหมาะสมกับข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดและปัจจัย แวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่ จะรองรับการทำงานบริการสังคมนั่นเอง

7. พิจารณาคุณสมบัติของผู้ทำงานบริการสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการพิจารณาถึง คุณสมบัติต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ และภาวะทาง เศรษฐกิจของผู้ทำงานบริการ สังคมประกอบด้วยเพื่อไม่ให้งานบริการสังคมมีผลกระทบต่อ ช่วงเวลาของการประกอบอาชีพและต่อ หน้าที่ในการเลี้ยงดูหรือความรับผิดชอบต่อครอบครัวของผู้ ทำงานบริการสังคม โดยต้องมีการพิจารณาเป็น

รายการนี้ทั้งความสามารถและความเหมาะสมของบุคคล นั้นต่อการทำงานแต่ละประเภท

5.2.5 การปรับใช้มาตรการทางปกครอง

กฎหมายปกครอง เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครอง การดำเนินกิจกรรมทางปกครอง รวมทั้ง การควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทางปกครอง ตลอดจนการกำหนดหลักเกณฑ์ซึ่งระบุความสัมพันธ์ ระหว่างฝ่ายปกครองกับประชาชนด้วย ซึ่งหน่วยงานทางปกครองต้องให้อำนาจทางปกครองแก่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางปกครอง และมีลักษณะพิเศษคือผู้ที่ใช้อำนาจหรือออกคำสั่งทางปกครอง ได้ต้องเป็นหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่เท่านั้น จะมีข้อยกเว้นก็ในกรณีที่ผู้ใช้อำนาจทางปกครองนั้น ไม่ใช่บุคคลที่กล่าวมาแล้ว แต่เบื้องต้นจะใช้อำนาจทางปกครองได้ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้อำนาจ ทางปกครองได้เป็นกรณีไป ซึ่งกฎหมายปกครองนี้จะกล่าวถึงการจัดระเบียบแห่งองค์การทางปกครอง กฎหมายปกครองถูกจัดให้อยู่ในหมวดหมู่กฎหมายมหาชน

สำหรับประเทศไทยโทษทางปกครองในระบบกฎหมายไทย คือ คำสั่งทางปกครองขององค์กรฝ่าย ปกครอง ใช้อำนาจทำขึ้นเพื่อลงโทษการกระทำผิดกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การเพิกถอน ใบอนุญาต การพักใบอนุญาต หรือการสั่งให้ใช้เบี้ยปรับซึ่งมิใช่การกำหนดค่าปรับในทางอาญา แต่เป็นการใช้ อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่ต้องชำระเบี้ยปรับ จึงเป็น “คำสั่งทาง ปกครอง” ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งจะกลายเป็นโทษทางปกครอง และต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

โทษทางปกครองในประเทศไทย มักมีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะบุคคลที่ก่อตั้งนิติสัมพันธ์กับฝ่าย ปกครองไว้ ซึ่งประเทศไทยได้จำแนกรูปแบบของโทษทางปกครองออกไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบโทษที่ระงับสิทธิตามกฎหมาย เป็นโทษที่ออกมาจำกัดสิทธิในลักษณะต่าง ๆ เช่น การระงับ ใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต เป็นต้น แม้จะไม่ได้ระบุว่า เป็น “โทษทางปกครอง” แต่ปัจจุบันก็เป็นที่ยอมรับ กันแล้วว่าเป็น “โทษทางปกครอง” หรือ “มาตรการลงโทษทางปกครอง” อย่างหนึ่งแล้ว

2. เป็นรูปแบบโทษที่บังคับเอาค่าปรับหรือสิน โดยมาตรการที่ใช้กันมาก คือ โทษปรับทางปกครอง โดย เกิดจากการกระทำผิดทางปกครอง โดยฝ่ายปกครองมี อำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิดชำระค่าปรับทางปกครอง อัน เป็นโทษทางปกครองซึ่งเกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายปกครอง ซึ่งระยะหลังมักจะระบุว่า การปรับ ที่กำหนดไว้ นั้น เป็น “โทษปรับทางปกครอง” หรือ “ค่าปรับทางปกครอง” มิใช่ค่าปรับอาญา แม้จะมีแนวคิดที่ว่าโทษทาง ปกครองไม่มีลักษณะเป็นการประณามผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับโทษอาญา แต่ในบางกรณีก็อาจเป็นโทษที่ทำให้ ผู้กระทำผิดอับอายหรือเสื่อมเสีย ชื่อเสียงก็ได้เช่น การดำเนินโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาโทษทางปกครองอันเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย นั้น พบว่ามีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ ได้แก่ พระราชบัญญัติสถานบริการ มาตรา 21 ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติหรือเมื่อสถาน บริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อย ปล่อยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่อ อายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของ การกระทำความผิด

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 34(2) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขาย ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ และตามมาตรา 45 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้ ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้นโทษปรับทางปกครองจึงถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจเช่นกัน

โดยการนำมาตรการทางปกครองและมาตรการบริการสังคมมาใช้ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจได้มีคำสั่งอย่างใด ๆ แก่ผู้กระทำความผิดให้ ปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นมาตรการทางปกครองหรือมาตรการบริการสังคมแล้ว ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ หรือผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เช็ดหลาบต่อการใช้มาตรการดังกล่าวของเจ้าพนักงาน ก็จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับในกรณีนี้ เพื่อให้มาตรการดังกล่าวมีประสิทธิภาพบังคับ โดยมาตรการบังคับที่เห็นควรนำมาใช้ปฏิบัติกับมาตรการทางปกครองและมาตรการบริการสังคมนี้ คือ การนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาคดี โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจสรุปการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดแล้ว ส่งสำนวนดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล และให้ศาลมีคำสั่งลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป กล่าวคือ การเริ่มคดีจะเริ่มตั้งแต่ เจ้าพนักงานตำรวจส่งบันทึกการกระทำความผิด พร้อมด้วยคำสั่งที่สั่งให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ มาตรการทางปกครองหรือ

มาตรการบริการสังคมไปยังพนักงานอัยการ โดยก่อนที่พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องต่อ ศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งลงโทษนั้น พนักงานอัยการจะต้องแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทราบ ถึงวัน เวลา ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้น และแจ้งให้ทราบว่า การพิจารณาคดีโดยการ ออกคำสั่งลงโทษนี้มีลักษณะอย่างไร เช่น ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณาคดีโดยพิจารณาจาก พยานเอกสารได้ จำเลยมีสิทธิที่จะมาหรือไม่มาปรากฏตัวในการพิจารณาคดีของศาลก็ได้ เป็นต้น

เมื่อพนักงานอัยการได้รับบันทึกการกระทำความผิดดังกล่าวจากเจ้าพนักงานตำรวจแล้ว พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องต่อศาลแขวงเพื่อให้ศาลมีคำสั่งลงโทษ โดยในคำร้องของพนักงานอัยการจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำความผิด คำสั่งของเจ้าพนักงานตำรวจที่สั่งให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดที่ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งนั้น และขอให้ศาลมีคำสั่งลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ โดยคำสั่งลงโทษนี้ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติตามคำสั่งเดิมที่เจ้าพนักงานตำรวจได้มีคำสั่งในตอนแรก และศาลอาจมีคำสั่งเพิ่มระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นแก่ผู้กระทำความผิดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยคำสั่งลงโทษของศาลจะถือเป็นที่สุด เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้ เลือกวิธีการแก้ไขการกระทำผิดของตนแล้วในเบื้องต้น

กรณีผู้กระทำความผิดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของเจ้าพนักงาน หรือมีประสงค์จะต่อสู้คดี ผู้กระทำความผิดสามารถนำพยานหลักฐานมาแสดงต่อศาลได้ การมีคำสั่งลงโทษนี้ศาลจะสรุปคำร้อง คำให้การ คำรับสารภาพ และมีคำสั่ง ลงโทษในฉบับเดียวกัน และการพิจารณาคดีจะกระทำให้แล้วเสร็จในนัดเดียว ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินคดีลง เพื่อให้คดีเสร็จไปจากศาลได้อย่าง รวดเร็ว ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติในศาลแขวงนั่นเอง

กำหนดให้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ติดต่อบริษัทประกันเพื่อขอความร่วมมือ จากกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรส่วนท้องถิ่น หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสังคม การกุศลสาธารณะหรือสาธารณประโยชน์ เช่น องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก หน่วยงานบริการ ช่างสาร บริการสุขภาพ หน่วยงานควบคุมป้องกันอัคคีภัย ควบคุมมลภาวะ บรรเทา สาธารณภัย ดูแลรักษาหรือทำความสะอาด ดูแลรักษาสวนสาธารณะ จราจร หน่วยงาน จัดทำโครงการฝึกอบรม หรือฝึกหัดงานแก่เยาวชน สถานศึกษา หรือโรงพยาบาลหรือ สถานพยาบาลที่ดูแลรักษาคนพิการ เด็ก คนชรา เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ เข้ามาเป็นหน่วยงานภาคี⁵⁰

⁵⁰ กรมคุมประพฤติ, (ม.ป.ป.), กองกิจการชุมชนและบริการสังคม, กลุ่มงานบริการสังคม, คู่มือการทำงานบริการสังคมสำหรับหน่วยภาคี (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงยุติธรรม).

หน่วยงานภาคีดังกล่าวจะเข้ามาโดยสมัครใจเองและตกลงยอมรับทำหน้าที่ เสมือนพี่เลี้ยงให้แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งจะต้องปฏิบัติตามบริการสังคมตามคำสั่งของ เจ้าพนักงานตำรวจ หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่คอยติดตามการปฏิบัติงานและประเมิน ผลการปฏิบัติงานของผู้กระทำความผิด และรายงานผลการปฏิบัติงานกลับไปยัง เจ้าพนักงานตำรวจต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายบางส่วนลงไป และเป็นการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมโดยอาศัยวัตถุประสงค์ในการทำงานของหน่วยงานภาคี ดังกล่าวให้เป็นประโยชน์

ในการนำเอามาตรการทางปกครองและมาตรการบริการสังคมมาใช้บังคับแทนการลงโทษทางอาญานั้น จะก่อให้เกิดผลดี คือลดช่องว่างในเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของบุคคลในสังคมลงไป กล่าวคือ มาตรการทางปกครองและมาตรการบริการสังคมจะเป็นการลงโทษที่เป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษปรับที่จะมีผลกระทบต่อบุคคลบางคนเท่านั้น ทำให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสทบทวนการกระทำของตน และเปิดโอกาสให้แก่ผู้กระทำความผิดได้แก้ไขพฤติกรรมของตน และมาตรการทางปกครองและมาตรการบริการสังคมสอดคล้องกับแนวความคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน ที่มุ่งประสงค์จะแก้ไขเยียวยา ผู้กระทำความผิดให้มีโอกาสแก้ไขตัวเองเพื่อกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณค่า

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กมลชัย รัตนสภาวะวงศ์, (2544), *หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมคุมประพฤติ, (ม.ป.ป.), *กองกิจการชุมชนและบริการสังคม, กลุ่มงานบริการสังคม, คู่มือการทำงานบริการสังคมสำหรับหน่วยภาคี*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงยุติธรรม.
- โกเมน ภัทรภิรมย์, (ม.ป.ป.), *“โทษปรับ”*. วารสารอัยการ.
- คณิต ณ นคร, (2549), *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*, พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จิตติ ติงศภัทย์, (2536), *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1*, กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์ตั้งกรุ๊ป.
- จิตติ ติงศภัทย์. (2525). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2534). *การทำงานคือการแก้ไขฟื้นฟูอย่างแท้จริง*.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2554). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา*. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บรรเจิด สิงคะเนติ และคณะ, (2548). *รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การควบคุมผู้ดำเนินธุรกิจจัดส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528*, เสนอกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน กรกฎาคม.
- ราชบัณฑิตยสถาน, (2546), *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชัน.
- พิรุฬห์ โตศุกลวรรณ. (2532). *การลงโทษปรับทางอาญา*.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์, (2549), *วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน*, กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- วรศรา ศิริสุทธิเดชา. (2515). *ทฤษฎีกฎเกณฑ์ควบคุมของเรกเรช*.
- วิบูลย์ บุญยศิริโรตม์, (2541). *กฎหมายสุรา ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีสรรพสามิต, หน่วยที่ 6*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- หยุด แสงอุทัย, (2540), *กฎหมายอาญา ภาค 1*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ SE-ED.
- สหชน รัตนไพจิตร. (2527). *ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมาย ลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสมอแซ เสนเนียม. (2536). *WarrenYoung, CommunityService Order*.
- อุทัย อาทิวา. (2554.) *รวมบทความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส*. (หน้าที่ 6).
กรุงเทพมหานคร: วี.เจ.พรินต์ติ้ง
- อุทิศ แสนโกติก. (2525). *กฎหมายอาญาภาค 1*. พระนคร:ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กองวิชาการกรมอัยการ.

ออนไลน์

มาซิลาไทยแลนด์. (2020). *ค่าปรับมาแล้วขับเท่าไร รับทโทษอย่างไรบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564, จาก <https://masii.co.th/blog/%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A-%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%9A>

กรมสรรพสามิต, (ม.ป.ป.), *ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560*, สืบค้น วันที่ 1 ธันวาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/dwnt/mzey/~edisp/uatucm312741.pdf>

กรมสรรพสามิต. (ม.ป.ป.). *การจัดการความรู้ (KM) เรื่อง สารระสำคัญ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

<https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/mjaw/mte5/~edisp/webportal16200119522.pdf>

นครินทร์ นันทฤทธิ. (ม.ป.ป.). *กฎหมายกับวิชาชีพพยาบาล*. สืบค้น วันที่ 25 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

<http://base.bcnpy.ac.th/elearning/laws/C001.htm>

นางสาวจันทร์จิรา หวังจิตร (ม.ป.ป.). *กฎหมายในชีวิตประจำวัน และครอบครัว*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก : <https://sites.google.com/site/sakanza1234567/kdhmay-ni-chiwit-praca-wan-laea-khrxbkhrw/kt-hmay>

นางสาวสุทธิมาตร จันทร์แดง. (ม.ป.ป.). *แนะนำกฎหมายใหม่ และกฎหมายที่น่าสนใจ*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/6new/new29.pdf

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. สืบค้น วันที่ 27 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2555/laws40955ts_ch3.pdf

ร.ต.ต.หญิงสายสุณี ไหมทอง. (ม.ป.ป.). *คำอธิบายกฎหมายสถานบริการ*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก :

https://www.pokkrongnakhon.com/datacenter/doc_download/stanborikarn.pdf

รองศาสตราจารย์ภาณินี กิจพ้อคำ, รองศาสตราจารย์ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (ม.ป.ป.). *ประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของกฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา*. สืบค้น วันที่ 14 มิถุนายน 2564, สืบค้นจาก :

https://www.stou.ac.th/schools/slsw/upload/41716_1.pdf

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *ปัญหาของระบบค่าปรับทางอาญาในประเทศไทย*. สืบค้น

1 ธันวาคม 2564, จาก https://tdri.or.th/2014/03/fine-system/?fbclid=IwAR3kviw8Z4r4B78K8M9xhwKswTnl0RU RKkO6BdOTagwKi0z_4NzI7jKzLo

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). *หลักเกณฑ์การกำหนดโทษในการตรากฎหมาย*. สืบค้น วันที่ 1 ธันวาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/data/outsitedata/article77/file77/c06.pdf>

ต่างประเทศ

BENMAKLOUF (A.) et FALETTI (F.), “Les "Ordnungswidrigkeiten" en République fédérale d'Allemagne”, A.P.C. 1984, p. 76 ; WEIGEND (T), อ้างแล้วใน (76), p. 97.

BOMBOIS (T.) et DÉOM (D.), “La définition de la sanction administrative”, in ANDERSEN (R.), DÉOM (D.) et RENDERS (D.), Les sanctions administratives, (Bruxelles : Bruylant, 2007), p. 26 ets.

CORNU (G.), Vocabulaire juridique, édition mise à jour, (Paris : P.U.F, 2003), p. 813

DELMAS-MARTY (M.) et GIUDICELLI-DELAGE (G.), Droit pénal des affaires, (Paris : P.U.F., 2000), p. 183.

Herbert L. Packer, (1968), The Limits of the Criminal Sanction. California: Stanford University Press, page 296.

MOREAU (J.), Droit administratif, (Paris : P.U.F., 1989), p. 217.

PUT (J.), Administratieve sancties in het sociale zekerheidsrecht, (Bruges : DieKeure, 1998), p. 35

Stephen Schafer. (1960). Restitution Victim of Crime.

The Limits of the Criminal (pp. 21), by Herbert L. Packer, 1968 California Sanction: Stanford University Press.

VAN LANG (A.), GONDOUIN (G.), INSERGUET-BRISSET (V.), Dictionnaire de droit administratif, (Paris : Armand Collin, 2002), p. 281.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง : บุคคลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี
3. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
4. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 10,001-20,000
 20,001-30,000 30,001-40,000
 40,001-50,000 50,001 ขึ้นไป
5. ท่านเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ เคย ไม่เคย
6. ปัจจุบันท่านยังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่หรือไม่ ดื่ม ไม่ดื่ม
7. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยโดยประมาณ ..... ครั้งต่อ..... (ตัวอย่าง 3
ครั้งต่อ อาทิตย์ / 1 ครั้งต่อ เดือน)

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ประเทศไทย

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ระบุเลข (1) - (5) โดย

(1) หมายถึง น้อยที่สุด

(2) หมายถึง น้อย

(3) หมายถึง ปานกลาง

(4) หมายถึง มาก

(5) หมายถึง มากที่สุด

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ลำดับ	เรื่อง	5	4	3	2	1
1	ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวัด สถานพยาบาล สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ หรือสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด					
2	ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี มากน้อยเพียงใด					
3	ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันเลือกตั้ง มากน้อยเพียงใด					
4	ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มากน้อยเพียงใด					
5	ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบออนไลน์ (เช่น Line Facebook Instagram Youtube Website เป็นต้น) มากน้อยเพียงใด					
6	ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางทีวี ในเวลา 05.01 – 23.59 น. มากน้อยเพียงใด					
7	ท่านเคยพบเห็น การนำเข้าหรือการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีการเสียภาษีตามกฎหมาย มากน้อย					

	เพียงใด					
8	ท่านคิดว่า การฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลกระทบให้เกิดความ เสียหายต่อสังคม มากน้อยเพียงใด					
9	ท่านเคยพบเห็นบุคคลมีอาการมึนเมาจากการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไปขับขี่ยานพาหนะ บ่อยครั้ง เพียงใด					
10	ท่านเห็นว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลต่อ การเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ มากน้อย เพียงใด					

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจทางกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ลำดับ	เรื่อง	5	4	3	2	1
11	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากน้อยเพียงใด					
12	ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมาก น้อยเพียงใด					
13	ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด					
14	ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มี ความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					

15	ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด					
----	--	--	--	--	--	--

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ลำดับ	เรื่อง	5	4	3	2	1
16	ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด					
17	ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด					
18	ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด					
19	ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมึนเมาอย่าง					

ภาคผนวก 2 ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจาก Google Forms

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับ อัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
กลุ่มตัวอย่าง : บุคคลทั่วไป ช่วงอายุตั้งแต่ 20-60 ปี

1. เพศ *

- ชาย
- หญิง

2. อายุ *

- 20-30 ปี
- 31-40 ปี
- 41-50 ปี
- 51-60 ปี

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

3. ระดับการศึกษา *

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ปริญญาโทหรือเทียบเท่า
- ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

4. รายได้ต่อเดือน *

- ต่ำกว่า 10,000
- 10,001-20,000
- 20,001-30,000
- 30,001-40,000
- 40,001-50,000
- 50,001 ขึ้นไป

5. ท่านเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ *

- เคย
- ไม่เคย

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

6. ปัจจุบันท่านยังดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์หรือไม่ *

- ดืม
- ไม่ดืม

7. หากท่านยังคงดืมฯ ความถี่ในการดืมฯโดยเฉลี่ยประมาณเท่าไร

ตัวอย่าง : 3 ครั้งต่อสัปดาห์, 1 ครั้งต่อเดือน, 2 ครั้งต่อเดือน, 1 ครั้งต่อปี

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์

1. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวัด สถานพยาบาล สถานที่ราชการ สวนสาธารณะ หรือสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด *

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

2. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี มากน้อยเพียงใด *

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

3. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายสุราในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันเลือกตั้ง มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

4. ท่านเคยพบเห็น การจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์นอกเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

5. ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในรูปแบบออนไลน์ (เช่น Line Facebook Instagram Youtube Website เป็นต้น) มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

6. ท่านเคยพบเห็น โฆษณาเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทางทีวีในเวลา 05.01 - 23.59 น. มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☒	☐	☐	มาก

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

7. ท่านเคยพบเห็น การนำเข้าหรือการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีการเสียภาษีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

8. ท่านคิดว่า การฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลกระทบต่อสังคม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☐	☐	☒	มาก

9. ท่านเคยพบเห็นบุคคลมีอาการมึนเมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไปขับขี่ยานพาหนะ บ่อยครั้ง เพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☒	☐	☐	☐	มาก

10. ท่านเห็นว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☐	☐	☒	มาก

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

11. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากน้อยเพียงใด

1 2 3 4 5

น้อย   มาก

12. ท่านคิดว่ากฎหมายการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

1 2 3 4 5

น้อย   มาก

13. ท่านคิดว่ากฎหมายมีการกำหนดสถานที่ห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

1 2 3 4 5

น้อย   มาก

14. ท่านคิดว่ากฎหมายให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

1 2 3 4 5

น้อย   มาก

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

15. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☒	☐	☐	☐	มาก

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องโทษทางอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

16. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กฎหมายห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☒	☐	☐	มาก

17. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☒	☐	☐	มาก

18. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนอายุไม่ถึง 20 ปี หรือ บุคคลที่มีอาการมีเมมาจนครองสติไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☐	☒	☐	☐	มาก

9/8/2564

แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

19. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ขับขี่รถยนต์ขณะเมาสุราหรือของมีเมาอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☒	☐	☐	☐	☐	มาก

20. ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ของผู้นำเข้าไปหรือจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทุกประเภทในอุทยานแห่งชาติ ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่าและพันธุ์พืช เป็นอัตราโทษที่มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

	1	2	3	4	5	
น้อย	☐	☒	☐	☐	☐	มาก

ตอนที่ 3 ท่านคิดว่า อัตราโทษจำคุกหรือปรับอันเนื่องมาจากเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ไม่เหมาะสม ควรเพิ่มอัตราโทษให้มากขึ้น เพราะเป็นอัตราโทษที่ใช้มานานแสนนานเกินไป ยุคสมัยนี้ค่าเงินเพิ่มมากขึ้น และคนที่ฝ่าฝืนกฎก็ไม่เกรงกลัวอัตราโทษ

เนื้อหานี้มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google

Google ฟอรัม

<https://docs.google.com/forms/d/1pm1lM6ynWBNbjFsPNFIhqpH0jFX3YnPh3r9aHOioPE/edit#response=ACYDBNt1Y8h6MjMBAI5Y1vRt3kicCr...> 8/8

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มเพื่อวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอัตราความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ภาคผนวก 3 ตัวอย่างชุดคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

(1) ชุดคำถามเบื้องต้นสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการและผู้บังคับใช้กฎหมาย

งานวิจัยเรื่อง : การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ผู้สัมภาษณ์ : ดร.อรัชมน พิเชฐวรกุล และ อ.พรพล เทศทอง

การตอบคำถาม : ชุดคำถามนี้เป็นเพียงการสัมภาษณ์ในเชิงวิชาการเป็นไปตามทัศนคติของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตอบคำถาม

คำถาม

1. ท่านคิดว่า กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันภัยที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร
2. ท่านคิดว่า อัตราโทษทางอาญาของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่า กระบวนการพิจารณาความอาญามีรูปแบบที่ซับซ้อนและล่าช้ามากเกินไปหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดว่า การเพิ่มหรือลดโทษทางอาญาจะส่งผลกระทบต่อการก่อให้เกิดความรับผิดทางอาญามากขึ้นหรือน้อยลงหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร หากจะนำมาตรการความรับผิดทางปกครองมาปรับใช้แทนโทษปรับทางอาญา
6. ท่านคิดเห็นอย่างไร หากนำแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดค่าปรับตามอัตรารายได้ของผู้กระทำ ความผิดมาเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดจำนวนค่าปรับอันเป็นโทษทางอาญา
7. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการออกกฎหมายอย่างไรในส่วนของกาหนดโทษในความรับผิด เพื่อลดอัตราผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน

(2) ชุดคำถามเบื้องต้นสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐศาสตร์

งานวิจัยเรื่อง : การทบทวนอัตราความรับผิดทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ผู้สัมภาษณ์ : ดร.อรัชมน พิเชฐวรกุล และ อ.พรพล เทศทอง

การตอบคำถาม : ชุดคำถามนี้เป็นเพียงการสัมภาษณ์ในเชิงวิชาการเป็นไปตามทัศนคติของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตอบ

คำถาม

คำถาม

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า อุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีผลดีหรือผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย อย่างไรบ้าง
2. ท่านคิดว่า กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันภัยที่เกิดจากการตี้มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญาในกฎหมายไทย ภายใต้มุมมองของนักเศรษฐศาสตร์
4. ท่านคิดว่า การเพิ่มหรือลดโทษทางอาญาจะส่งผลกระทบต่อการก่อให้เกิดความรับผิดทางอาญามากขึ้นหรือน้อยลงหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร หากจะนำมาตราการความรับผิดทางปกครองมาปรับใช้แทนโทษปรับทางอาญา
6. ท่านคิดเห็นอย่างไร หากนำแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดค่าปรับตามอัตรารายได้ของผู้กระทำ ความผิดมาเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดจำนวนค่าปรับอันเป็นโทษทางอาญา
7. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการออกกฎหมายอย่างไรในส่วนของการกำหนดโทษในความรับผิด เพื่อลดอัตราผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน

ภาคผนวก 4 สรุปข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิตามประเด็นการศึกษาสามารถสรุปผลข้อเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์คมสัน โปธิ์คง อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

- 1) ปัญหาหลักส่วนใหญ่อยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายมากกว่ามาตรการทางกฎหมาย
- 2) บทลงโทษที่ในกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความรุนแรงไม่มากนัก จึงทำให้ผู้คนไม่กลัวการลงโทษ อีกทั้ง กรณีที่เกิดขึ้นส่วนมาก โทษจำคุกก็แทบไม่มีผลเลย เนื่องจากการรอลงโทษเกือบทั้งหมด
- 3) แม้จะมีการเพิ่มโทษมากขึ้น ผู้คนก็ยังไม่กลัวการกระทำความผิด เนื่องจากโทษที่เพิ่มขึ้นนั้น ก็ยังมีการรอลงอาญาอยู่ดี
- 4) ผู้ค้ารายย่อยไม่กลัวการลงโทษตามอัตรากฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจาก มีผู้ค้ารายใหญ่คอยสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอยู่ โทษจึงกลายเป็นเล็กน้อยสำหรับรายใหญ่
- 5) ไม่ควรมีการลดอัตราโทษ เนื่องจากที่เป็นอยู่ก็ถือว่าน้อยแล้ว
- 6) กรณีถ้าต้องการเปลี่ยนจากโทษทางอาญาเป็นโทษทางปกครอง ควรเปลี่ยนอัตราโทษปรับให้ลดลง เนื่องจากการปรับทางปกครองสามารถทำได้โดยง่ายและบ่อยครั้ง ต่างจากโทษทางอาญาที่มีขั้นตอนยุ่งยาก
- 7) หลังจากมีการปรับเงินของผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว ควรนำเงินปรับดังกล่าวเข้ากองทุนเกี่ยวกับการเยียวยาการเลิกสุรา แทนที่จะเข้ากองคลัง
- 8) มาตรการเกี่ยวกับการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีการแก้ไขเร่งด่วน เนื่องจากการชักจูงนักดื่มหน้าใหม่เข้ามาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. นายแพทย์พงศ์ธรชาติพิทักษ์ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- 1) เครื่องมือในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหลากหลาย ซึ่งโทษทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือเช่นกัน ดังนั้น การเพิ่มโทษทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวจึงไม่

เพียงพอที่จะสามารถควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

- 2) การบังคับใช้กฎหมายมีข้อบกพร่อง
- 3) ทักษะคติของนักวิชาการและบุคคลทั่วไปในปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่างกัน จึงเป็นผลให้ ผู้คนมักไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
- 4) วิธีแก้ปัญหาคือ ทำค่าปรับให้เป็นไปตามสัดส่วนของรายได้
- 5) โทษทางอาญาไม่เหมาะสมกับความผิดเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ควรปรับเป็นโทษทางปกครองมากกว่า
- 6) ควรมีการเก็บบันทึกข้อมูลของผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อพิจารณาการต้อใบอนุญาตในครั้งต่อไป
- 7) มาตรการทางกฎหมายบางอย่าง ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงเป็นผลให้โทษนั้น ก็ไม่สอดคล้องเช่นกัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เข้าถึงได้ง่ายกว่าในอดีต แต่โทษกลับเท่ากับในอดีต

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย โกรทินธาคม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- 1) ความรับผิดชอบทางอาญาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มีการกำหนดโทษปรับและจำคุกไว้ แต่มีหลายกรณีที่ไม่เคยบังคับใช้โทษจำคุกเลย รวมถึงบางกรณี เช่น การขายให้บุคคลที่มีอาการเมมาจนครองสติ ซึ่งมีการกำหนดโทษไว้ใน พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 แต่ก็ไม่เคยมีการดำเนินคดีแต่อย่างใด ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการพิจารณาปรับแก้กฎหมาย
- 2) ในประเด็นความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากการเมาแล้วขับ ตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 นั้น ควรมีการกำหนดที่มุ่งเน้นไปในเชิงลงโทษอย่างมาก โดยควรปรับในอัตราที่สูงมาและถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย อนามัยหรือชีวิตของบุคคลอื่นผู้ได้รับความเสียหาย ควรกำหนดโทษจำคุกให้สูงขึ้นเพื่อเป็นการลงโทษให้เด็ดขาด
- 3) การกำหนดโทษปรับให้เหมาะสมต่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ควรนำหลักการในเรื่องการคำนวณโอกาสของการถูกจับได้มาปรับใช้ หมายถึงโอกาสที่จะก่อให้เกิดความเสียหายกับโอกาสที่จะฝ่าฝืนกฎหมายมี

สัดส่วนมากน้อยแค่ไหน ให้พิจารณาว่าถ้ามีการกระทำที่มีความถี่มากและก่อให้เกิดความเสียหายมา ย่อมต้องเสียค่าปรับที่สูงตามไปด้วย

4) การกำหนดโทษปรับควรพิจารณาถึงต้นทุนในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย เช่น ต้นทุนของค่ารักษาพยาบาล ค่าดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้นทุนที่รัฐต้องแบกรับภาระจากความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นต้น

5) ความรับผิดชอบทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรมุ่งเน้นไปในหลักการเรื่อง การกำหนดค่าปรับเชิงลงโทษ ซึ่งหมายถึง ปรับจำนวนเงินที่สูง

6) ควรนำมาตรการปรับแบบขั้นบันไดมาปรับใช้ โดยมีระดับของการกระทำผิด ประกอบกับจำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำ

7) ควรนำข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี ในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาพิจารณาอัตราการกำหนดโทษปรับและโทษจำคุกให้ทราบถึงแนวโน้มของการปรับเพิ่มอัตราโทษ

8) ควรมาตรการทางภาษีมาปรับใช้เพิ่มเติมกับผู้ขอใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

9) ความนำมาตรการลงโทษในรูปแบบอื่น ๆ มาปรับใช้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการปรับหรือจำคุก เช่น การบริการสังคม

10) ให้เปรียบเทียบกับ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ซึ่งใช้หลักการ “ค่าเสียหายเชิงลงโทษ”

4. อาจารย์ ดร.ธนัทเทพ เจริญประสิทธิ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1) ปัญหาในการกำหนดโทษในทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือมีการกำหนดโทษสูงและมุ่งเน้นการควบคุมมากเกินไป โดยปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขคือการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ เนื่องจากการกำหนดโทษที่มากเกินไป อาจนำมาสู่ปัญหาคอร์รัปชันตามมาได้ในหลายหารูปแบบ เช่น การเรียกรับสินบนเพื่อไม่ได้ดำเนินคดี สุราเถื่อน เป็นต้น

2) ในการกำหนดโทษจำคุกในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกรณีที่ไม่ได้มีความเสียหายที่

เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงควรพิจารณากำหนดโทษจำคุกในระยะสั้นแทน

3) ควรปรับใช้มาตรการการให้บริการสังคมเสริมไปกับโทษปรับ

4) ควรปรับโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาให้มี การบริการสังคม เป็นหนึ่งในฐานการกำหนดโทษได้ โดยไม่เป็นการใช้เสริมในภายหลัง

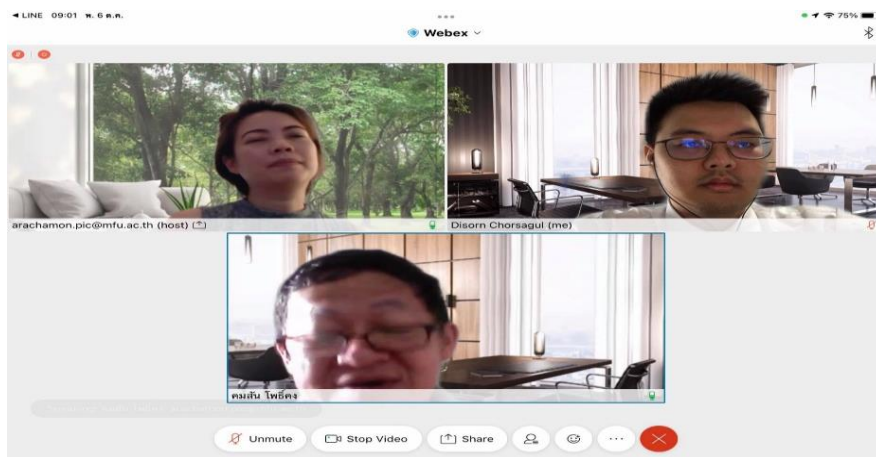
5) ควรนำโทษฎีก์ Day Fine มาปรับใช้ ประกอบกับมาตรการทางภาษี

6) ควรพิจารณาการใช้โทษกักขังแทนการจำคุก และให้มีการบริการสาธารณะในระหว่างถูกกักขังด้วย หากมีอาการเสพติดสุรา ก็ให้พิจารณาเข้ารับการบำบัดด้วย

7) ระหว่างหน่วยงานควรมีการบูรณาการร่วมกันในการทำงานและเข้าถึงแหล่งข้อมูลชุดเดียวกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลของการกระทำผิด อันเป็นส่วนสำคัญของการนำมาพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมของการกำหนดโทษของแต่ละบุคคล

ภาคผนวก 5 รูปภาพการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

1. อาจารย์คมสัน โพธิ์คง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในวันพุธที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2564 เวลา 9.00 – 12.00 น. (ออนไลน์)

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย อาจารย์คมสัน โพธิ์คง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ

2. นายแพทย์พงศ์ธรชาติพิทักษ์ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพฤหัสบดีวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2564 เวลา 9.00 – 12.00 น. (ออนไลน์)

ภาพที่ 4 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย นายแพทย์พงศ์ธร ชาติพิทักษ์ สำนักงานคณะกรรมการ
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย โกรทินธาคม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในวันพฤหัสบดีที่ 4 พฤศจิกายน 2564 เวลา 9.00 - 12.00 น. (ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)

ภาพที่ 5 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย โกรทินธาคม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. อาจารย์ ดร.ธนัทเทพ เขียรประสิทธิ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในวันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2564 เวลา 9.00 - 12.00 น. (ณ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)

ภาพที่ 6 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดย อาจารย์ ดร.ธนัทเทพ เขียรประสิทธิ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์